GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA EKOLOŠKU MREŽU:

Uklanjanje naplavina i nanosa na lijevom lateralnom kanalu u Vrani

NARUČITELJ:
Hrvatske vode

VITA PROJEKT d.o.o.
za projektiranje i savjetovanje u zaštiti okoliša
HR-10000 Zagreb, Ilica 191C

Tel:+ 385 0 1 3774 240
Fax:+ 385 0 1 3751 350
Mob:+ 385 0 98 398 582

email:info@vitaprojekt.hr
www.vitaprojekt.hr

MANAGEMENT SYSTEM CERTIFICATION
DNV
ISO 9001 · ISO 14001
ISO 45001

Nositelj zahvata: Hrvatske vode

Naslov: Glavna ocjena prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu: Uklanjanje naplavina i nanosa na lijevom lateralnom kanalu u Vrani

Radni nalog / dokument: RN/2024/013

Ovlaštenik: VITA PROJEKT d.o.o. Zagreb

Voditelj izrade Studije: Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.

Stručni tim:

Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.

Katarina Burazin, mag.ing.prosp.acrh.

Mihaela Meštrović, mag.ing.prosp.arch.

Dora Čukelj, mag.oecol.

Ostali suradnici (Vita projekt d.o.o.):

Romanna Sofia Vučković, mag.ing.geol.

Tanja Težak, mag.ing.aedif.

dr.sc. Neven Tandarić, mag.geogr.

Tin Lukačević, univ.bacc.oecol.

Stjepan Novosel, mag.oecol.

Karlo Vinković, mag.geogr.

Marika Puškarić, mag.ing.oecoing.

Vanjski suradnici:

Josip Turkalj, mag.oecol. et prot.nat. (Alectoris Birding d.o.o.) (ptice)

dr.sc. Leopoldina Dakić, prof. biologije (rakovi)

dr.sc. Dušan Jelić (Biota d.o.o.) (ribe i vretenca)

Ivana Deanović, mag.oecol. et prot.nat (Biota d.o.o.) (ribe i vretenca)

Marina Blažević, mag.exp.biol. (Biota d.o.o.) (ribe i vretenca)

Datum izrade: Siječanj, 2025.

VITA PROJEKT d.o.o. za projektiranje i savjetovanje u zaštiti okoliša • Zagreb, Ilica 191 •

Direktor
Domagoj Vranješ
MBA

SADRŽAJ

1 Uvod 5
1.1 Metodologija predviđanja utjecaja 6
1.2 Smještaj zahvata u prostoru i odnos prema područjima ekološke mreže 7
2 Opis zahvata 9
2.1 Uvod 9
2.2 Svrha zahvata 9
2.3 Obuhvat zahvata 9
2.4 Opis zahvata 11
2.5 Trajanje radova 12
2.6 Varijantna rješenja 12
2.7 Vrste i količine materijala potrebnih za izgradnju zahvata 12
2.8 Količina, vrsta i način zbrinjavanja otpadnih tvari i otpada 12
2.9 Opis glavnih obilježja tehnološkog procesa zahvata 12
3 Podaci o ekološkoj mreži 13
3.1 HR2001361 Ravni kotari (PPOVS) 13
3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP) 24
3.3 HR5000025 Vransko jezero i Jasen (PPOVS) 39
3.4 HR1000025 Vransko jezero i Jasen (POP) 51
4 Provedena istraživanja i literaturni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim staništima 83
4.1 Karta kopnenih nešumskih staništa RH (2016) 83
4.2 Istraživanje staništa 88
4.3 Istraživanje ornitofaune 101
4.4 Istraživanje ihtiofaune 111
4.5 Istraživanje vretenaca 117
4.6 Istraživanje bjelonogog raka (*Austropotamobius pallipes*) 118
4.7 Literaturni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim stanišnim tipovima 127
5 Opis pojedinačnih utjecaja zahvata na ekološku mrežu 130
5.1 Opis mogućih načina djelovanja zahvata 130
5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR2001361 Ravni kotari 133
5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000024 Ravni kotari 143
5.4 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000025 Vransko jezero i Jasen 164
5.5 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000025 Vransko jezero i Jasen 177

6 Kumulativni utjecaji 230
6.1 Kumulativni utjecaji na području HR2001361 Ravni kotari..... 230
6.2 Kumulativni utjecaji na području HR1000024 Ravni kotari..... 230
6.3 Kumulativni utjecaji na području HR5000025 Vransko jezero i jasen..... 231
6.4 Kumulativni utjecaji na području HR1000025 Vransko jezero i jasen..... 231
7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata 232
7.1 Tijekom pripreme i izgradnje zahvata 232
8 Program praćenja stanja ekološke mreže 237
9 Zaključak 238
10 Literatura 239
11 Popis priloga 243

1 Uvod

Zahvat za koji je izrađena studija Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu je „Uklanjanje naplavina i nanosa na lijevom lateralnom kanalu u Vrani“. Zahvat se nalazi na području općine Pakoštane i grada Biograd na moru u Zadarskoj županiji.

NOSITELJ ZAHVATA:	**Hrvatske vode**
SJEDIŠTE:	Ulica Grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb
OIB:	28921383001
IME ODGOVORNE OSOBE:	mr.sc. Zoran Đuroković, dipl.ing.građ.

Studiju Glavne ocjene izradila je tvrtka VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191, Zagreb, koja je ovlaštena za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode sukladno Rješenju Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) (KLASA: UP/I 351-02/23-08/28, URBROJ: 517-05-1-1-23-4 od 13. listopada 2023. godine (u prilogu[1]).

Za predmetni zahvat proveden je postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu u kojem je Zadarska županija donijela Rješenje (KLASA: 612-07/20-01/25, URBROJ: 2198/1-07/2-20-4, od 8. svibnja 2020.) kako je za predmetni zahvat obvezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (u prilogu[2]).

[1] Ovlaštenje tvrtke Vita projekt d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode
[2] Rješenje o potrebi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu

1.1 Metodologija predviđanja utjecaja

Prilikom procjene mogućih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže razmatrano je sljedeće:

- karakteristike područja ekološke mreže (površina, zastupljenost stanišnih tipova, razlozi ugroženosti i dr.),
- karakteristike planiranog zahvata i aktivnosti potrebne za realizaciju zahvata - sa svrhom definiranja elemenata zahvata i aktivnosti koje mogu dovesti do utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove te cjelovitost područja EM te utvrđivanja područja djelovanja zahvata,
- stanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova temeljem SDF obrazaca, dostupne literature i terenskih istraživanja (ekologija, rasprostranjenost i brojnost na području ekološke mreže i na lokaciji zahvata, razlozi ugroženosti, stupanj očuvanja i dr.) sa svrhom određivanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova na koje su mogući utjecaji.

Temeljem preporuka iz *Priručnika za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, (DZZP, 2016)* opseg mogućeg načina djelovanja zahvata utvrđen je primjenom načela predostrožnosti. Nakon što su se definirali mogući načini djelovanja zahvata na temelju prethodno provedenih razmatranja, preklapanjem svih pojedinih područja djelovanja zahvata utvrdilo se najveće moguće područje djelovanja zahvata za razdoblje izgradnje i razdoblje korištenja zahvata.

Budući da se načini djelovanja zahvata smatraju utjecajem tek ako djeluju na ciljne stanišne tipove i vrste na području ekološke mreže, nakon definiranja područja djelovanja zahvata pristupilo se određivanju značajnosti mogućih utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove te na cjelovitost područja ekološke mreže.

Za ocjenu značajnosti utjecaja zahvata korištena je preporučena skala prema navedenom priručniku (Tablica 1). Značaj utjecaja opisuje važnost utjecaja obzirom na moguće posljedice za svaku ciljnu vrstu/stanišni tip. Vrijednost -2 u navedenoj skali odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj". Ostale vrijednosti u navedenoj skali (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj". Ocjena značajnosti utjecaja zahvata provodi se pojedinačno za svaku ciljnu vrstu/stanišni tip područja ekološke mreže te uzima u obzir mogućnost provedbe mjera koje bi potencijalno neprihvatljive utjecaje umanjile do razine prihvatljivosti. Ukupna vrijednost utjecaja zahvata na cjelovitost područja ekološke mreže jednaka je vrijednosti najizraženijeg pojedinačnog utjecaja na ciljnu vrstu/stanišni tip područja ekološke mreže.

Tablica 1. Preporučena skala za izražavanje značajnosti utjecaja zahvata (Priručnik za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu)

vrijednost	opis	pojašnjenje opisa
-2	značajni negativni utjecaj (neprihvatljivi štetni utjecaj)	Značajno ometanje ili uništavanje staništa ili vrsta; značajne promjene ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta, značajni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta. Značajni negativni utjecaji moraju biti smanjeni primjenom mjera ublažavanja, na razinu ispod praga značajnosti. **Ukoliko to nije moguće, zahvat se mora odbiti kao neprihvatljiv.**
-1	negativni utjecaj koji nije značajan	Ograničeni/umjereni/neznačajni/zanemarivi negativni utjecaj. Umjereno negativan utjecaj na stanišni tip ili populaciju vrsta; umjereno remećenje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta; rubni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta. Eliminiranje odnosno ublažavanje utjecaja moguće je primjenom predloženih mjera ublažavanja. Provedba zahvata je moguća.
0	nema utjecaja	Zahvat nema nikakav vidljivi utjecaj.
1	pozitivno djelovanje koje nije značajno	Umjereno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili populacije; umjereno poboljšanje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta; umjereni pozitivni utjecaj na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta.
2	značajno pozitivno djelovanje	Značajno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili populacije; značajno poboljšanje ekoloških uvjeta stanišnih tipova ili vrsta, značajno pozitivno djelovanje na stanišne tipove ili prirodni razvoj vrsta.

1.2 Smještaj zahvata u prostoru i odnos prema područjima ekološke mreže

Na slici u nastavku (Slika 1) prikazan je smještaj zahvata u odnosu na područja ekološke mreže. U nastavku su navedena područja za koja je u Studiji izrađena procjena utjecaja, sukladno *Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnosti javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23)*:

Posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS):

- HR2001361 Ravni kotari
- HR5000025 Vransko jezero i Jasen

Područja očuvanja značajna za ptice (POP):

- HR1000024 Ravni kotari
- HR1000025 Vransko jezero i Jasen

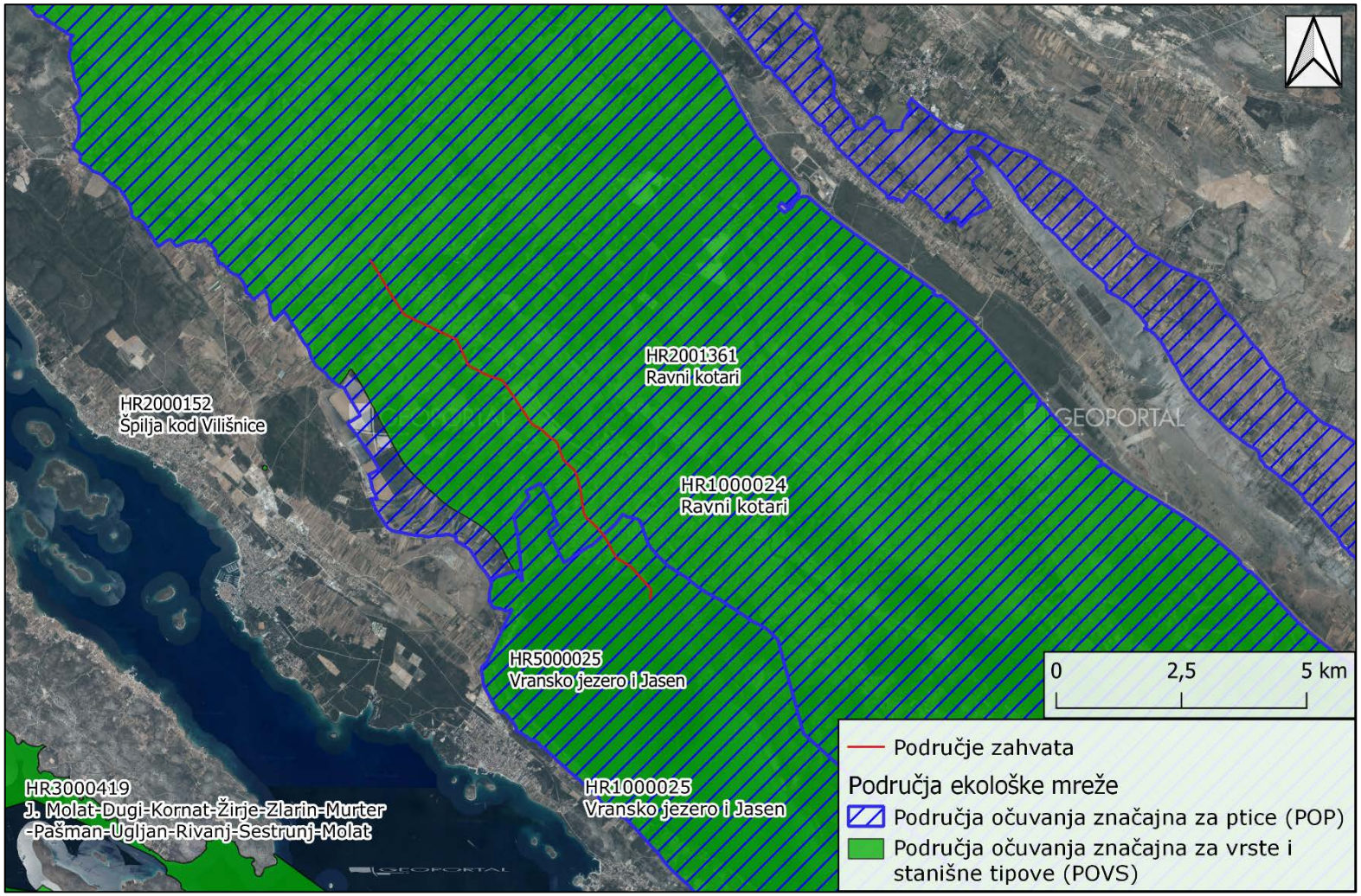

Slika 1. Smještaj zahvata u odnosu na područja EM

2 Opis zahvata

2.1 Uvod

Zahvat se nalazi na području općine Pakoštane i grada Biograd na moru u Zadarskoj županiji unutar katastarskih općina Vrana i Biograd na moru.

Opis zahvata izrađen je temeljem sljedeće projektne dokumentacije:

- Idejno rješenje (Hrvatske vode, 2024): Uklanjanje naplavina i nanosa iz lijevog lateralnog kanala u Vrani.

2.2 Svrha zahvata

Svrha zahvata je redovno održavanje u cilju osiguranja protočnosti i uspostava nužne zaštite od štetnog djelovanja voda. Time bi se omogućio prihvat i sprovođenje većih količina vode u kišnom razdoblju što bi povećalo stupanj sigurnosti obrane od poplave, osobito na poljoprivrednim površinama neposredno uz Lijevi lateralni kanal na planiranoj dionici zahvata. Istovremeno bi se uspostavom prvotno projektiranih padova smanjilo erozivno djelovanje na samo korito kao i na postojeće vodne građevine koje se nalaze u kanalu i uz kanal (stepenice i desni obrambeni nasip).

2.3 Obuhvat zahvata

Planiranim zahvatom će se izvršiti uklanjanje nanosa i naplavina na dionici od stac. 0+000 do stac. 9+215 u ukupnoj duljini od 9,215 km kroz duži vremenski period od 8-10 godina, odnosno prosječna duljina godišnje dionice bi iznosila 1,0 km. Svi radovi obavljat će se na trasi postojećeg korita i nasipa odnosno nerazvrstane prometnice koja se nalazi duž korita. Višak materijala nanosa odvest će se i zbrinuti na deponiju. Prikaz lokacije predmetnog zahvata dan je na slici u nastavku (Slika 2).

Svi radovi izvode se u skladu s Općim tehničkim uvjetima za radove u vodnom gospodarstvu.

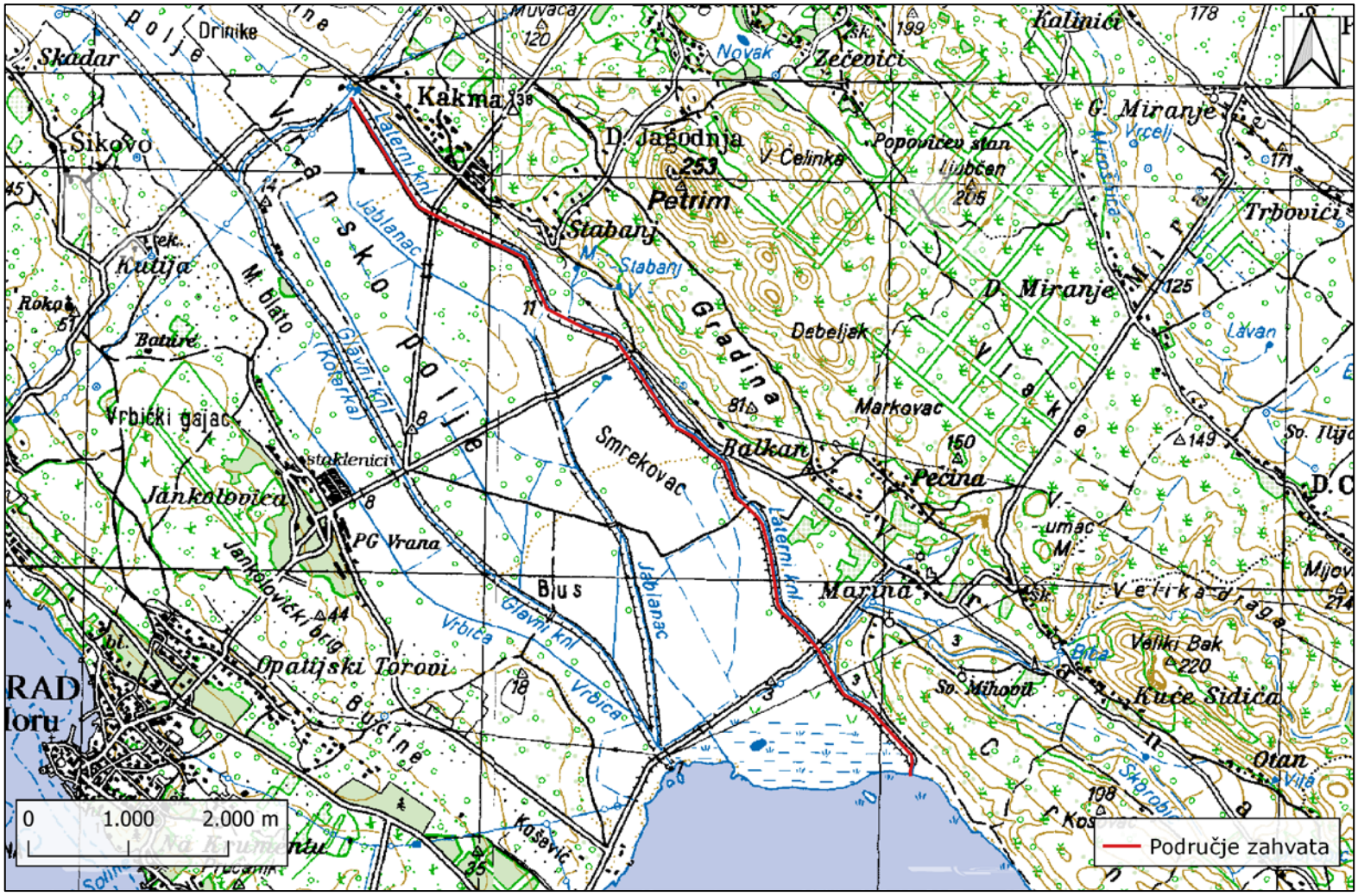

Slika 2. Prikaz lokacije predmetnog zahvata

2.4 Opis zahvata

Lijevi lateralni kanal u Vrani je sastavni dio i najdulja komponenta sustava odvodnje Kličevica – Nadin - Polača - Vrana - more, koji služi za prihvat i odvodnju velikih voda od Kulsko-korlatskog polja kod Benkovca na sjevernom dijelu sliva, preko Miranjskog i Ceranjskog polja na istočnom dijelu sliva, Nadinskog blata i Polačkog polja na zapadnom dijelu sliva te manjeg dijela Vranskog polja na jugoistočnom dijelu sliva. Također služi i kao obodni kanal Vranskog polja te zajedno sa svojim desnim obrambenim nasipom štiti veći dio Vranskog polja od voda s vlastitog sjeveroistočnog sliva.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta koje se melioracijskom odvodnjom štiti ovim sustavom je oko 2.800 ha a koje uključuje površine Nadinskog blata, Polačkog polja i Vranskog polja. Sustav odvodnje je napravljen 50-tih godina prošlog stoljeća i u sklopu radova je izgrađen predmetni lateralni kanal.

Planirani zahvat se odnosi na cjelokupnu dionicu lateralnog kanala od ušća u Vransko jezero u stac. 0+000 do ustave nizvodno od vodocrpilišta Kakma u stac. 9+215. Profil korita je smanjen i djelomično zapunjen na pojedinim dionicama zbog nakupljenog nanosa i povremenog nailaska naplavina. Zbog toga se ovim zahvatom planira ukloniti nanos i naplavine kako bi se uspostavio prvobitno projektirani profil korita kojim se omogućava sigurna evakuacija velikih vodnih valova bez plavljenja okolnih poljoprivrednih površina. U idejnom rješenju je prikazana cijela dionica lateralnog kanala ali se izvođenje radova planira po znatno kraćim godišnjim dionicama na način da se cjelokupno korito uredi u tijeku 8-10 godina, odnosno da se godišnje dionice svedu na oko 1 km duljine korita. Takvim izvođenjem radova bi se uspjelo održavati korito sukladno tehničkim propisima a istovremeno bi se utjecaj radova u okolišu sveo na minimum.

Pregledna situacija zahvata i poprečni presjeci dani su u prilozima[3,4].

2.4.1 Način izvođenja radova

Strojno uklanjanje nanosa iz vodotoka sukladno projektiranim profilima kanala, utovar u vozilo i odvoz viška materijala.

Za provedbu navedenih radova predviđaju se slijedeći strojevi i mehanizacija:

- vozila za prijevoz radnika
- plovni bager s refuliranjem
- bager gusjeničar do 75 kW (8-10 t) po potrebi
- bager gusjeničar do 120 kW (20-25 t)
- kombinirani bager do 75 kW (8 t) po potrebi
- kamioni kiperi (odvoz materijala)
- mobilna crpka za dizel gorivo-atestirana autocisterna za dopremu goriva

[3] Pregledna situacija zahvata
[4] Poprečni presjeci

Svi se radovi namjeravaju izvoditi sukladno Općim tehničkim uvjetima za radove u vodnom gospodarstvu (Hrvatske vode, prosinac 2022), te propisanim uvjetima zaštite prirode.

2.5 Trajanje radova

Radovi na cjelokupnoj dionici se predviđaju izvoditi u periodu od 8 do 10 godina, a sezonski se planiraju izvoditi u roku od maksimalno 60 dana, izvan razdoblja gniježđenja ptica, odnosno u periodu od 15. kolovoza do 15. ožujka.

2.6 Varijantna rješenja

Za predmetni zahvat nisu izrađena varijantna rješenja.

2.7 Vrste i količine materijala potrebnih za izgradnju zahvata

Za izvođenje planiranih radova nije potreban materijal, potrebna je ljudska radna snaga te strojevi i mehanizacija. Detaljniji popis strojeva i mehanizacije potrebne za izvođenje radova dan je u potpoglavlju 2.4.1. Način izvođenja radova.

2.8 Količina, vrsta i način zbrinjavanja otpadnih tvari i otpada

Tijekom izvođenja radova nastat će otpad od uklanjanja nanosa i naplavina (otpad biološkog podrijetla – biljni materijal, drveće i sl., nanos različitog sastava i strukture – mulj, pijesak, šljunak i drugi nanosi). Procjenjuje se da će izvođenjem radova nastati 14.000 m^3 otpadnog materijala. Sav nastali otpad i otpadni materijal će se zbrinuti u skladu s relevantnim zakonodavstvom.

2.9 Opis glavnih obilježja tehnološkog procesa zahvata

Predmetni zahvat nije proizvodna djelatnost i tijekom njegovog izvođenja i korištenja ne dolazi do tehnoloških procesa stoga ovo poglavlje nije primjenjivo.

3 Podaci o ekološkoj mreži

U ovom poglavlju dani su relevantni podaci o područjima ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari (PPOVS), HR1000024 Ravni kotari (POP), HR5000025 Vransko jezero i Jasen (PPOVS) i HR1000025 Vransko jezero i Jasen (POP).

3.1 HR2001361 Ravni kotari (PPOVS)

Opis područja ekološke mreže

Površina područja ekološke mreže iznosi 31.511 ha. Područje se nalazi na južnom dijelu Zadarske županije, sjeverno od Vranskog jezera, južno od grada Benkovca i jugoistočno od općine Donji Zemunik. Područje je nizinsko-brežuljkastog reljefa, s plodnim vapnenačkim dolinama često korištenim za poljoprivredu. Sukcesijom travnjaka dolazi do razvoja šuma hrasta medunca.

Opis ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) za područje HR2001361 Ravni kotari utvrđeno je 7 ciljnih vrsta i 2 ciljna stanišna tipa (Tablica 2).

Tablica 2. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja HR2001361 Ravni kotari

kategorija za ciljnu vrstu / stanišni tip	hrvatski naziv vrste / stanišnog tipa	znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa
1	bjelonogi rak	*Austropotamobius pallipes*
1	kopnena kornjača	*Testudo hermanni*
1	četveroprugi kravosas	*Elaphe quatuorlineata*
1	crvenkrpica	*Zamenis situla*
1	dugokrili pršnjak	*Miniopterus schreibersii*
1	oštrouhi šišmiš	*Myotis blythii*
1	dalmatinski okaš	*Proterebia afra dalmata*
1	Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*	6420
1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1 = međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ

U nastavku je dan je opis ciljnih vrsta (Tablica 3) i ciljnih stanišnih tipova (Tablica 4) područja HR2001361 Ravni kotari.

Tablica 3. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari i ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
beskralježnjaci	
dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Dalmatinski okaš poznat je s nekoliko lokaliteta na otoku Pagu, s lokaliteta u blizini Zadra i Šibenika, iz okolice Knina, s izvora Cetine te nekoliko lokaliteta sa sjeverne ekspozicije Biokova. Tijekom istraživanja posljednjih godina vrsta je zabilježena na više lokaliteta u unutarnjem dijelu mediteranskog područja Hrvatske. **Ekologija:** Stanište podvrste suhi su mediteranski travnjaci na krškom području, kamenjarski pašnjaci mediterana, vapnenački kamenjari često s grmovima borovice Juniperus i niža makija. Ženka odlaže jajašca na neke biljne vrste iz porodice trava, najčešće na običnu vlasulju *Festuca ovina* i na *Bromus condensatus*. Iz jaja nakon 19 dana izlazi gusjenica, koja prezimljuje i nakon sedam mjeseci se zakukuljuje, a u stadiju kukuljice ostaje veoma kratko, samo dvadesetak dana. Ova endemska podvrsta ima jednu generaciju godišnje, s imagom koji se pojavljuje već u travnju odnosno početkom svibnja. Prema literaturnim podatcima te osobnim zapažanjima leptiri lete kratko, samo dva–tri tjedna. Odrasli se često mogu vidjeti u blizini biljaka na kojima se odmaraju ili sišu nektar, a posebno u blizini majčine dušice (*Thymus* ssp.), nazubljene čestoslavice (*Veronica austriaca* subsp. *dentata*) i ružičastog dimka (*Crepis rubra*). Ono što je specifično za vrstu, a istaklo se nakon dužeg monitoringa, jest da jedinke oba spola često lete na način koji podsjeća na doskakivanje sa stijene (kamena) na stijenu (kamen), iako nisu slabi letači. **Staništa prema NKS-u:** C.3.5., C3.6., E.8.2. **Uzroci ugroženosti:** Osnovni su uzroci ugroženosti izolacija i fragmentacija staništa, među ostalim uzrokovana urbanizacijom i intenziviranjem automobilskog prometa. Ovi problemi posebno dolaze do izražaja na sjevernoj strani biokovskog masiva gdje su neki lokaliteti u potpunosti uništeni zbog izgradnje autoceste i pristupnih prometnica, a drugi su u potencijalnoj opasnosti zbog izgradnje pristupnih cesta biokovskom tunelu te zbog odlaganja i separacije šljunka u blizini lokaliteta nalaza svojte. Drugi su uzroci vezani uz zarašćivanje staništa u šikaru, vrištinu zbog prestanka stočarenja, što negativno djeluje na populacije dalmatinskog okaša. **Izvor:** Crvena knjiga danjih leptira Hrvatske (2015)	**Cilj očuvanja**: Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano je 12120 ha pogodnih staništa za vrstu (suhi mediteranski travnjaci na krškom području, kamenjarski pašnjaci mediterana, vapnenački kamenjari često s grmovima borovice Juniperus i niža makija) (NKS C.3.5. i C.3.6.) samostalno ili u kompleksu s drugim staništima • Održana je populacija vrste (najmanje 34 kvadranta 1x1 km mreže) • Očuvana je prisutnost biljaka hraniteljica iz porodice trava kao što su Festuca ovina i Bromus condensatus
bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i staništnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Kategorija ugroženosti u RH: EN **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj ova vrsta dolazi samo u rijekama jadranskog sliva od Istre do Konavla, u Mediteranskoj i Alpinskoj biogeografskoj regiji. **Ekologija:** Žive u jezerima i rijekama na pjeskovitom i kamenom dnu, uzduž obale gdje je struja vode sporija i gdje je razvijena vodena vegetacija. Stoga je bitno da obalna vegetacija u čijem korijenju rakovi pronalaze skloništa, ali koja ujedno i održava temperaturu vode stalno ne bude uklanjana. U Europi ga se može naći u svim vrstama tekućica, od planinskih potoka, malih vodotoka koji prolaze kroz otvorene travnate terene, brzih rijeka, do sporo tekućih kanala, naseljava vodotokove i više i niže nadmorske visine. Ova je vrsta relativno otporna na lošiju fiziklano-kemijsku kvalitetu vode i dobro podnosi veće oscilacije kisika i temperature, uz uvjet da je tvrdoća vode visoka, da ne postoje veća onečišćenja vode i da dno nije muljevito. Kao i svim vrstama porodice Astacidae, i ovoj je vrsti bitno da stanište bude raznoliko i da postoji mnoštvo potencijalnih zaklona (kamenje, korijenje drveća...) u koja se rakovi mogu zavući tijekom dnevnog mirovanja. **Staništa prema NKS-u:** A.1.1.1., A.2.1.1., A.2.2.1.2., A.2.3.1.1., A.2.3.1.2., A.2.3.2.1. **Uzroci ugroženosti:** Ova je vrsta prvenstveno ugrožena regulacijom vodenih tokova (uređivanje obala, kanaliziranje, obzidavanje obala), velikim količinama otpadnih tvari u vodenim ekosustavima, i prekomjernim nekontroliranim izlovom. Osim toga u Europi ih ugrožavaju je i invazivne alohtone vrste rakova koje su vektori širenja račje kuge, od koje bjelonogi rakovi ugibaju. Osim što na njih prenose zarazu, invazivne vrste ih istiskuju iz prirodnih staništa u manje povoljna, u kojima bjelonogi rakovi teže preživljavaju. U Hrvatskoj se invazivne strane vrste još nisu proširile u područja u kojima je prisutna ova vrsta. Stoga se alohtone invazivne vrste rakova nikako ne smiju prenosit iz vodotoka u vodotok, a isto tako treba nastojati očuvati vodotoka što prirodnijim (obrasle obale, neutvrđene obale, brzaci i sl.) i kvalitetu vode što boljom. Nadalje, posljednjih desetljeća populacije ove vrste su ugrožene i izraženim dugotrajnim sušama. **Izvor:** Nacionalni programi za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – bjelonogi ili primorski rak (*Austropotamobius pallipes*) (2014)	Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 64 km pogodnih staništa za vrstu (vodotoci i kanali s razvijenom obalnom i vodenom vegetacijom, sporiji dijelovi toka s pjeskovitim i kamenitim dnom, bazenčićima i pogodnim zaklonima (kamenje, korijenje drveća)) • Održano je najmanje 7,8 km ključnih staništa (Lateralni kanal) • Održana je populacija vrste (najmanje 10 kvadranta 1x1 km mreže) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKR00050_012661 • Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00386_000301, JKR00644_000881 i JKR00050_002421 • Osiguran je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m • Restaurirana pogodna staništa na najmanje jednom vodotoku
gmazovi	

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i staništnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Rasprostranjenost:** U Hrvatskoj živi u Istri i duž jadranske obale, u dalmatinskom zaleđu te na otocima (Cres, Krk, Pag, Korčula, Mljet, Lastovo i Zlarin). Do 80-tih godina prošlog stoljeća ova vrsta je bila predmetom masovnog tržišta kućnim ljubimcima, kako legalnog tako i ilegalnog (Ljubisavljević i sur., 2011), te je danas nalazimo i na područjima izvan prirodnog areala vrste poput Slovenije (Krofel i sur., 2009) i pojedinih lokacija u Italiji (Mazzotti, 2004), Francuskoj, Rumunjskoj i drugim europskim zemljama (Bertolero i sur., 2011). U Hrvatskoj su tako izvan prirodnog areala pronađene i unesene jedinke u okolici Zagreba (Turopolje), Virovitice i Osijeka. Njena prisutnost na pojedinim otocima je također posljedica čestog držanja kornjača u vrtovima te naseljavanja u prošlosti od strane mornara. **Stanište i ekologija:** Kopnena kornjača mediteranska je vrsta koja živi na različitim staništima, od bogatih livada do suhih kamenjarskih pašnjaka, u garizima, makijama te šumama, njihovim rubnim dijelovima i čistinama. Dolazi i na područjima tradicionalne poljoprivrede: vrtovima, poljima, vinogradima, maslinicima, voćnjacima, kao i u seoskim zonama. Preferira krška područja s dovoljno tla za polaganje i inkubaciju jaja te hibernaciju, tipično stanište su osunčani brežuljci na kojima se izmjenjuje grmlje s niskom travom. Izbjegava guste šume, močvarna staništa, strmi kamenjar i izrazito nepravilne kamenite površine po kojima se teško kreće te područja pod intenzivnom poljoprivredom. Nalazimo je od obalnog područja sve do 1.300 m nadmorske visine, no većina populacija ipak obitava ispod 500 m (Bertolero i sur., 2011). U dobrim uvjetima i na bogatom staništu može živjeti i više desetaka jedinki po hektaru, čak i do 80 jedinki/ha. Na većini lokaliteta je gustoća populacije ipak manja, do 10 jedinki/ha (Meek, 1985, 1989; Hailey i Willemsen, 2000; Herz, 2002; Loy, 2007). Najaktivnija je tijekom proljeća (travanj, svibanj, lipanj), kroz ljeto se aktivnost smanjuje, a na jesen je vrlo mala. Mužjaci su teritorijalni te su česte borbe između jedinki, iako se u gustim populacijama velik broj jedinki može zajedno sunčati, a da pri tome ne dolazi do suprotstavljanja (Ivanchev, 2007; Bertolero i sur., 2011). Spolno zrela postaje u prosjeku s 8–13 godina, ženke nešto kasnije od mužjaka. Vrsta je spolno aktivna između ožujka i listopada, osim u razdoblju polaganja jaja (svibanj i lipanj) (Swingland i Stubbs, 1985). Ženka polaže jedno ili više legla s 3–5 (1–13) jaja, obično krajem svibnja i u lipnju. Često polaže jaja 2 do 3 puta godišnje, a razdoblje između dva uzastopna polaganja je oko 20 dana. Jaja često polaže niz godina na istu lokaciju. Inkubacija traje oko 3 mjeseca, no točna dužina je ovisna o temperaturi (Swingland i Stubbs, 1985; Eendebak, 2001; Bertolero i sur., 2011). Spol mladih kornjača je određen temperaturom inkubacije jaja. Pri konstantnoj temperaturi inkubacije od 31,5° C omjer spolova je 1:1. Ženke se razvijaju pri višim, a mužjaci pri nižim temperaturama (Bull, 1980; Eendebak, 2001; Bertolero i sur., 2011). Kopnena kornjača je	**Cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana su pogodna staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, suhozidi, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje jaja i inkubaciju te hibernaciju) u zoni od 31500 ha • Očuvano je najmanje 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) • Održana je populacija vrste (najmanje 22 kvadranata 1x1 km mreže)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
pretežito biljojedna vrsta. Jede mnoge vrste biljaka, posebice mahunarke, razne plodove, gljive, ali i mekušce i ličinke kukaca (ref) (Haxhiu, 1995; Schweiger, 2006; Bertolero i sur., 2011; Del Vecchio i sur., 2011; Meek, 2010). Jaja ove vrste su često na meti raznih predatora te ih može stradati i više od 90 % (Swingland i Stubbs, 1985). Mladima se hrane razni mesojedni sisavci te ptice (grabljivice, vrane, galebovi), a odraslim jedinkama se hrane velike ptice grabljivice. Značajni predatori mogu biti i psi te štakori i ostali glodavci koji mogu pojesti cijelu kornjaču dok je u hibernaciji (Bertolero i sur., 2011). **NKS kod staništa:** C.3.5.; C.3.6.; C.5.1.; C.5.2.; D.1.2.; D.3.1.; D.3.3.; D.3.4.; E.3.1.; E.3.4.; E.3.5.; E.7.4.; E.8.1.; E.8.2.; I.1.2.; I.2.1.; I.5. **Uzroci ugroženosti:** Glavni razlozi ugroženosti su gubitak i fragmentacija staništa zbog širenja i intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1), urbanizacije i ubrzanog razvoja turističke infrastrukture (DT 1.1, 1.2, 1.3, 4.1), zatim skupljanje jedinki za trgovinu kućnim ljubimcima (DT 5.1) i požari (DT 7.1). Tijekom 20. stoljeća su na području bivše Jugoslavije velike količine kornjača izlovljavane za potrebe inozemnog tržišta kućnim ljubimcima na području Europe i SAD-a, ali i za prodaju na crnom tržištu unutar i izvan država bivše Jugoslavije (Ljubisavljević i sur., 2011). Iako je posljednjih godina zbog propisa i strožih kontrola smanjena količina jedinki na crnom tržištu, još se smatra da su Hrvatska, Srbija, Crna Gora i Makedonija uključene u ilegalnu trgovinu kopnenim kornjačama (Ljubisavljević i sur., 2011) (DT 5.1). Požari mogu uzrokovati veliku smrtnost kopnenih kornjača, pojedina istraživanja bilježe da oko 50 % jedinki (u nekim slučajevima i preko 80 %) strada od požara, najviše stradavaju ženke i mladi (DT 7.1.1). Korištenje poljoprivredne mehanizacije te mehaničko krčenje staništa također može uzrokovati veliku smrtnost kornjača (Hailey, 2000), ali isto tako i učestalo korištenje pesticida (DT 9.3) na područjima gdje obitavaju (Willemsen i Hailey, 2001b). Jedna od prijetnji, posebno za jaja i mlađe jedinke su i divlje svinje (DT 8.1, 8.2) koje su široko rasprostranjene u Hrvatskoj, uključujući neke otoke (Mazzotti, 2004; Jelić i sur., 2012). **Izvor:** Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)	
četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Rasprostranjenost:** U Hrvatskoj kravosas dolazi na području s mediteranskom klimom – u Istri te duž cijele jadranske obale, dalmatinskog zaleđa i na pojedinim otocima (Krk, Cres, Lošinj, Rab, Pag, Olib, Silba, Premuda, Hvar, Brač, Vis). **Stanište i ekologija:** Vrsta je vezana uz krška staništa s makijom te bjelogorična šumska područja, također uz šume i makiju hrasta crnike, gdje postoji dovoljno skrovišta poput suhozida, hrpa kamenja, gustiša i zečjih rupa. Nalazimo je i na	**Cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana su pogodna staništa za vrstu (krška staništa s makijom, livade, šumska područja, rubovi šuma,

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
livadama, uz potoke, u jarcima uz cestu, kamenolomima, ruševinama, tradicionalno obrađivanim poljima i maslinicima, ruralnim područjima i sl. Ponekad dolazi na vlažnijim, djelomično močvarnim, područjima. Rasprostranjena je do 1.600 metara nadmorske visine (Böhme, 1993; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Kravosas je dnevna zmija, najviše aktivan ujutro i kasno popodne. Za vrućih ljetnih dana može biti aktivan i u sumrak. Kreće se na velikom životnom prostoru (home range) iako se često zadržava na uskom području po nekoliko tjedana. Ako se osjeti ugroženim zna glasno puhati, što je češće izraženo kod mladih i manjih jedinki. Može jako ugristi iako je takvo ponašanje vrlo rijetko. Izrazito je dobar penjač, može se penjati i po okomitim zidovima, a na grmlja i stabla se uglavnom penje u potrazi za hranom (Böhme, 1993; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Također je vrsni plivač te postoje opažanja kravosasa u moru udaljenih 1 km i više od obale (Böhme, 1993; M. Kuljerić, vlastito opažanje). Hibernira od listopada/studenog do ožujka, iako ga se za sunčanih zimskih dana može naći kako se sunča u blizini skrovišta. Za hibernakule obično bira tople i kamenite lokacije s rijetkom vegetacijom (Schulz, 1996; Filippi i Luiselli, 2007). Ritualne borbe mužjaka tijekom kojih dolazi i do međusobnog ujedanja, također su dio reproduktivne biologije ove vrste (Capula i Luiselli, 1997). Ženke se pare gotovo svake godine, tijekom travnja i svibnja. Prije kopulacije mužjaci ugrizu ženku za vrat i ugriz traje tijekom cijele kopulacije. U ljeto (srpanj, kolovoz) izlegu 3–16 jaja čija inkubacija u prosjeku traje 60 dana, a dužina mladih kad se izlegu je oko 30–41 cm (Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Generacijsko vrijeme je 4–5 godina (Crnobrnja Isailovic i sur., 2009b). Prehrana se uglavnom sastoji od malih sisavaca te je upotpunjena malim pticama, ptičjim jajima i gušterima, a ponekad i mladim kornjačama. Oportunistički je predator koji se najviše hrani onim vrstama plijena koje su najdostupnije na pojedinom lokalitetu. Mladi se hrane gušterima, tek izleglim miševima te kukcima (cvrčci i skakavci). Aktivni je lovac što uključuje i redovito posjećivanje skrovišta plijena, međutim nije isključen lov iz zasjede. Plijen ubija omotavajući se oko njega, odnosno gušenjem (Luiselli i Angelici, 1996; Schulz, 1996; Kreiner, 2007). Predatori su mu u pravilu veće ptice grabljivice, dok manje primjerke napadaju i kućne mačke (Böhme, 1993). **NKS kod staništa:** C.2.5.; C.3.5.; C.3.6.; C.5.1.; D.3.; E.; I. **Uzroci ugroženosti:** Ugrožen nestajanjem, fragmentacijom i degradacijom staništa zbog urbanizacije, razvoja turističke infrastrukture (često nelegalne) (DT 1.1, 1.2, 1.3) te intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1). Tako se primjerice, u novije doba, strojno melje na stotine hektara prirodnih krških staništa u svrhu podizanja vinograda (npr. Pelješac, otok Krk itd.). Takvi strojevi melju i kamen i vegetaciju te iza sebe ostavljaju samo pustoš. Prometnice uzrokuju fragmentaciju staništa te su razlog izravnog stradavanja jedinki tijekom prelaska ceste ili grijanja na asfaltu (DT 4.1). Zbog svoje veličine (strah od zmija), ali i zbog čestog hranjenja jajima iz kokošinjaca, ljudi ovu vrstu često ubijaju. Zbog pitomosti i zanimljive obojenosti mladunaca potencijalna opasnost je i nelegalna trgovina divljim primjercima (DT 5.1). Također je bilo pokušaja nelegalnog uzgoja kravosasa u Hrvatskoj, a u svrhu prodaje na tržištu kućnih ljubimaca.	tradicionalno obrađivana polja, maslinici, ruralna područja, suhozidi, područja uz potoke) u zoni od 31510 ha • Očuvano je najmanje 10580 ha šumskih staništa (NKS E.), 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) • Održana je populacija vrste (najmanje 6 kvadranta 1x1 km mreže) • Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu • Očuvani su suhozidi

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Izvor: Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)	
crvenkrpica (*Zamenis situla*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Rasprostranjenost:** U Hrvatskoj dolazi duž jadranske obale od juga Istre sve do Konavla uključujući i otoke Krk, Cres, Lošinj, Rab, Pag, Dugi otok, Korčula, Mljet te nekolicinu manjih otoka. **Ekologija:** Crvenkrpica je vrsta koja je karakteristična za mediteranska staništa uglavnom ispod 500 m nadmorske visine, ali može se naći i do 1.600 m nadmorske visine. U Hrvatskoj dolazi do 900 m nadmorske visine (Obst i sur., 1993; Sofianidou, 1997). Termofilna je vrsta koja obitava na otvorenim, sunčanim i suhim staništima, pogotovo kamenitim i stjenovitim staništima s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida, ruševina te rubova cesta. Dolaze i na obradivim površinama poput maslinika, vinograda i vrtova, rijetko i na močvarnim područjima. Nalazimo ih i u blizini ili unutar ljudskih naselja, oko štala i kuća (Pozio, 1983; Obst i sur., 1993; Böhme i sur., 2009a). Povučena je i skrovita vrsta koja živi u vrlo strukturiranim staništima i vrlo rijetko se vidi na potpuno otvorenim staništima (Obst i sur., 1993). Glavno razdoblje aktivnosti je od ožujka do listopada, iako je često aktivna i tijekom veljače i studenog, ovisno o mikroklimatskim prilikama. Čak i za vrijeme zimskih mjeseci u slučaju toplog i sunčanog vremena pojedine jedinke izlaze iz svojih skloništa. Aktivna je danju, a ponekad i u sumrak, pogotovo tijekom vrućih ljetnih mjeseci (Pozio, 1983). Visoke temperature na tlu izbjegava penjući se na zidove, kamenje i grmlje. Iako se relativno sporo kreće, dobar je penjač. Pari se u proljeće po izlasku iz hibernacije, od ožujka do svibnja (Pozio, 1983). Međusobne ritualne borbe mužjaka, dio su reproduktivne biologije ove vrste. Sama kopulacija može trajati nekoliko sati (Pozio, 1983; Capula i Luiselli, 1997). Ženka položi 2–8 duguljastih jaja u rupu u zemlji ili na neko skrovito mjesto tijekom lipnja odnosno srpnja. Zabilježeno je polaganje jaja i u rupama u deblu maslina, između korijenja grmlja te u hrpama konjskog ili kozjeg izmeta. Mladi se izlegu u kasno ljeto (Schulz, 1996; Pozio, 1983; Rugiero i sur., 1998). Potrebno je tri ili više godina da dosegnu spolnu zrelost pri dužini iznad 70 cm. U zatočeništvu mogu doživjeti do 25 godina (Obst i sur., 1993). Mladi se hrane raznim kukcima, mladim gušterima i malim sisavcima, a odrasli se hrane malim sisavcima, gušterima i jajima ptica. Općenito, mali sisavci poput glodavaca predstavljaju najveći udio u prehrani crvenkrpice (Pozio, 1983; Obst i sur., 1993; Rugiero i sur., 1998). Najznačajniji predatori crvenkrpice su druge vrste zmija poput zmajura i velikih mužjaka šare poljarice te ofiofagne ptice (Obst i sur., 1993) **NKS kod staništa:** B.1.4.; B.2.2.; C.3.5.; C.3.6.; D.3.; E.3.5.; E.8.; I.1.; I.2.1.; I.4.2.; I.5.; I.7.	**Cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana su pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradi, vrtovi, maslinici) u zoni od 31510 ha • Očuvano je najmanje 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) • Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadranta 1x1 km mreže)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Uzroci ugroženosti: Vrsta je ugrožena zbog ubrzanog nestanka, degradacije i fragmentacije staništa zbog urbanizacije, razvoja turističke infrastrukture (DT 1.1, 1.2, 1.3) te intenziviranja poljoprivrede (DT 2.1), uključujući i strojno mljevenje krških staništa. Osim što uzrokuju fragmentaciju staništa, prometnice su razlog izravnog stradavanja jedinki tijekom prelaska ceste ili grijanja na asfaltu (DT 4.1). Zbog atraktivne obojenosti vrsta je često meta lova za ilegalno tržište kućnim ljubimcima (DT 5.1). Problem predstavlja i često usmrćivanje od strane ljudi zbog zamjene s otrovnicama (DT 5.1). Na jugu Hrvatske opasnost predstavljaju i mungosi, uneseni na pojedine otoke, ali i na kopneno područje gdje su zabilježeni od rijeke Neretve sve do krajnjeg juga zemlje (Barun i sur., 2011) (DT 8.1). **Izvor:** Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske (2012)	
sisavci	
dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) **Rasprostranjenost:** Vjerojatno živi u čitavoj Hrvatskoj, od Slavonije (Banovo brdo u Baranji) do Dalmacije, a zabilježen je i na udaljenim otocima, Lastovu (Đulić 1994) i Visu (Tvrtković i ost. rukopis). Vrsta je izrazita selica, zabilježene su migracije od preko 1300 km (Hutson i ost. 2001). Za sjeverne populacije u Hrvatskoj utvrđeno je prstenovanjem da su zajedničke s populacijama iz Slovenije, Austrije, Mađarske, Češke i Slovačke. Još nije potvrđeno da rađa mlade u našim špiljama. Tek nedavno nađena je prva zimska kolonija u Hrvatskoj (Jalžić 1999). To je Vištičina jama kod Opuzena, gdje prema procjeni D. Kovačića zimuje između 10.000 i 18.000 jedinka. Novija procjena I. Pavlinića (siječanj 2002.) brojku drži i većom – više od 20.000 jedinka, jer je veća kolonija zapremala površinu od preko 3,5 x 3,5 m na stropu špilje, a manja 0,5 x 0,5 m. Hutson i ost. (2001) procjenjuju da na svaki četvorni metar stane do 2.000 jedinka. Zimi 2003. nađena je još jedna velika zimska kolonija u Gorskom kotaru kraj Vrbovskog, s oko 30.000 jedinka (procjena I. Pavlinić i N. Tvrtković), te zimska kolonija s oko 10.000 jedinka u jednoj jami na Biokovu (procjena R. Ozimec). U svakom slučaju, one pripadaju najvećim poznatim zimskim kolonijama u Europi. **Ekologija:** Poglavito špiljska vrsta, ali je nađena i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovištima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja. Pojedine su jedinke vezane uz lokaciju gdje su rođene (Rodrigues 1999). **NATURA 2000 kod staništa:** 8310	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, nizinska šumska i grmljem / makijom / šikarom obrasla staništa, stari voćnjaci i maslinici) u zoni od 31510 ha • Trend populacije migracijske kolonije je stabilan ili u porastu • Migracijska populacija broji najmanje 175 jedinki • Očuvana su skloništa za vrstu (podzemni objekti - osobito Baldina jama, Velika pećina u Kličevici i Špilja kod Vrane) • Očuvano je povoljno stanje lovnih staništa: 10580 ha šumskih staništa

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Razlozi ugroženosti: Vrsta je vrlo osjetljiva na uznemirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama (Hutson i ost. 2001). Zato joj je u Hrvatskoj glavni razlog ugroženosti gubitak skloništa u špiljama, ali vjerojatno i upotreba pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti (Rodrigues 1999). Godine 2002. zabilježen je veliki pomor jedinka ove vrste u zapadnoj Europi. Od osam već otprije poznatih ljetnih kolonija u Hrvatskoj, koje su imale svaka preko 500 primjeraka ove vrste, dugokrili pršnjak nestao je iz njih pet, a u tri mu je brojnost jako opala. Od dosad ukupno zabilježenoga najvećeg broja jedinka u porodiljskim kolonijama u pojedinim speleološkim objektima nestalo je oko 50 % poznate ljetne populacije, što bi značilo sadašnju kategoriju ugroženosti, iako moramo biti oprezni sa zaključcima jer još nije počeo monitoring na dovoljnom broju kolonija (Tvrtković i ost.). **Izvor:** Crvena knjiga sisavaca Hrvatske (2006)	(NKS E.), 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) • Očuvane su lokve • Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa
oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Ekologija:** Oštrouhi šišmiš *(Myotis blythii*) je veći šišmiš sivog krzna sa smećkastim nijansama s leđne strane. Izgledom sliči velikom šišmišu (*M. myotis*), ali ima nešto kraću njušku te kraće i uže uši, manje zaobljene prema van na prednjem rubu. U prosjeku živi od 14 do 16 godina, ali poznati su i mnogo stariji primjerci, do 33 godine. Rasprostranjen je na širokom području uz Sredozemno more i na cijelom Balkanskom poluotoku. Naseljava razna otvorena staništa poput livada, pašnjaka, stepa i poljoprivrednih površina, a izbjegava gusta šumska područja. Skloništa su mu redovito špilje i drugi podzemni prostori koje dijeli s drugim vrstama šišmiša. Porodiljne kolonije mogu imati do 500 ženki, a iako među njima nema mužjaka, oni su često u blizini. Parenje započinje u kolovozu, a prethodno mužjaci pronalaze povoljna mjesta, obično pukotine u svodovima špilja, na kojima će se pokazivati ženkama i koje žestoko brane od suparnika. Jedan mužjak može se pariti s do šest ženki, ali obično privlači dvije ili tri. U lovu leti nisko, od 1 do 2 metra iznad tla i plijen skuplja s vlati trave ili s lišća. Preferira nekošene ili netom pokošene livade, a često lovi i uz rub šume. Plijen su najčešće zrikavci, ali u obzir dolaze i komarci, skakavci, bogomoljke, gusjenice i dr. Nema značajnijih sezonskih migracija, zimska i ljetna skloništa najčešće nisu međusobno udaljenija od petnaestak kilometara. U lovu se od skloništa ne udaljava više od 4 do 7 km. **Izvor:** https://tragus.hr/vrsta-sismisa/ostrouhi-sismis/	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana pogodna staništa (topla otvorena staništa, livade košanice, pašnjaci, krška područja i područja s ekstenzivnom poljoprivredom, rubovi šuma) u zoni od 31510 ha • Trend populacije migracijske kolonije je stabilan ili u porastu • Migracijska populacija broji najmanje 25 jedinki • Očuvana su skloništa za vrstu (podzemni objekti - osobito Špilja kod Vrane, Baldina jama i Velika pećina u Kličevici) • Očuvano je povoljno stanje lovnih staništa: 7500 ha travnjačkih

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i staništnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
	staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) • Očuvane su lokve • Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa

Tablica 4. Opis ciljnih staništnih tipova područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari i ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja ciljnih staništnih tipova
6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*	
Opis staništa: Mediteranski vlažni travnjaci građeni od visokih trava i obične glavice, iako rašireni po cijelom sredozemnom području te duž obala Crnog mora, ipak su više vezani za zapadnomediteransko područje. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: *Holoschoenus vulgaris* (=*Scirpus holoschoenus*), *Agrostis stolonifera*, *Cyperus longus*, *Trifolium resupinatum*, *Schoenus nigricans*, *Juncus maritimus*, *J. acutus*, *Dittrichia viscosa*, *D. graveolens*, *Oenanthe pimpinelloides*, *Eupatorium cannabinum*, *Prunella vulgaris*, *Pulicaria dysenterica*, *Tetragonolobus maritimus*, *Orchis laxiflora*, *Succisa pratensis*, *Sonchus maritimus*, *Senecio doria*, *Dorycnium rectum*, *Chrysopogon gryllus*. Ti su travnjaci u Hrvatskoj rijetki, a koriste se kao pašnjaci. Nešto takvih površina ima na Pagu, na Rabu, uz Zrmanju i Neretvu, uz Vransko jezero i kod Pristega. **Uzroci ugroženosti:** Vjerojatno je nekad bilo više pašnjaka i livada s obzirom da se stočni fond smanjio. Sjeverno od Vranskog jezera provedena je odvodnja kanalima pa su prijašnji travnjaci, među kojima je najvjerojatnije bilo i ovakvih staništa, pretvoreni u oranice. **Mjere zaštite:** Treba poticati ekstenzivno stočarstvo. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu staništnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** C.2.5.3. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljnog staništnog tipa kroz sljedeće atribute: • Održan je staništni tip unutar zone površine 75 ha (NKS C.2.5.3.1.) • Očuvane su karakteristične vrste ovog staništnog tipa • Staništni tip očuvan od zarastanja
8310 Špilje i jame zatvorene za javnost	
Opis staništa: Ovo stanište obuhvaća špilje i njihova vodna tijela zajedno s prisutnim endemskim vrstama. Floru čine uglavnom mahovine, često u kombinaciji s algama i to na ulazu u špilje gdje ima svjetlosti. Špiljsku faunu čine vrlo	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja ciljnih stanišnih tipova
specijalizirane i endemske vrste. Faunu uglavnom čine beskralježnjaci koji isključivo žive u špiljama i podzemnim vodnim tijelima. Najčešći su kornjaši, i to porodice *Bathysciinae* i *Trechinae*, koje su mesojedi i imaju vrlo usku rasprostranjenost. Vodenu špiljsku faunu uglavnom čine rakovi (*Isopoda*, *Amphipoda*, *Syncarida*, *Copepoda*), među kojima je mnogo živih fosila. Osim rakova, prisutni su i mekušci (porodica *Hydrobiidae*). Od sisavaca, u špiljama hibernira većina Europskih vrsta šišmiša. Špilje su također stanište vrlo rijetkim vrstama vodozemaca (npr. *Proteus anguinus*) i nekoliko vrsta roda *Speleomantes*. **Izvor:** Interpretation manual of European Union habitats (2013) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** H.1.1. Kopnena kraška špiljska staništa H.1.2. Amfibijska kraška špiljska staništa H.1.3. Vodena (slatkovodna) kraška špiljska staništa H.1.5. Zasumporene kraške špilje H.2. Nekraške špilje i jame	Očuvati povoljno stanje ciljnog stanišnog tipa kroz sljedeće atribute: • Očuvana 2 speleološka objekta (Špilja kod Vrane i Baldina jama) koji odgovaraju opisu stanišnog tipa • Očuvani su povoljni uvjeti u speleološkim objektima, nadzemlju i neposrednoj blizini • Objekti se komercijalno ne posjećuju niti uređuju posjetiteljskom infrastrukturom • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Osigurana povoljna hidrologija i kvaliteta vode u Špilji kod Vrane • Očuvane su populacije vrste endemskog izopodnog raka Monolistra pretneri pretneri i vrste rakušca Niphargus illidzensis dalmatinus na tipskom lokalitetu Špilja kod Vrane te populacija vrste jedankonožnog raka Sphaeromides virei virei za koje je lokalitet važno vodeno stanište • Očuvane su populacije vrsta šišmiša Miniopterus schreibersii i Myotis blythii na lokalitetima Baldina jama i Špilja kod Vrane

3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)

Opis područja ekološke mreže

Površina područja iznosi 65.115 ha. Radi se o obalnom nizinskom području u blizini Zadra koje graniči s još jednim POP područjem ekološke mreže, HR1000025 Vransko jezero i Jasen. Nekoliko močvarnih područja (Vransko polje, Nadinsko blato, Bokanjačko blato) je u zadnjem stoljeću isušeno i preobraženo u poljoprivredne površine. Ovdje se nalaze jedina gnjezdilišta zlatovrane (*Corracias garrulous*) u Hrvatskoj. Ekstenzivna i otvorena staništa su gnjezdilišta eje livadarke (*Circus pygargus*). Sukcesija travnjaka dovodi do razvoja šuma hrasta medunca (*Quercus pubescens*) u kojima obitava najveća hrvatska populacija voljića maslinara (*Hippolais olivetorum*).

Opis ciljnih vrsta

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) utvrđene su ciljne vrste područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari koje su navedene u tablici u nastavku (Tablica 5). U nastavku je dan opis ciljnih vrsta (Tablica 6) područja HR1000024 Ravni kotari.

Tablica 5. Ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status		
1	*Alectoris graeca*	jarebica kamenjarka	G		
1	*Anthus campestris*	primorska trepteljka	G		
1	*Bubo bubo*	ušara	G		
1	*Calandrella brachydactyla*	kratkoprsta ševa	G		
1	*Caprimulgus europaeus*	leganj	G		
1	*Circaetus gallicus*	zmijar	G		
1	*Circus cyaneus*	eja strnjarica			Z
1	*Circus pygargus*	eja livadarka	G		
1	*Coracias garrulus*	zlatovrana	G		
1	*Dendrocopos medius*	crvenoglavi djetlić	G		
1	*Falco columbarius*	mali sokol			Z
1	*Falco naumanni*	bjelonokta vjetruša	G	P	
1	*Grus grus*	ždral		P	
1	*Hippolais olivetorum*	voljić maslinar	G		
1	*Lanius collurio*	rusi svračak	G		
1	*Lanius minor*	sivi svračak	G		
1	*Lullula arborea*	ševa krunica	G		
1	*Melanocorypha calandra*	velika ševa	G		

Kategorija za ciljnu vrstu: 1 = međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ
G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica

Tablica 6. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari te ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) (G)	
Zaštita: - **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Nalazimo je u Hrvatskom primorju i cijeloj Dalmaciji, na obali, otocima i u zaleđu. Dolazi od razine mora do planinskih predjela. **Ekologija:** Nastanjuje otvorene prostore kamenjara, ispresijecane grmljem i drvećem. Dolazi i na pašnjacima te makiji. Tijelo joj je okruglasto, mase do 600 g. Leđa su joj svijetlosmeđa, prsa siva, a trbuh je žućkast s nepravilnim crnim šarama. Vrhovi su krila tamni, a podrepna su pera crvenkasta. Vrat joj je bijel i odijeljen od ostatka tijela debelom crnom crtom. Crveni je kljun gotovo svinut kao u grabljivice, a jake su noge crvene. Jede izdanke biljaka, sjemenke, bobice, ali i kukce, ponajviše ljeti. Kao i druge kokoške, uglavnom korača na tlu, skrivajući se najčešće u vegetaciji. Zatreba li, može potrčati, ali i bučno i brzo preletjeti kratke udaljenosti. Pari se potkraj ožujka, pa u travnju ženka snese do 16 jaja na kojima sjedi do 24 dana. Gnijezdo gradi na tlu od mahovine, trave i perja, obično zaklonjeno iza trave ili korijenja. Gnijezdo je neugledno, skriveno i s dobrim pogledom na okolicu i moguće neželjene goste. Pri opasnosti, nastojat će udaljiti grabežljivca od gnijezda. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** http://prirodahrvatske.com/2018/03/24/1032/, Ptice prirodnih staništa Hrvatske (2014)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 150-200 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 160 parova • Održani su pogodni kamenjarski travnjaci unutar zone od 48060 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS B., C.3., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.2.) • Održano je 25190 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.) • Očuvane su lokve na pogodnim staništima
primorska trepteljka (*Anthus campestris*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** - **Ekologija:** Nastanjuje otvorena suha staništa, od pješčanih dina, suhih travnjaka i šumskih čistina do umjetnih staništa poput šljunčara, stepa i polupustinja. Favorizira područja s patuljastim grmljem i niskim drvećem. Gnijezdo gradi na tlu. Sezona razmnožavanja je od sredine travnja do sredine kolovoza. Hrani se kukcima, puževima i ostalim beskralježnjacima. **Uzroci ugroženosti:** -	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni suhi travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 900-1300 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1100 parova

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Izvor: http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/tawny-pipit-anthus-campestris/text, Ptice prirodnih staništa Hrvatske (2014)	• Održano je 16670 otvorenih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., I.1.8. i I.2.1.) • Održana su pogodna otvorena staništa unutar zone od 34140 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 15520 ha otvorenih suhih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)
ušara (*Bubo bubo*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Ušara je rasprostranjena u Gorskoj Hrvatskoj i priobalju, a populacija je procijenjena na 800 – 1.200 parova. U prvoj polovici 20. stoljeća izumrla je u nizinskom dijelu Hrvatske. **Ekologija:** Nastanjuje otvorene predjele: planinske i kamenjarske pašnjake, garige, otvorena kamenita ili stjenovita područja ispresijecana otvorenim šumama ili šumarcima, vrištine te obradive površine. Hrani se sisavcima, pticama, gmazovima, vodozemcima, ribama i beskralježnjacima. Monogamna je vrsta koja se gnijezdi pojedinačno u parovima na rubovima litica, ulazima u špilje, u tlu na nagibima, u tajgi ili u starim gnijezdima drugih ptica. Aktivnosti gniježđenja često počinju već u prosincu dok jaja polaže tek u veljači ili ožujku. Isto gnijezdo upotrebljavaju nekoliko godina za redom. Primarno su noćne ptice i lovit će po danu samo kad ima uistinu malo plijena na području. Plijen love aktivno, leteći blizu tla ili krošnji. Tijekom dana najčešće miruju visoko na drveću, a aktivne postaju sa sumrakom. Vode usamljen život i sparuju se samo za sezone parenja. Van sezone žestoko brane svoj teritorij od drugih sova, a tolerirat će preklapanje teritorija samo ako je oskudica hrane. Također samo u tom slučaju će i napustiti svoj teritorij. Odrasle jedinke su na vrhu hranidbenog lanca i nemaju prirodnih neprijatelja. **Uzroci ugroženosti:** Ušare su ugrožene elektrokucijom, krivolovom, namjernim ili slučajnim trovanjem, kolizijom s turbinama vjetroelektrana te zbog promjena i nestanka staništa uslijed napuštanja tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva. Jedan od razloga ugroženosti je i uznemiravanje na gnjezdilištima. **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/eurasian-eagle-owl-bubo-bubo/text, www.zoo.hr/velika-usara-bubo-bubo/, https://uharica.ptice.si/hr/o-usari/,	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 15-30 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 22 para. • Održano je 55530 ha pogodnih staništa (poluotvorena, otvorena i stjenovita staništa; NKS B., C., D. i I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održana su stjenovita staništa ključna za gniježđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 820 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 36530 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
http://www.pp-vransko-jezero.hr/hr/pracenje-gnijezdecih-parova-sova-usara-bubo-bubo-u-parku-prirode-vransko-jezero/	
kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj se kratkoprsta ševa gnijezdi mjestimice u Istri, Primorju i Dalmaciji. Najbrojnija je u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji. Na otoku Pagu se gnijezdi 50 – 200 parova (K. Leskovar). Gniježđenje kratkoprste ševe, osim na otoku Pagu, zabilježeno je na više dalmatinskih otoka: Dugom otoku, Hvaru, Korčuli i Visu (Rucner 1998), no nema recentnih podataka o veličini populacija na tim otocima. Pedesetih godina prošlog stoljeća bilježena je mjestimice u gotovo čitavoj Istri (Rucner 1998). Na otoku Cresu se gnijezdi oko 50 parova (G. Sušić). Ukupna hrvatska populacija procijenjena je na 200 – 650 parova. **Ekologija:** Obitavaju po suhim travnjacima i poljodjelskim površinama s niskom vegetacijom te po garizima, osobito ako u njima ima površina s neobraslim tlom. Gnijezde se samotni parovi, no gnijezda su često grupirana u skupine od 10 do 20 parova. Izvan gnijezdeće sezone su druževne. Vjerojatno su monogamne. Gnijezdi se od travnja do lipnja. Gnijezdo grade na tlu, obično među busenjem trave, ponekad na otvorenom. Ženka gradi gnijezdo i leži na jajima. U pologu je obično 3 – 5 jaja, inkubacija traje 13 dana. O ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su za let sposobni sa 12 – 13 dana, a roditelji se o njima brinu još 1 – 3 tjedna. U proljeće se pretežito hrane beskralješnjacima, uglavnom kornjašima, mravima, raznokrilcima i puževima. U ostalim sezonama sjemenkama i zelenim dijelovima biljaka. Hranu skupljaju na tlu. Hrane se samotno ili u jatima. **Uzroci ugroženosti:** Odumiranjem tradicionalnog stočarstva (DT 7.3.) i intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa kratkoprste ševe. Krivolovom (DT 5.1.1., 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/greater-short-toed-larkcalandrella-brachydactyla/text	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 5-30 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 17 parova • Održano je 33482 ha otvorenih poljoprivrednih staništa pogodnih za vrstu (NKS C.3., I.1.8. i I.2.1.) • Održano je 15520 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)
leganj (*Caprimulgus europaeus*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16))	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Kategorija ugroženosti u RH: najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, osobito u priobalju. Prisutan je od travnja do rujna, rjeđe i u listopadu. **Ekologija:** Gnijezdi se od kraja svibnja do kolovoza u otvorenim šumama, šumskim čistinama, mladim plantažama, šikarama i vrištinama. Selica je, zimuje u Africi južno od Sahare. Seli se noću, pojedinačno ili u malim jatima, u širokom pojasu preko Sredozemlja i Sahare. Selidba traje od kraja srpnja do studenog te od ožujka do početka lipnja. Mlade ptice iz prvog legla se u jesen sele prije odraslih, a u proljeće mužjaci stižu 4 – 5 dana prije ženki. Gnijezda ne grade, ženka jaja polaže izravno na tlo, mahovinu ili iglice četinjača u šumi u blizini stabla ili grmlja. Hrane se većim kukcima, kornjašima, koje lovi u letu. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/european-nightjar-caprimulgus-europaeus/text	Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 200- 300 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 250 parova • Održano je 57100 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C., D., E., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 22410 ha poluotvorenih staništa ključnih za vrstu (NKS C.3. u kompleksu s D. ili E., te D.3.)
zmijar (*Circaetus gallicus*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je gnjezdarica cijele primorske Hrvatske, od Istre do Konavala, uključujući otoke i primorske padine brda i planina u priobalju. U malom broju gnijezdi se i u Lici i Gorskom kotaru (K. Leskovar, I. Budinski, S. Barišić, K. Mikulić). Najbrojniji je na kvarnerskim otocima. Ukupna populacija procjenjuje se na 110 do 140 parova. **Ekologija:** Obitava pretežito u područjima s toplom klimom i malo oborina, što pogoduje obilju gmazova koji su zmijaru glavni plijen. Najprikladnije stanište su mu suha, sunčana, otvorena, kamenita, stjenovita ili pjeskovita područja, ispresijecana šumama, šumarcima, makijom ili garigom. Na zimovalištima obitavaju u polupustinjama i slabo kultiviranim područjima, kao i na savanama i travnatim ravnicama. Nisu osobito druževni, obično su samotni ili u paru. Za selidbe su samotni, po dvije ptice zajedno ili u malim jatima. Gnijezde se samotni parovi. Monogamni su, veze traju tijekom gnijezdeće sezone, no par se obično ponovno udružuje iduće sezone nakon povratka na gnjezdilište. Gnijezdo grade na vrhu niskoga drveća, obično 3 – 7 m iznad tla. Povremeno se gnijezde i u gnijezdima drugih ptica. Rijetko gnijezdo grade na litici. Gnijezdo grade oba partnera. U pologu je jedno jaje, inkubacija traje 45 – 47 dana. Na jajetu leži pretežito ženka. Ptić je za let sposoban sa 70 – 75 dana, ali sa 60 dana napušta gnijezdo i	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od 2-4 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para • Održano je 55530 ha pogodnih staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom; NKS B., C., D. i I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 37780 ha ključnih staništa na poznatim teritorijima

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
zadržava se po okolnim granama. Nije poznato kad se osamostaljuje. O ptiću se brinu oba roditelja. Skupine od 2 do 3 ptice za jesenje selidbe vjerojatno su obiteljske skupine jer mladunci napuštaju gnjezdilište zajedno s roditeljima. Pretežito se hrane gmazovima, osobito zmijama, nešto rjeđe gušterima. Povremeno love i vodozemce (žabe). Ptice love rijetko, i to najčešće bolesne ili ptiće. Rijetko love i sitne sisavce i kukce. Teren pretražuju iz niskog leta (15 – 30 m iznad tla), često trepereći ili lebdeći, također jedreći na većim visinama, ponekad se na plijen obrušavaju i s visine od 450 m. Ponekad plijen promatraju i sa strška (telegrafski stup, vrh stabla i sl.) ili mu se prikradaju, hodajući po tlu ili plitkoj vodi. Love i zmije otrovnice, ali rjeđe od neotrovnih jer nisu imuni na zmijski otrov. Djelomično su od ujeda zaštićeni debelim ljuskama na nogama i gustim paperjem. **Uzroci ugroženosti:** Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa zmijara. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Brojnost jedinki smanjuje se i zbog stradavanja u sudarima s vodovima za prijenos električne energije te zbog elektrokucije (DT 4.2.). Izgradnjom vjetroelektrana (DT 3.3.) na području redovitog obitavanja zmijara povećava se rizik od stradavanja jedinki zbog sudara s lopaticama turbina. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	• Na 44450 ha poznatih teritorija osiguran je neometan prelet
eja strnjarica (*Circus cyaneus*) (Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička i zimujuća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita preletnica i zimovalica, boravi od rujna do travnja. **Ekologija:** Nastanjuje otvorena staništa, poput travnjaka, žitnih polja, stepa i močvara. Gnijezdi se od travnja do kolovoza. Seli se od ožujka do početka svibnja te od kraja kolovoza do studenog. Seli se u širokom pojasu, u malim rahlim jatima ili pojedinačno, a na zimovalištima se ptice mogu okupljati na zajedničkim noćilištima. Zimi boravi na oranicama, pašnjacima, obalnim dinama i močvarama. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 60 jedinki • Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) • Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima
eja livadarka (*Circus pygargus*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Rasprostranjena je diskontinuirano u cijeloj Hrvatskoj. Ukupna populacija procijenjena je na 60 – 80 parova. Za selidbe je redovita, ali malobrojna u cijeloj Hrvatskoj. Na zimovanju je veoma rijetka i neredovita. **Ekologija:** Prvotna su staništa na jugu areala bili travnjaci, a na sjeveru prostrane močvare. Tijekom 20. st. prilagodile su se i na različita druga staništa: neobrađena polja, slane močvare, zarasle pijeske, klekom obrasle vrištine, a sve se više gnijezde i po obrađenim poljima, osobito u usjevima žitarica. Obično love samotno, ali se ponekad privremeno okupljaju na područjima bogatima plijenom. Prije selidbe i na zimovalištima često noće u jatima. Obično su monogamni, rjeđe poligamni. Veze traju jednu sezonu, a možda i više godina. Gnijezde se samotni parovi ili u rahlim skupinama do 10 parova. Gnijezda grade na tlu, u visokoj, gustoj vegetaciji. Ženke samostalno grade gnijezdo i leže na jajima. Love sitne sisavce (uglavnom voluharice, koje su često glavni plijen) i sitne ptice (uglavnom one koje se zadržavaju na tlu: ševe, trepteljke, strnadice), također ptiće i jaja krupnijih vrsta (trčke, jarebice i sl.). Gušteri i krupni kukci lokalno su važan plijen, osobito na zimovalištima. Pretežito love na tlu. Love kao i ostale eje: plijen traže leteći nisko i sporo (30 km/sat) iznad tla, a kad ugledaju plijen obrušavaju se na njega. **Uzroci ugroženosti:** Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa eje livadarke. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Brojnost jedinki smanjuje se i zbog stradavanja u sudarima s vodovima za prijenos električne energije te zbog elektrokucije (DT 4.2.). Izgradnjom vjetroelektrana (DT	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 21-33 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 27 parova • Održano je 240 ha čistih livada košanica pogodnih za gniježđenje (NKS C.2.5.) • Održane su livade košanice pogodne za gniježđenje unutar zone od 19513 ha mozaičnih poljoprivrednih površina u kojima se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS. C.2.5., I.1.8. i I.2.1.) • Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održana su pogodna hranilišta (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
3.3.) na području redovitog obitavanja eje livadarke povećava se rizik od stradavanja jedinki zbog sudara s lopaticama turbina. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	
zlatovrana (*Coracias garrulus*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Zlatovrana se u Hrvatskoj do 70-ih godina 20. st. gnijezdila diljem panonske Hrvatske: u Hrvatskom zagorju (Rucner 1967), Podravini (Jurinac 1884, Hirc 1908), Baranji (Rucner i Rucner 1972), Pokupskom bazenu (Igalffy 1964) i istočnoj Slavoniji (Mikuska i Mikuska 1994). U priobalju je na gniježđenju zabilježena samo 80-ih godina 20. st. u Ravnim kotarima – na Bokanjačkom blatu (E. Kletečki) i vjerojatno kod Vranskog jezera kod Pakoštana (K. Leskovar). Posljednja poznata gnjezdilišta 80-ih godina 20. st. bila su u Hrvatskom zagorju (Dolenec 1991, G. Lukač) i Ravnim kotarima (E. Kletečki, K. Leskovar). Od tada se zlatovrana u doba gniježđenja bilježi tek od 2007. godine. U srpnju 2007. opažena je jedna ptica na Bilogori, kod Glogovca (K. Krapinec), te po jedna ptica na otoku Cresu u kolovozu 2007. i u lipnju 2008. (G. Sušić), međutim gniježđenje na tim područjima nije potvrđeno. Jedino je sigurno gnjezdilište danas u Ravnim kotarima, u okolici Biograda i na Bokanjačkom blatu, gdje je od 2010. utvrđeno gniježđenje ukupno pet parova (S. Barišić). Za vrijeme selidbe, najčešće proljetne, od travnja do početka lipnja, pojedinačne ptice viđaju se u čitavoj Hrvatskoj (Kralj 1997). **Ekologija:** Nastanjuju otvorena, sunčana staništa s razbacanim starim stablima, stare otvorene šume (osobito hrastove ili borove), stare parkove, prostrane voćnjake, drvećem obrasle obale rijeka i sl. Za selidbe su samotne ili u malim jatima, gnijezde se samotni parovi. Monogamne su, združivanje parova počinje vjerojatno već na zimovalištima ili na proljetnoj selidbi. Gnijezda grade u dupljama, ponekad i u pukotinama stijena ili građevina. U Europi se često gnijezdi u topoli *Populus alba*. U pologu je 3 – 5 jaja, inkubacija traje 17 – 19 dana. Oba roditelja leže na jajima i brinu se o ptićima. Ptići opernaćuju i napuštaju gnijezdo nakon 26 – 27 dana. Roditelji ih još neko vrijeme hrane, osamostaljuju se oko 3 tjedna nakon napuštanja gnijezda. Plijen pretražuje s pogodnih stršaka u obliku suhih grana ili žica dalekovoda, uglavnom iznad oranica ili kratke vegetacije jer takva staništa omogućuju lako uočavanje i hvatanje omiljenog plijena, velikih kukaca kao što su kornjaši i skakavci. U manjoj količini love i gujavice, žabe, guštere i sitne sisavce, a rijetko jedu i plodove. Plijen napadaju kliznim letom i love ga kljunom, kukce love i u letu. Krupnijim plijenom obično nekoliko puta udaraju o granu, a zatim ga gutaju.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa za gniježđenje (mozaična staništa s ekstenzivno korištenim travnjacima i oranicama s plodoredom, te drvoredima i pojedinačnim stablima topola) za održanje gnijezdeće populacije od 64-78 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 71 par • Održano je 49050 ha pogodnih staništa (mozaična staništa s ekstenzivno korištenim travnjacima i oranicama s plodoredom, te drvoredima i pojedinačnim stablima topola; NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 22160 ha ključnih staništa • Na pogodnim gnjezdilištima restaurirani su drvoredi topola

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Uzroci ugroženosti: Intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa zlatovrane te povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	
crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Rasprostranjenost mu se podudara s prisutnošću kontinentalnih hrastovih šuma. Obitava na čitavom području izuzev obalnog područja i otoka. U Panonskoj Hrvatskoj čest je na nižim nadmorskim visinama, dok je na višim povremen. U Alpinskoj i Mediteranskoj Hrvatskoj rasprostranjenost mu ovisi o prisutnosti starih hrastovih šuma i šumaraka. **Ekologija:** Nastanjuje stare listopadne šume pri čemu preferira hrastove šume. Hrani se kukcima i njihovim ličinkama. **Uzroci ugroženosti:** Trenutno nije ugrožen no postoji opasnost da bi mogao postati. Razlozi su intenziviranje šumskogospodarskih aktivnosti uključujući uklanjanje starih i mrtvih stabala te fragmentacija staništa. **Izvor:** Monitoring programme for middle-spotted woodpacker *Dendrocopos medius*	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i hrastove šume za održanje gnijezdeće populacije od 10-20 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 15 parova • Održano je 800 ha hrastovih šuma pogodnih za vrstu (NKS E.3.5.) • Održano je 100 ha ključnih šuma hrasta cera • U šumama u kojima se jednodobno gospodari održano je najmanje 30 % medunčevih sastojina starijih od 80 godina te najmanje 25 % cerovih sastojina starijih od 60 godina • Šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (medunac) ili 60 godina (cer) sadrže najmanje 10 m3/ha suhe drvne mase
mali sokol (*Falco columbarius*) (Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** nedovoljno poznata (DD) (preletnička populacija), osjetljiva (VU) (zimujuća populacija)	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je mali sokol malobrojna preletnica i zimovalica, i to na područjima na kojima se u većem broju zadržavaju pjevice, pogotovo one iz porodice zeba. Redovita je zimovalica u priobalju. Najbrojniji je po prostranim poljima s poljodjelskim površinama u Dalmaciji. U sjevernom dijelu priobalja bilježen je u Boljunskom polju (K. Mandić) i u dolini Mirne u Istri (Rubinič 1996) te na otoku Cresu (G. Sušić, Stipčević 1996). U panonskoj je Hrvatskoj rjeđi i malobrojniji. Ukupna zimujuća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 50 do 100 ptica. **Ekologija:** Gnijezdi se na visoravnima, brdima ili u nizinama po otvorenim predjelima s niskim, gustim biljem. Izbjegava guste šume, otvorena područja s mnogo raštrkanog drveća, gola i strma planinska područja. Za zimovanja je najbrojniji na prostranim poljodjelskim površinama. Samotni su i teritorijalni za gniježđenja. I izvan sezone gniježđenja najčešće su samotni, katkada su zajedno dvije ili tri ptice, a rijetko u raštrkanim jatima. Gnijezde se pretežito na tlu, u gustom vrijesu ili paprati, na niskim stijenama, a rijetko na drveću, u gnijezdima vrana. Pretežito se hrane sitnim pticama koje love na otvorenim područjima. Plijen pretežito love na prepad, polijećući sa strška nakon niskog, gotovo horizontalnoga leta, ali i nakon dugotrajnoga progona ili okomitog obrušavanja. Love ptice od veličine kraljića do veličine zelene žune. Rijetko love i sitne sisavce i kukce. **Uzroci ugroženosti:** Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa malog sokola. Krivolovom (DT 5.1.3.,) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki • Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) • Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima
bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*) (G, P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Danas je bjelonokta vjetruša u Hrvatskoj vrlo malobrojna i rijetka preletnica hrvatskoga priobalja. Sredinom 20. st. bila je daleko brojnija. **Ekologija:** Nastanjuje otvorene tople i suhe predjele (travnjaci, stepe, pustinje) i nizinske poljodjelske ekstenzivne predjele s niskim raslinjem. Izrazito su druževne. Gnijezde se kolonijalno, sele se i zimuju u jatima, a druževne su i na odmorištima gdje se katkad skupljaju u velika jata. Gnijezdeće kolonije najčešće čini 15 – 25 parova. Gnijezde se u rupama visokih zgrada, ruševina i na liticama. Monogamne su, par traje jednu gnijezdeću sezonu. Pretežito se hrane kukcima, a rijetko love i sitne sisavce, gmazove	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci za hranjenje i pogodna mjesta za gnjiježđenje) za održanje značajne gnijezdeće populacije. Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
i ptice. Love na otvorenim područjima, uglavnom u malim skupinama ili u većim rahlim jatima. Lete nisko iznad tla, na visini od 10 do 15 m, povremeno trepereći i jedreći (rjeđe i kraće trepere od vjetruša); po uočavanju plijena obrušavaju se i love ga na tlu. Kukce love i u letu. **Uzroci ugroženosti:** Odumiranjem tradicionalnog stočarstva i poljodjelstva (DT 7.3.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa bjelonokte vjetruše. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Krađa jaja ili mladih ptica iz gnijezda radi držanja u zatočeništvu (DT 5.1.1.) potencijalna je ugroza kojom se može dodatno smanjiti brojnost. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	• Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 par • Održano je 240 ha čistih livada košanica pogodnih za gniježđenje i ključnih za hranjenje (NKS C.2.5.) • Održane su livade košanice, pogodne za gniježđenje i ključne za hranjenje, unutar zone od 19513 ha mozaičnih poljoprivrednih površina u kojima se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS. C.2.5., I.1.8. i I.2.1.) • Održano je 420 ha potencijalnih ključnih staništa za gniježđenje na Bokanjačkom blatu • Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održana su pogodna hranilišta (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima
ždral (*Grus grus*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička i zimujuća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** - **Ekologija:** Ždral je migratorna vrsta, migracija započinje u srpnju, a na afrička zimovališta stiže tijekom listopada. Na gnijezdilišta se vraća u ožujku, dok gniježđenje započinje krajem travnja. Tijekom sezone gniježđenja obitava na močvarnim staništima. Tijekom migracija i zimovanja vrsta obitava u poplavnim područjima, na vlažnim travnjacima, u plitkim zaštićenim uvalama i sličnim staništima. Omnivor je. **Uzroci ugroženosti:** -	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vlažni travnjaci, oranice) za održanje značajne preletničke populacije **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Izvor: http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/common-crane-grus-grus/text Common Crane (Grus grus) - BirdLife species factsheet	• Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) • Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Omogućen je neometan prelet tijekom selidbe kroz 65110 ha zračnog prostora POP-a
voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** - **Ekologija:** Vrsta nastanjuje nasade badema i pistacije, maslinike, otvorene hrastove šume, otvorena staništa s manjim brojem stabala i slično. Sezona gniježđenja traje od svibnja od lipnja. Gnijezdo gradi na stablu. Glavninu prehrane čine insekti i drugi beskralježnjaci, dok tijekom ljeta jede i voće, npr. bobičasto voće i masline. Vrsta je migratorna. **Uzroci ugroženosti:** Promjene u strukturi staništa, intenziviranje poljoprivredne proizvodnje, upotreba pesticida. **Izvor:** http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/olive-tree-warbler-hippolais-olivetorum/text	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici) za održanje gnijezdeće populacije od 30-50 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova • Održana su pogodna staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici) unutar zone od 50550 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS C.3., D., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 26710 ha ključnih staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici; NKS. D.3., E. i I.5.2.)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
rusi svračak (*Lanius collurio*) (G)	
Zaštita: - **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Rusi svračak je česta gnjezdarica i preletnica čitave Hrvatske. Gnijezdeća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 300.000 do 500.000 parova. **Ekologija:** Selica je na velike udaljenosti s izraženom eliptičnom selidbom. U Hrvatskoj se prve ptice pojavljuju krajem travnja, a zadnja opažanja su početkom listopada. Sele se noću, većinom pojedinačno. Uglavnom nastanjuje više ili manje otvorena staništa s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem te mozaična seoska staništa. Glavna hrana su joj insekti, ali i mali sisavci, ptice i gmazovi. U jesen se hrani i bobičastim voćem. Gnijezdo gradi nisko (oko 1-1,5 m) na grmlju i živici. Migratorna je vrsta, migracija prije gniježđenja traje od kraja ožujka do svibnja, gniježđenje od svibnja od srpnja, te migracija nakon gniježđenja od kraja srpnja do listopada. U Hrvatskoj boravi od svibnja do rujna. **Uzroci ugroženosti:** S jedne strane gubitak i fragmentacija staništa zbog intenzifikacije poljoprivrede i promjene usjeva, s druge napuštanje ekstenzivne poljoprivrede i vegetacijska sukcesija. Upotreba pesticida uzrokuje smanjenje dostupnosti hrane ili direktno trovanje. Intenzivna upotreba umjetnih gnojiva pospješuje rast vegetacije i smanjuje dostupnost plijena. Budući da se radi o migratornoj vrsti, ugrožavaju je i promjene u staništu, vremenske prilike (npr. dugotrajne suše) i ilegalni lov. **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Monitoring programme for red-backed shrike *Lanius collurio* (2013)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 9000-11000 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 10000 parova • Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.)
sivi svračak (*Lanius minor*) (G)	
Zaštita: - **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** - **Ekologija:** Sivi svračak obitava na otvorenim staništima s prisutnim drvećem i grmljem. Gnijezdilišta su mu u voćnjaci, šumarci, parkovi, rubovi šuma i slična staništa. Za gniježđenje su potrebna visoka stabla. Na gnijezdilišta stiže od kraja travnja do sredine svibnja, dok jaja polaže do početka lipnja. Gnijezdo, koje je izgrađeno od grančica, trave i korijena biljaka, grade oba spola. Hrani se insektima, a povremeno i pacima te malim kralježnjacima. Migratorna je vrsta koja manje od 4 mjeseca provodi na gnjezdilištima.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 100- 200 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Uzroci ugroženosti: - **Izvor:** http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/lesser-grey-shrike-lanius-minor/text	• Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 150 parova • Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.) • Održano je 12220 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) • Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 3250 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima
ševa krunica (*Lullula arborea*) (G)	
Zaštita: - **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** - **Ekologija:** Gnijezdi se na različitim poljoprivrednim staništima u Hrvatskoj. U gorskoj Hrvatskoj preferira suhe, otvorene predjele, često na padinama. U Istri je česta na mozaičnom staništu, a u priobalju na ekstenzivnim pašnjacima s drvećem i grmljem te na opožarenim područjima. Izbjegava intenzivnu poljoprivredu, ali naseljava zapuštena polja. Gnijezdo gradi u iskopanoj rupi u tlu, u zaklonu od raslinja. Gnijezdi se od ožujka/travnja do srpnja. Uglavnom se hrani sjemenkama na tlu. U Hrvatskoj je većinom stanarica. **Izvor:** Indeks čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima (2017), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/woodlark-lullula-arborea/text	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i otvorena mozaična staništa za održanje gnijezdeće populacije od 900-1200 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1050 parova • Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.)
velika ševa (*Melanocorypha calandra*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je gniježđenje velike ševe zabilježeno mjestimice u Dalmaciji (uključujući otok Pag) i Istri. Ukupna hrvatska populacija procijenjena je na 160 do 260 parova.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 15-40 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Ekologija: Obitavaju po travnjacima i poljodjelskim površinama, ponekad i u područjima s raštrkanim grmljem ili niskim drvećem. Gnijezde se samotni parovi, no u područjima s visokom gustoćom gnijezda su katkad grupirana. Jaja polažu od travnja do svibnja. Izvan gnijezdeće sezone su druževne. Vjerojatno su monogamne. Gnijezdo grade na tlu, među busenjem trave, a grade ga oba spola. U pologu je 4 – 5 jaja, inkubacija traje 16 dana. Na jajima leži ženka, no vjerojatno ju mužjak povremeno zamjenjuje. O ptićima se brinu oba roditelja. Nije poznato kad ptići postaju sposobni za let i koliko dugo traje roditeljska briga, no u gnijezdu obično ostaju do 10 dana. U proljeće se pretežito hrane kukcima, zimi sjemenkama i izdancima trava. Hranu skupljaju na tlu, a ličinke i kukuljice kukaca iskapaju kljunom iz tla. Ponekad u letu pretražuju vrhove grmlja. **Uzroci ugroženosti**: Odumiranjem tradicionalnog stočarstva (DT 7.3.) i intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa velike ševe. Krivolovom (DT 5.1.1., 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. Uzimanjem mladih ptica iz gnijezda radi držanja u zatočeništvu (DT 5.1.1.) smanjuje im se brojnost. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Kralj, J: Program monitoringa velika ševa (*Melanocorypha calandra*)	• Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova • Održano je 33482 ha otvorenih poljoprivrednih staništa pogodnih za vrstu (NKS C.3., I.1.8. i I.2.1.) • Održano je 15520 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.) • Održano je 1370 ha ključnih poznatih gnjezdilišta vrste
status: G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica	

3.3 HR5000025 Vransko jezero i Jasen (PPOVS)

Opis područja ekološke mreže

Površina područja ekološke mreže iznosi 5.913 ha. Vransko jezero nalazi se u središnjem dijelu dalmatinske obale (u blizini grada Biograda) i najveće je prirodno jezero u Hrvatskoj te jedino u primorskom dijelu Hrvatske. Jezero predstavlja geomorfološku rijetkost jer se radi o kripto depresiji ispunjenoj blago slanom vodom koja održava specifičnu i raznoliku zajednicu vrsta. Predstavlja neobičan spoj mediteranskog krša i močvarnog područja, a kao takvo je jedno od najvažnijih staništa ptica u Hrvatskoj. Do sada je registrirana 251 vrsta ptica, od kojih se 102 gnijezde, a ostale su migratorne vrste koje područje Parka koriste kao odmorište ili zimovalište na svojim selidbenim putovima.

Druga važna biološka značajka područja je raznolikost riba među kojima treba istaknuti mediteransku podvrstu plotice. Na Vranskom jezeru poplavne livade prisutne su u uskom pojasu između močvarne vegetacije i poljoprivrednog zemljišta, a veće površine razvijene su na području Jasena. Na tim vlažnim livadama zabilježeno je više vrsta orhideja, kao i endem ilirske perunike (*Iris illyrica*). Glavna ovdje zastupljena zajednica je zajednica termofilnih visokih vlažnih travnjaka *Trifolio-Hordeetalia*.

Osim kao dio Natura 2000 ekološke mreže, Vransko jezero zaštićeno je kao park prirode (bez područja Jasena), ornitološki rezervat i važno ornitološko područje Europe (IBA) te kao RAMSAR područje.

Opis ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) za područje HR5000025 Vransko jezero i Jasen utvrđeno je 6 ciljnih vrsta i 7 ciljnih stanišnih tipova (Tablica 7).

Tablica 7. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

kategorija za ciljnu vrstu / stanišni tip	hrvatski naziv vrste / stanišnog tipa	znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa
1	jezerski regoč	*Lindenia tetraphylla*
1	glavočić vodenjak	*Knipowitschia panizzae*
1	kopnena kornjača	*Testudo hermanni*
1	četveroprugi kravosas	*Elaphe quatuorlineata*
1	livadni procjepak	*Chouardia litardierei*
1		*Anisus vorticulus*
1	Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*	6240
1	Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (Characeae)	3140
1	Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp.	5210
1	Submediteranski travnjaci sveze *Molinio-Hordeion secalini*	6540

kategorija za ciljnu vrstu / stanišni tip	hrvatski naziv vrste / stanišnog tipa	znanstveni naziv vrste / šifra stanišnog tipa
1	Mediteranske povremene lokve	3170*
1	Eumediteranski travnjaci *Thero-Brachypodietea*	6220*
1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)	62A0
Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1 = međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ; * = prioritetne vrste		

U nastavku je dan je opis ciljnih vrsta (Tablica 8) i ciljnih stanišnih tipova (Tablica 9) područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen.

Tablica 8. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR5000025 Vransko jezero i Jasen

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
beskralježnjaci	
jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Hrvatska predstavlja sjevernu granicu rasprostranjenja jezerskog regoča. Pojavljuje se u nizu izoliranih populacija duž jadranske obale, uz plitka jezera i kanale na Krku i Pagu, na području Vranskog jezera kraj Biograda, okolicu Knina i uz deltu Neretve. **Ekologija:** Jezerski je regoč najveći od svih regoča. Za razliku od ostalih srodnika, prava je jezerska vrsta. Razmnožava se na jezerima koja su često okružena pojasom trske, ali pojavljuje se i na jezerima na kojima je vegetacija razmjerno oskudna pa i u velikim i sporo tekućim rijekama. Tek presvučene odrasle jedinke sazrijevaju daleko od vode. Često nadgleda teritorij i vreba plijen sa tla, lagano podignuta zatka. Neuobičajeno za porodicu kojoj pripada, jezerski regoč sklon je selidbama. Vrijeme izlijetanja, osim u delti Neretve, počinje u svibnju, a odrasle jedinke mogu se pronaći sve do kolovoza. **Staništa prema NKS-u:** A.1.1., A.3., A.4. **Uzroci ugroženosti:** Budući da dolazi u velikim jezerima uz Sredozemno more, jezerski regoč je u Europi je osuđen na vrlo mali broj lokacija što ga čini iznimno ugroženom vrstom. Najznačajniju ugrozu populacijama ove vrste predstavlja narušavanje staništa vodnoregulacijskim zahvatima koji uzrokuju promjene u vodnom režimu (vodocrpilišta, navodnjavanje, odvodnja), pri čemu se utječe na zonu trske kao stanište ličinki. Ostali izvori ugroze su onečišćenje vode, uređenje obala (čišćenje priobalne i vodene vegetacije) te unošenje alohtonih invazivnih vrsta riba u staništa, a ponegdje i pojava prirodne sukcesije, odnosno eutrofikacije i zaraštavanja jezera. Vransko jezero ugrožavaju moguće promjene u vodnom režimu, unošenje alohtonih invazivnih vrsta riba u stanište i onečišćenje agrokemikalijama. **Izvor:** Crvena knjiga vretenaca Hrvatske (2008), Nacionalni programi za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*) (2013)	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 3300 ha pogodnih staništa za vrstu (veće vodene površine s razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćaci) (NKS A.1.1., A.1.3., A.2.4., A.3.1., A.3.3., A.4.1.) • Održana je populacija vrste (najmanje 750 jedinki) • Očuvan povoljni vodni režim (spriječeno zaslanjivanje) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKS001 i JKR00019_013826 • Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00019_000000, JKR00644_000881, JKR00896_000000, JKR04597_000000, JKR06944_000000 • Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 • Očuvan je pojas obalne vegetacije u širini minimalno 5 m
(Anisus vorticulus)	
Zaštita: - **Kategorija ugroženosti u RH:** -	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Rasprostranjenost i brojnost u RH: Anisus verticulus u Hrvatskoj je zabilježen na tek nekoliko lokacija te je njegova brojnost i rasprostranjenost trenutno nedovoljno istražena. Kao posebno se važno nalazište *A. vorticulus* na području Vranskog jezera i Jasena ističe se lokva Benča. **Ekologija:** *A. vorticulus* je vrsta puža veličine kućice do 5,5 mm u promjeru. Živi u stajaćicama ili sporo tekućim vodotocima s čistom i bistrom vodom, a preferira nisku obalu obasjanu svjetlošću. Hrani se epifitskim algama, vodenim makrofitima i mrtvim vodenim biljem. Podnosi varijacije u razini vode, a bez problema može preživjeti kraća razdoblja tijekom kojih se vodeno tijelo osuši ljeti ili zamrzne zimi. Razmnožava se od ožujka do srpnja ili kolovoza, periodički svakih 12 – 18 dana. **Uzroci ugroženosti:** Najveću prijetnju za *A. verticulus* predstavlja narušavanje staništa vodnoregulacijskim zahvatima koji uzrokuju promjene u vodnom režimu i morfološke promjene vodotoka i obala stajaćica. Zasjenjivanje obala i vodotoka uslijed sukcesije također ugrožava staništa za ovu vrstu puža, a potencijalnu opasnost predstavlja i onečišćenje kemikalijama i gnojivima s okolnih poljoprivrednih površina. **Izvor:** Standardni obrazac Natura 2000, https://biodiversity.europa.eu/species/196442, Glöer i Groh (2007)	• Održana pogodna staništa za vrstu unutar zone od 3 ha (lokva Benča) • Očuvana povoljna mikrostaništa (dublji dijelovi lokve Benča) • Očuvana populacija od najmanje 50 jedinki /m^2 • Restaurirano 0,05 ha površine pogodnih mikrostaništa • Održana je populacija vrste (najmanje 1 kvadrant 1x1 km mreže) • Očuvan povoljni vodni režim i kvaliteta vode i spriječeno zaslanjenje lokve Benča
ribe	
glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** načelo predostrožnosti **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Glavočić vodenjak naseljava ušća rijeka jadranskog sliva i lagune. U Hrvatskoj je zabilježena u Dalmaciji u prijelaznim (bočatim) vodama duž jadranske obale. Područje rasprostranjenosti još uvijek nije u potpunosti poznato, dok je broj lokaliteta na kojima je svojta zabilježena ili potvrđena ograničen. **Ekologija:** Glavočić vodenjak je eurihalina vrsta, što znači da može živjeti u područjima različitog saliniteta te nastanjuje bočate vode (lagune, ušća rijeka, dijelove rijeka i jezera pod utjecajem mora). Vrsta preferira muljevita staništa s rijetkim šljunkom i pojedinačnim kamenjem. Mrijest započinje tijekom veljače i ožujka što se obično poklapa s otapanjem snijega i leda zbog čega bujaju vodotoci u kojima žive. Mrijest traje obično do rujna, a tijekom jedne sezone mrijeste se više puta. **Uzroci ugroženosti:** Obzirom da vrste roda *Knipowitschia* imaju izrazito ograničen i točkast areal rasprostranjenosti u područje stenotermnih uvjeta kratkih krških tokova i jezera, ugrožava ih eutrofikacija, onečišćenje i svaka druga promjenu njihova prirodnoga staništa kao što su melioracije i regulacije vodotoka	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 3100 ha pogodnih staništa za vrstu (staništa s kamenitim dnom te dnom obraslim vegetacijom) • Očuvana ključna zona od 440 ha za ishranu i mrijest vrste • Održana je populacija vrste (najmanje 44 kvadranata 1x1 km mreže) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKS001 i JKR00019_013826 • Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00019_000000, JKR00896_000000, JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
ili unos alohtonih vrsta riba. Također treba napomenuti da se ovim vrstama hrani lokalno stanovništvo i smatraju se lokalnim specijalitetom. **Izvor:** Hrvatske endemske ribe (2015), Nacionalni programi za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*) (2014)	• Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 • Održan je povoljni režim bočatih voda • Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta smanjena je i kontrolirana izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu
gmazovi	
kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.1).	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 2900 ha pogodnih staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje i inkubaciju te hibernaciju) • Održana je ključna zona od najmanje 130 ha (lokaliteti Popovka, Majdan i Banjevački stanovi) važnih za ishranu, skrovište te odlaganje jaja • Očuvano je najmanje 140 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1.) i 760 ha šikara (NKS D.3.1.1. i D.3.4.2.) • Održana je populacija vrste (najmanje 15 kvadranata 1x1 km mreže) • Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu • Očuvani suhozidi na području Modrave i Bašinka
četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.1).	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
	Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 2900 ha pogodnih staništa za vrstu (krška staništa s makijom, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, maslinici, ruralna područja, suhozidi, područja uz potoke, vlažnija i djelomično močvarna područja) • Očuvani povoljni stanišni uvjeti na otvorenim, sunčanim, i suhim, kamenitim i stjenovitim područjima za očuvanje vrste • Očuvano je najmanje 960 ha šumskih staništa (NKS E.8.1.), 140 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1.) i 760 ha šikara (NKS D.3.1.1. i D.3.4.2.) • Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadranta 1x1 km mreže) • Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu • Očuvani su suhozidi na području Modrave i Bašinka
biljke	
livadni procjepak (*Chouardia litardierei*)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** - **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Središte rasprostranjenosti livadnog procjepka u Hrvatskoj je u povremeno poplavljenim krškim poljima Like i Dalmatinske zagore, no prisutan je i u peripanonskoj regiji, uz jadransku obalu i na nekim otocima. Najbrojnije populacije su na Krbavskom, Gackom, Vrhovinskom, Lapačkom i Plaščanskom polju u Lici i u Cetinskom, Hrvatačkom i Imotskom polju u Dalmatinskoj zagori. U unutrašnjosti peripanonskog dijela Hrvatske, zabilježena je na livadama u blizini gradova Sunje (Posavina) i Karlovca (Pokuplje). U Dalmaciji raste uzduž rijeka Krke i Cetine, u Ravnim kotarima u blizini gradića Nin te s posebnom velikim populacijama na otoku Pagu. **Ekologija:** Livadni procjepak vezan je uz otvorena, povremeno plavljena ili vlažna staništa, uglavnom livade, travnjake i bazofilne cretove. Tipičan je geofit, odnosno biljka s podzemnom lukovicom. U proljeće razvija	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano 90 ha pogodnih staništa za vrstu • Očuvana su ključna staništa za vrstu od najmanje 14 ha • Održana je populacija vrste (najmanje 1800 jedinki) • Restaurirana pogodna staništa unutar zone od 48 ha • Očuvani povoljni stanišni uvjeti na otvorenim periodički vlažnim travnjačkim zajednicama u

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
rozetu listova, a potom u kasno proljeće i rano ljeto (približno od sredine svibnja do sredine lipnja) bogate racemozne cvatove. Nakon cvatnje razvija plodove i potpuno nestaje do sredine srpnja ili kolovoza, ovisno o razini podzemnih voda i temperaturi u određenoj godini. **Staništa prema NKS-u:** C.2.5.1., C.1.1.1.5., C.2.3.1.2., C.2.2.2., C.2.4. **Razlozi ugroženosti:** Glavni negativni utjecaji na ovu vrstu jesu promjena staništa i gubitak staništa. Zbog društveno-gospodarskih promjena posljednjih desetljeća, brojna staništa koja su se koristila kao livade za sjeno ili pašnjaci napuštena su te se nalaze u sukcesiji. Dodatne prijetnje za ovu vrstu predstavljaju melioracija vlažnih staništa, promjene vodnog režima te gubitak staništa izgradnjom. Na rubovima areala populacije livadnog procjepka su smanjenje, a pogotovo su osjetljive populacije na malenim izoliranim lokalitetima. Populacije koje su najviše izmijenjene su one u blizini Zadra, Solina, Trogira i Dubrovnika. **Izvor:** Nacionalni programi za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – livadni procjepak (*Chouardia litardierei*) (2013)	kojima vrsta dolazi - prijelazne zajednice između travnjaka i plitkih močvarnih zajednica s vrstama *Eleocharis palustris, Bolboschoenus maritimus, Holoschoenus vulgaris i Juncus articulatus* • Održan povoljni vodni režim pogodnih staništa • Drvenasta i grmolika vegetacija, te trska i ljutak ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti • Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine

Tablica 9. Opis ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže HR5000025 Vransko jezero i Jasen i ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*	
Opis staništa: Mediteranski vlažni travnjaci građeni od visokih trava i obične glavice, iako raširen po cijelom sredozemnom području te duž obala Crnog mora, ipak su više vezani za zapadnomediteransko područje. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: *Holoschoenus vulgaris* (=*Scirpus holoschoenus*), *Agrostis stolonifera*, *Cyperus longus*, *Trifolium resupinatum*, *Schoenus nigricans*, *Juncus maritimus*, *J. acutus*, *Dittrichia viscosa*, *D. graveolens*, *Oenanthe pimpinelloides*, *Eupatorium cannabinum*, *Prunella vulgaris*, *Pulicaria dysenterica*, *Tetragonolobus maritimus*, *Orchis laxiflora*, *Succisa pratensis*, *Sonchus maritimus*, *Senecio doria*, *Dorycnium rectum*, *Chrysopogon gryllus*. Ti su travnjaci u Hrvatskoj rijetki, a koriste se kao pašnjaci. Nešto takvih površina ima na Pagu, na Rabu, uz Zrmanju i Neretvu, uz Vransko jezero i kod Pristega.	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana površina stanišnog tipa od najmanje 90 ha (NKS C.2.5.3.) • Restaurirane su degradirane površine stanišnog tipa na području Jasena • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Osiguran je povoljni vodni režim • Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Uzroci ugroženosti: Vjerojatno je nekad bilo više pašnjaka i livada s obzirom da se stočni fond smanjio. Sjeverno od Vranskog jezera provedena je odvodnja kanalima pa su prijašnji travnjaci, među kojima je najvjerojatnije bilo i ovakvih staništa, pretvoreni u oranice. **Mjere zaštite:** Treba poticati ekstenzivno stočarstvo. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** C.2.5.3. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci	• Drvenasta i grmolika vegetacija te trska i ljutak ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti • Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine
3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)	
Opis staništa: Ovo stanište čine jezera i depresije s vodom u kojoj ima mnogo otopljenih baza (pH je često 6-7) ili s pretežno plavom do zelenom, vrlo bistrom vodom s malo do umjereno nutrijenata, bogatom bazama (pH često iznad 7,5). Dna tih nezagađenih voda obrasla su sagom parožina (*Characeae*). U ovo se stanište također ubrajaju i mali bazeni i jaruge s tvrdom vodom uz eutrofne cretove, kojima je dno gusto obraslo parožinama. Biljne vrste predstavnici ovog staništa su *Chara* spp., *Nitella* spp. i *Tolpiella* spp. **Uzroci ugroženosti:** Takva staništa u nas su slabo istražena, izuzev u nekim zaštićenim područjima. Stoga se ne može točno prosuditi njihova ugroženost. Zajedničke su im sastojine parožina, no uvelike se ta staništa razlikuju prema fizikalnim i kemijskim svojstvima vode pa je teško govoriti o jedinstvenom tipu ugroze. **Mjere zaštite:** Nisu potrebne. Potrebna su algološka istraživanja tih staništa i istraživanja kemijskih svojstava vode da bi se ustanovilo što ih točno ugrožava te kako bi se mogle propisati mjere zaštite. Može se pretpostaviti da glavni čimbenici koje treba održavati jesu vodni režim (iako se neke lokve s parožinama isuše, čini se da se parožine ponovo razvijaju nakon punjenja lokve) te određena kvaliteta vode. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** A.3.1. Submerzna vegetacija parožina	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održan je stanišni tip u zoni površine 3000 ha (ukupna vodena površina jezera) • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Očuvani su povoljni stanišni uvjeti (pH vode iznad 7-9, nizak udio nutrijenata, visoke koncentracije kalcija (>100 mg/l) i niske koncentracije fosfata (<0,05 mg/l) • Osiguran povoljni vodni režim za razvoj parožina (Characeae) i nizak salinitet vode u jezeru • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKR00019_000000 • Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKR00050_002421
5210 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp.	

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
Opis staništa: Ovo stanište obuhvaća eumediteranske i submediteranske zajednice drvenastih grmova među kojima dominiraju borovice. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: *Juniperus oxycedrus* i *Juniperus phoenicea*. Dominacija borovica daje staništu ujednačeni izgled, iako se u prizemnom sloju florni sastav može jako razlikovati, s obzirom na klimatske uvjete (eumediteran, submediteran), više ili manje oborina, te edafske uvjete (plitko ili duboko tlo, bazično ili isprano tlo). **Uzroci ugroženosti:** Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice razvijaju se kao sukcesijski stadij u obrastanju napuštenih travnjačkih površina i često se dugo zadržavaju kao trajni stadij vegetacije, bez vidljive daljnje sukcesije prema šumi. Takvih je površina sve više (npr. na otoku Pagu) i nisu ugrožene, iako katkad izgore. **Mjere zaštite:** Nisu potrebne. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** D.3.4.2.3. Sastojine oštroigličaste borovice D.3.4.2.7. Sastojine feničke borovice E.8.2.3. Makija tršlje i somine E.8.2.4. Makija divlje masline i somine	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održano je najmanje 30 ha postojeće površine stanišnog tipa (NKS D.3.4.2.3.) • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Stanišni tip očuvan od intenzivnog zarastanja drugim drvenastim vrstama
6540 Submediteranski travnjaci sveze *Molinio-Hordeion secalini*	
Opis staništa: Vlažni travnjaci sveze *Molinio-Hordeion secalini* javljaju se uz kraške rijeke i u kraška polja (polja) u Dinarskom gorju. Ove vlažne livade tradicionalno su korištene kao ekstenzivne pašnjaci i livade te su zimi i proljeće poplavljene i vrlo vlažne, a zatim se postepeno suše tijekom ljeta. Zbog velikih razlika u vlažnosti tla, dolazi do miješanja higrofilnih biljaka i biljaka tipičnih za suha staništa koje ovdje rastu zajedno. Ovi travnjaci obično se javljaju unutar suhog mediteranskog krajolika i često ugošćuju endemske vrste, uključujući *Edraianthus dalmaticus*, *Succisella petteri* i *Chouardia litardierei*. **Izvor:** Interpretation manual of European Union habitats (2013) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** C.2.5.1. Ilirsko-submediteranske livade rječnih dolina	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 1 ha (NKS C.2.5.1.) • Restaurirano je najmanje 3 ha površine stanišnog tipa • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Osiguran je povoljni vodni režim • Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
	• Drvenasta i grmolika vegetacija te trska ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti • Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine
3170* Mediteranske povremene lokve	
Opis staništa: Ovo stanište predstavljaju vrlo plitke povremene lokve (duboke nekoliko centimetara) koje postoje samo zimi ili u proljeće, kad u mediteranskom području padnu značajnije količine kiše. Flora im je sastavljena uglavnom od mediteranskih terofita i geofita iz sveza *Nanocyperion flavescentis*, *Fimbristylion* i *Heleochloion*. Biljne vrste za raspoznavanje jesu: *Centaurium spicatum*, *Cicendia filiformis*, *Crypsis aculeata*, *C. alopecuroides*, *C. schoenodies*, *Cyperus fuscus*, *C. flavescens*, *C. michelianus*, *Damasonium alisma*, *Lythrum tribracteatum*, *Juncus buffonius*, *Fimbristylis bisumbellata*. **Uzroci ugroženosti:** Nema ih zbog prirodne varijabilnosti u pojavljivanju ovog staništa, odnosno zato što plitke lokve svake godine ovise o količini oborina. Prema dosadašnjim znanjima, lokva se ne mora pojaviti svake godine, a ponegdje se pronađu rijetke vrste (npr. *Damasonium alisma*) jedne godine, a nakon toga ih više nema. Stoga podatci o eventualnim nalazima prije nekoliko desetljeća ne garantiraju da ta staništa i danas postoje na opisanim lokalitetima. Na takvom je staništu nađena i rijetka vrsta hrvatske flore *Pilularia minuta.* **Mjere zaštite:** Nema ih, osim održavanja nekih većih lokava u mediteranskom području, na rubu kojih se mogu pojaviti takva staništa. Preporučuje se pregledati sve dosad zabilježene lokalitete, a tamo gdje ta staništa postoje, treba stalno pratiti stanje. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** A.4.2.1.4. Sastojine bodljaste trnice A.4.2.1.6. Sastojine žabljeg sita	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 0,5 ha • Restauriran stanišni tip unutar zone od 179 ha • Očuvani povoljni stanišni uvjeti za razvoj sastojina bodljaste trnice - Crypsis aculeata (NKS A.4.2.1.4.) • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Osiguran povoljni vodni režim • Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip (osobito trska) • Stanišni tip očuvan od zarastanja
6220* Eumediteranski travnjaci *Thero-Brachypodietea*	
Opis staništa: Mezomediteranski i termomediteranski kserofilni, niski travnjaci uglavnom su otvoreni i građeni su najvećim dijelom od jednogodišnjih biljaka. U ovo stanište uključeni su različiti tipovi travnjaka	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
na plitkom karbonatnom tlu, ali i oni na dubljem, ispranom, dekalcificiranom tlu. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: *Brachypodium distachyum*, *B. retusum*. Diljem Mediterana, a isto tako i duž istočnojadranske obale, nalazi se niz različitih eumediteranskih travnjačkih zajednica koje su nastale uz različite ekološke prilike (klima, tlo). Većinom se koriste kao pašnjaci, a samo mali dio kombinirano, kao košanice s periodičnom ispašom. Prevladavaju jednogodišnje biljke (terofiti), ali i geofiti, koji uglavnom završavaju svoj životni ciklus prije ljetnih suša pa se ljeti stječe dojam siromaštva. Mnogi mali terofiti, većinom iz porodice lepirnjača ne mogu se pronaći ljeti, a tada se ne mogu pronaći ni geofiti. **Uzroci ugroženosti:** Većina ovih travnjaka zarasta u bušike i makiju jer se više ne koriste kao pašnjaci. To je velika šteta jer se njihovo bogatstvo i šarenilo gubi, a gube se često i svojstveni otvoreni krajobrazi eumediteranskoga područja zajedno s dalekim vidicima. **Mjere zaštite:** Trenutno se površine eumediteranskih travnjaka najčešće održavaju nekontroliranim požarima što je štetno za mnoge vrste. S obzirom na trendove smanjenja količine stoke u eumediteranskom području, potrebno je tamo postupno uvoditi stočarstvo, prije svega uzgoj ovaca i koza. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** C.3.6. Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterana	• Održana površina stanišnog tipa od najmanje 65 ha (NKS C.3.6.1.) • Restauriran stanišni tip unutar zone od 360 ha koja obuhvaća i suhe travnjake NKS C.3.5.1. • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Stanišni tip očuvan od zarastanja • Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti
62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)	
Opis staništa: Suhi travnjaci reda *Scorzoneretalia villosae* submediteranske zone koji se dodiruju s kontinentalnim suhim travnjacima reda *Festucetalia valesiacae*, razvijaju se u uvjetima slabije izražene kontinentalne klime i u svoj sastav uključuju mnoge mediteranske elemente. Biljne vrste za raspoznavanje staništa jesu: *Carex humilis*, *Bromus erectus*, *Centaurea rupestris*, *Leucanthemum liburnicum*, *Jurinea mollis*, *Iris illyrica*, *Pulsatilla vulgaris* ssp. *grandis*, *Genista holopetala*, *Sesleria juncifolia*, *Trinia glauca*, *Euphorbia triflora*. Ti su travnjaci široko rasprostranjeni u Hrvatskoj: u Istri, hrvatskom primorju, Lici i Ravnim kotarima i Dalmatinskoj zagori. **Uzroci ugroženosti:** U području rasprostranjenosti submediteranskih travnjaka dogodile su se znatne promjene korištenja prostora tijekom posljednjih desetljeća. Dio je područja izgubio stanovnike, koji su se iz submeditransko-planinskog pojasa spustili u primorje, napustili tradicionalnu poljoprivredu u korist turizma i drugih djelatnosti. Drugi prostori, koji su se koristili samo kao pašnjaci, napušteni su, a broj stoke drastično	**Cilj očuvanja:** Postići povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Održana površina stanišnog tipa od najmanje 140 ha (NKS C.3.5.1.) u zonama u kojima dolazi samostalno ili u kompleksu s drugim staništima • Restauriran stanišni tip unutar zone od 360 ha koja obuhvaća i suhe travnjake NKS C.3.6.1. • Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa • Stanišni tip očuvan od zarastanja

osnovni podaci o ciljnim staništima	ciljevi očuvanja stanišnih tipova (*Pravilnik o ciljevima očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže, NN 111/22*)
se smanjio. Sve je to dovelo do vegetacijske sukcesije na većini zajednica. Velike površine čak se pošumljavaju. **Mjere zaštite:** Najpovoljnije je svakako vratiti stanovništvo u napuštene dijelove Hrvatske (Lika, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Ravni kotari) te poticati stočarstvo. Mnogo je površina već zaraslo u grmlje i šumu pa ih je teško, no ne i nemoguće, vratiti u travnjake. Stoga je prijeko potrebno zadržati barem one površine travnjaka koje su očuvane, a dobrih primjera ima na pojedinim mjestima, npr. kod Breze, gdje se uredno održavaju travnjaci s mnoštvom vrste *Pulsatilla pratensis* ssp. *grandis*, ili otoka Paga, gdje tridesetak tisuća ovaca osigurava opstanak svih pašnjačkih zajednica. Također je važno zaštititi lokalitete rijetke vrste *Serratula lycopifolia*, koja raste unutar toga staništa, odnosno osigurati na tim lokalitetima košnju, barem svake druge ili treće godine. Za sve kamenjarske pašnjake koje uglavnom izgrađuju svjetloljubive biljke neophodno je osigurati otvorena staništa. **Izvor:** Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU (2009) **Odgovarajuća staništa (NKS) prema *Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, NN 101/22):*** C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci	• Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti

3.4 HR1000025 Vransko jezero i Jasen (POP)

Opis područja ekološke mreže

Površina područja iznosi 5.913 ha. Vransko jezero je najveće prirodno jezero u Hrvatskoj. Nalazi se u središnjem dijelu dalmatinske obale, u blizini grada Biograda i najveće je prirodno jezero u Hrvatskoj. Jezero predstavlja geomorfološku rijetkost jer se radi o kripto depresiji ispunjenoj blago slanom vodom koja održava specifičnu i raznoliku zajednicu vrsta jer predstavlja neobičan spoj mediteranskog krša i močvarnog područja, a kao takvo je jedno od najvažnijih staništa ptica u Hrvatskoj.

Sjeverozapadna granica jezera nalazi se u zoni intenzivnog plavljenja te je stanište velikom broju ptica močvarica, a u tršćacima Vranskog jezera u mješovitoj se koloniji gnijezde čaplje i mali vranci. Vlažne livade Vranskog jezera, prisutne u uskom pojasu između močvarne vegetacije i poljoprivrednog zemljišta u ornitološkom rezervatu, gnjezdilište su i hranilište velikog broja vrsta ptica tijekom poplava ili kada se voda povuče. Do sada je registrirana 251 vrsta ptica, od kojih se 102 gnijezde, a ostale su migratorne vrste koje područje Parka koriste kao odmorište ili zimovalište na svojim selidbenim putovima. Zbog 87 zimujućih vrsta ptica s više od 100.000 jedinki ovo je Vransko jezero jedno je od najvažnijih europskih zimovališta jer na njegovom području počiva više od 140 vrsta ptica selica iz srednje i sjeverne Europe. Dnevna populacija u Parku ponekad doseže 1.000.000 ptica tijekom jesenske selidbene sezone.

Osim kao dio Natura 2000 ekološke mreže, Vransko jezero zaštićeno je kao park prirode (bez područja Jasena), ornitološki rezervat i važno ornitološko područje Europe (IBA) te kao RAMSAR područje.

Opis ciljnih vrsta

Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23) utvrđene su ciljne vrste područja ekološke mreže HR1000025 Vransko jezero i Jasen koje su navedene u tablici u nastavku (Tablica 10). U nastavku je dan opis ciljnih vrsta (Tablica 11) područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen.

Tablica 10. Ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status		
1	*Acrocephalus melanopogon*	crnoprugasti trstenjak			Z
1	*Alcedo atthis*	vodomar			Z
1	*Alectoris graeca*	jarebica kamenjarka	G		
1	*Ardea purpurea*	čaplja danguba	G		
1	*Ardeola ralloides*	žuta čaplja		P	
1	*Aythya nyroca*	patka njorka			Z
1	*Botaurus stellaris*	bukavac	G	P	Z
1	*Bubo bubo*	ušara	G		

kategorija za ciljnu vrstu	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste	status		
1	*Caprimulgus europaeus*	leganj	G		
1	*Casmerodius albus*	velika bijela čaplja	G	P	Z
1	*Chlidonias hybrida*	bjelobrada čigra		P	
1	*Chlidonias niger*	crna čigra		P	
1	*Circaetus gallicus*	zmijar	G		
1	*Circus aeruginosus*	eja močvarica	G		Z
1	*Circus cyaneus*	eja strnjarica			Z
1	*Circus pygargus*	eja livadarka	G		
1	*Egretta garzetta*	mala bijela čaplja		P	Z
1	*Falco columbarius*	mali sokol			Z
1	*Himantopus himantopus*	vlastelica		P	
1	*Ixobrychus minutus*	čapljica voljak	G	P	
1	*Lanius minor*	sivi svračak	G		
1	*Luscinia svecica*	modrovoljka		P	
2	*Lymnocryptes minimus*	mala šljuka			Z
1	*Numenius arquata*	veliki pozviždač		P	Z
1	*Nycticorax nycticorax*	gak		P	
1	*Phalacrocorax pygmeus*	mali vranac	G		Z
1	*Philomachus pugnax*	pršljivac		P	
1	*Platalea leucorodia*	žličarka		P	
1	*Plegadis falcinellus*	blistavi ibis		P	
1	*Porzana parva*	siva štijoka	G	P	Z
1	*Porzana porzana*	riđa štijoka	G	P	Z
1	*Porzana pusilla*	mala štijoka	G	P	
1	*Tringa glareola*	prutka migavica		P	
2	**značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica** (patka lastarka *Anas acuta*, patka žličarka *Anas clypeata*, kržulja *Anas crecca*, zviždara *Anas penelope*, divlja patka *Anas plathyrhynchos*, patka pupčanica *Anas querquedula*, patka kreketaljka *Anas strepera*, siva guska *Anser anser*, glavata patka *Aythya ferina*, krunata patka *Aythya fuligula*, patka batoglavica *Bucephala clangula*, crvenokljuni labud *Cygnus olor*, liska *Fulica atra*, šljuka kokošica *Gallinago gallinago*, crnorepa muljača *Limosa limosa*, mali ronac *Mergus serator*, kokošica *Rallus aquaticus*, crna prutka *Tringa erythropus*, krivokljuna prutka *Tringa nebularia*, crvenonoga prutka *Tringa totanus*, vivak *Vanellus vanellus*, veliki pozviždač *Numenius arquata*)				

Kategorija za ciljnu vrstu: 1 = međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ; 2 = redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ

G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica

Tablica 11. Opis ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000025 Vransko jezero i Jasen te ciljevi očuvanja

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*) (Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Poznato je svega nekoliko pouzdanih gnjezdilišta u raznim dijelovima Hrvatske. Gnijezdi na dva mjesta uz rijeku Cetinu, zatim u delti Neretve te u južnoj Baranji (gdje je jedino poznato gnjezdilište u kontinentalnom dijelu države). U dolini Cetine gnijezdi desetak parova na Hrvatačkom polju (otkriveno 2000. godine) te dva para na Paškom polju (otkriveno 2008. godine). U delti Neretve u močvari uz rijeku Norin 2011. godine gnijezdio je jedan par. U Baranji gnijezdi mala populacija između 4-5 parova u tršćaku Suručka bara kod naselja Darda (otkriveno 2012. godine). Tijekom seobe crnoprugasti trstenjak je prisutan u tršćacima i rogozicima diljem Hrvatske, dok je na priobalnim močvarama i redovita zimovalica. Najvažnija priobalna područja za seobu i zimovanje vrste su Vransko jezero i delta Neretve. **Ekologija:** Gnijezde se u tršćacima, rogozicima i šašu, uvijek iznad vode. Veoma je važan gusti sloj suhih, izlomljenih stabljika trske i ostalog bilja. Gniježđenje počinje u prvoj polovici travnja, gnijezdo grade nisko, obično u gustom suhom sloju uskolisnog rogoza, a rjeđe u gusti busen trske. Veličina legla varira od 3 do 6 jaja. Inkubacija traje od 13-15 dana u čemu učestvuju oba roditelja. Mlade ptice napuštaju gnijezdo u dobi od 12-14 dana i nakon toga se ubrzo osamostale. Gnijezdi dva puta godišnje, u travnju, svibnju te u lipnju. Pretežito se hrane kukcima (osobito sitnim kornjašima) i paucima, redovito uzimaju i vodene puževe. Hranu skupljaju po bilju i s plutajućih stabljika po površini ili iz vode, kukce love i u letu. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa crnoprugastog trstenjaka. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa te onemogućuje gniježđenje. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Tomik, A (2013): Program monitoringa za crnoprugastog trstenjaka *Acrocephalus* melanopogon	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (tršćaci i rogozici) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 550 jedinki • Održano je 270 ha staništa ključnih za vrstu (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
vodomar (*Alcedo atthis*) (Z)	

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica, preletnica i zimovalica. Gnijezdeća populacija procijenjena je na 700 do 1.000 parova. Nekoliko nalaza odraslih ptica prstenovanih u sezoni gniježđenja ukazuje da su naše populacije stanarice, no nema dovoljno nalaza mladih ptica naše gnijezdeće populacije koji bi razjasnili smjerove disperzije. Većina nalaza potječe iz razdoblja poslijegnijezdeće disperzije i pokazuje da u Hrvatskoj izvan sezone gniježđenja borave uglavnom mlade ptice iz zemalja srednje Europe. **Ekologija:** Nastanjuje obale sporotekućih i stajaćih voda bogatih ribom, čije su obale obrasle trskom ili grmljem s kojeg lovi. Gnijezdi se u golim obalama, ali i u odronima zemlje koji mogu biti i do 250 m udaljeni od vode. Izvan sezone gniježđenja čest je i uz morske obale te na ušćima rijeka. Gnijezdi se od ožujka do rujna, u istočnoj Europi gniježđenje počinje u travnju. Sjeverne i istočne populacije su selice, gnjezdarice srednje Europe su djelomične selice, a one na jugu i zapadu areala su stanarice. Mlade ptice se sele češće i dalje nego odrasle, a sklonost selidbi izraženija je kod ženki. U populacijama koje su djelomične selice, ptice se sele za jakih zima kada se voda zamrzne. Disperzija mladih ptica traje od srpnja do listopada, a selidba traje do prosinca te od ožujka do svibnja. Zimuju u području gnijezdećeg areala, južno od zapadnog Baltika. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (obale vodenih staništa) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Održano je 350 ha vodenih staništa sa što više vegetacije u koritu i na obalama, pogodnih za hranjenje i zimovanje (NKS A.) • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) (G)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 15-20 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 17 parova

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	• Održano je 2030 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka pogodnih za gniježđenje (NKS B.1.4., C.3.5.1., C.3.6.1. i I.) • Održano je 880 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka ključnih za gniježđenje (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1.) • Očuvane su lokve na pogodnim staništima
čaplja danguba (*Ardea purpurea*) (G)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Selica je, zimuje u Africi, južno od Sahare, a u vrlo malom broju u Egiptu i južno od Kaspijskog mora. Postoje indicije da je globalna populacija u opadanju (BirdLife International 2010k). Čaplja danguba gnijezdi se na više lokaliteta u nizinskoj Hrvatskoj i na Vranskom jezeru kraj Pakoštana. Vransko jezero kod Pakoštana danas je jedino gnjezdilište čaplje dangube u priobalju. Tu se posljednjih pet godina redovito gnijezdi 5 – 9 parova (D. Radović). Tijekom 70-ih godina 20. st. gnijezdila se u Hutovom blatu (Bosna i Hercegovina) te je redovito viđana u dolini Neretve (Rucner 1998). Posljednjih godina na tom području gniježđenje više nije zabilježeno (Štumberger i dr. 2008./09.). Ukupnu hrvatsku gnijezdeću populaciju čini oko 120 – 140 parova, te je i dalje prisutan blagi pad populacije. Za vrijeme selidbe, u rujnu i listopadu te od ožujka do svibnja, bilježene su na vlažnim staništima u čitavoj Hrvatskoj, npr. na šaranskim ribnjacima, barama, ušćima rijeka, solanama i sl. (Rucner 1998). Mlade ptice prvu godinu provode na zimovalištima u Africi. **Ekologija:** Gniježđenje započinje krajem travnja i traje do srpnja. Gnijezdi se na plitkim slatkovodnim močvarama s prostranim tršćacima, na jezerima, ribnjacima i sporotekućim rijekama, obala obraslih gustom trskom ili rogozom. Pojedinačni parovi i male kolonije gnijezde se i na malim močvarama uz rijeke i riječne rukavce. Za preleta i zimovanja zadržavaju se i po otvorenijim, slabije obraslim vlažnim staništima. Druževne su na gnijezdećim kolonijama i odmorištima, no na hranilištima su samotne. Sele se u malim jatima, rijetko većim. Gnijezde se u manjim kolonijama ili u mješovitim kolonijama, s drugim čapljama, katkad i samotno. Monogamne su, parovi traju samo jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo je obično u trsci ili rogozu, rijetko na stablu. U blizini gnijezda grade i platforme od trske koje odrasli često rabe kao odmorišta, a nedorasle ptice kao odmorišta i hraništa. Oba roditelja grade gnijezdo, leže na jajima i brinu se o ptićima. Polog se sastoji od 4 do 5 jaja. Inkubacija traje oko 36 dana. S 8 do 10 dana	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s prostranim tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 5-10 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 7 parova • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano 110 ha ključnih poznatih gnjezdilišta Velikog tršćaka • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
mladi se već penju po okolnoj trsci ili granama. Sposobni su za let sa 45 – 50 dana, a samostalni su s 55 – 65 dana. Pretežito se hrane ribom, vodenim kukcima i njihovim ličinkama, rjeđe sitnim sisavcima i vodozemcima. Povremeno love zmije, guštere, sitne ptice, račiće, mekušce i pauke. Love uglavnom u sumrak i zoru, a tijekom dana i noću odmaraju se u gustom vodenom raslinju ili na otvorenom. Najčešće love stojeći u plitkoj vodi ili na plivajućoj vegetaciji i vrebajući plijen s istegnutim vratom pod kutom od oko 60° s očima usmjerenim nadolje. Love i gacajući polako po vodi s vodoravno položenim kljunom tik iznad vode. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju stanišna čaplje dangube. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) smanjuje se kvaliteta staništa te povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	• Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
žuta čaplja (*Ardeola ralloides*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je danas vrlo rijetka i malobrojna gnjezdarica, što je čini najugroženijom vrstom čaplji. Tijekom sedamdesetih godina 20. st. hrvatska je populacija doživjela drastičan pad. Nestale su dvije kolonije koje su tijekom šezdesetih godina postojale u Dalmaciji: "nekoliko desetaka parova" na Vranskom jezeru kod Pakoštana (Rucner 1998) i uz donji tok rijeke Neretve (Rucner 1998). U to je vrijeme i u panonskoj Hrvatskoj broj parova drastično pao: od 1954. do 1970. u Kopačkom ritu redovito se gnijezdilo od 157 do 478 parova (Majić i Mikuska 1972), dok se 80-ih godina gnijezdi neredovito, do 70 parova (Mikuska i Mikuska 1994). Brojnost im i dalje znatno opada, a ukupnu populaciju procjenjujemo na oko 65 do 150 parova, ovisno o godini. Recentno se gnijezdi na samo četiri lokaliteta u nizinskoj Hrvatskoj, pri čemu je kolonija na ribnjacima Jelas najvažnija i jedina stabilna. **Ekologija:** Obitavaju na plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, riječnim ušćima, ribnjacima i drugim vodama obala obraslih gustom trskom ili rogozom, često s grmljem i niskim drvećem. Druževne su. Gnijezde se kolonijalno, najčešće su gnijezda raspršena ili u malim skupinama u mješovitim kolonijama s ostalim čapljama, žličarkama ili ibisima. Gnijezda grade u trsci ili na niskom drveću i grmlju.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare i šaranski ribnjaci s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Gniježđenje u Europi započinje krajem travnja i proteže se sve do kolovoza (u Španjolskoj). Pretežito se hrane u gustom sklopu vegetacije ili uz njega, ali i hodajući na gusto obraslim vodenim staništima. Love s grane, stabljike trske ili gacajući po plićaku ili vegetaciji. Hrane se pretežito kukcima i njihovim ličinkama, manje vodozemcima i sitnom ribom. Rijetko love i račiće, pauke, guštere, mekušce, gujavice i sitne sisavce. Hrane se najčešće pojedinačno, braneći mali hranilišni teritorij, katkad i u malim skupinama. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa žute čaplje. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) te uklanjanjem guste obalne vegetacije smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) smanjuje se kvaliteta staništa te povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	• Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
patka njorka (*Aythya nyroca*) (Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica, prvenstveno na šaranskim ribnjacima. Gnijezdeća populacija procijenjena je na 1000 – 2000 parova. Nakon sezone gniježđenja jedinke se okupljaju u jata, a najveće poznato okupljalište je na Crnoj Mlaci u Pokupskom bazenu gdje je zabilježeno do 6600 ptica. Brojna je preletnica te malobrojna i neredovita zimovalica. Do sada su zabilježena samo dva nalaza ptica prstenovanih u istočnoj Slavoniji. **Ekologija:** Gnijezdi se od travnja do kolovoza u plitkim močvarama i deltama obraslim bogatom vegetacijom. Selica je, zimuje u područje oko Sredozemnog mora, Crnog mora, Kaspijskog jezera i u Africi. Selidbeni putevi nisu dovoljno istraženi. Letno perje mitari na gnjezdilištima u srpnju i kolovozu. Selidba traje od rujna do listopada te od ožujka do svibnja. Sele se pojedinačno ili u grupama do pet ptica. Okupljaju se u veća jata jedino za mitarenja i prije jesenske selidbe. Zimi boravi na većim jezerima, u lagunama i obalnim močvarama. Obitavaju u plitkim močvarama s bujnim vodenim raslinjem, prošaranim tršćacima i rogozicima, šaranskim ribnjacima, sporo tekućim kanalima, mirnim rijekama i rukavcima. Iako spadaju u skupinu	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 39 jedinki • Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
pataka ronilica, trebaju obilno vodeno raslinje i plitku vodu (slatku ili slanu). Izbjegavaju brze tekućice i duboke slabo produktivne vode. Izvan sezone gniježđenja borave i na većim jezerima, lagunama i priobalnim močvarama. **Uzroci ugroženosti:** Ugrožava ju nestajanje močvarnih staništa, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), https://zastita-prirode-smz.hr/aythya-nyroca-patka-njorka/	
bukavac (*Botaurus stellaris*) (G, P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je rijetka i malobrojna gnjezdarica. U nizinskoj Hrvatskoj najbrojniji je u Baranji gdje gnijezdeća populacija pokazuje značajne fluktuacije. U ostalim dijelovima nizinske Hrvatske gnijezdi se pretežito u većim tršćacima po šaranskim ribnjacima, no nije poznato je li gniježđenje redovito. U Dalmaciji se gnijezdi u Nacionalnom parku Krka 1 – 3 para (Stipčević i sur. 1990, Radović i sur. 2005), na Vranskom jezeru 2 – 3 para (Radović i sur. 2004) i uz donji tok rijeke Neretve gdje obitava najbrojnija hrvatska populacija (Radović i sur. 1994, B. Štumberger). Istraživanjima provedenim 2001. na području donjeg toka Neretve zabilježena su 44 pjevajuća mužjaka, no zbog uništavanja staništa i krivolova broj kontinuirano opada pa se procjenjuje da danas na tom području obitava svega dvadesetak pjevajućih mužjaka (B. Štumberger). Ukupna populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 40 – 70 pjevajućih mužjaka. Naše su gnjezdarice (pogotovo priobalna populacija) najvjerojatnije stanarice. Za selidbe i zimovanja šire su rasprostranjeni, bilježeni na šaranskim ribnjacima (Radović i sur. 2004a), manjim močvarama i rijekama (T. Mikuska: IWC), močvarnim staništima u priobalju, npr. na Jezeru na otoku Krku (A. Radalj), Vranskom jezeru kraj Pakoštana (Radović i sur. 2004), ušću Neretve (Rucner 1998) i sl. **Ekologija:** Obitava u nizinskim močvarnim područjima s gustom i visokom močvarnom vegetacijom, posebno u prostranim tršćacima: prostrane bare i močvare, obale sporotekućih rijeka obrasle gustim močvarnim raslinjem, jezera, ušća i šaranski ribnjaci. Nisu druževni. U sezoni gniježđenja mužjaci su izrazito teritorijalni. Teritorij obilježava i ženke doziva dalekočujnim bukanjem, najviše noću. Poligamni su, najvjerojatnije nema prave veze među spolovima, ženka prilazi mužjaku samo radi kopulacije. Na teritoriju jednog mužjaka gnijezdi se od jedne do pet ženki. Ženke same grade gnijezdo, inkubiraju i	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 1-3 pjevajuća mužjaka. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je u stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 pjevajuća mužjaka • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 2 jedinke • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano 110 ha ključnog poznatog gnjezdilišta Velikog tršćaka • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
brinu se o ptićima. U većem dijelu Europe gniježđenje traje od ožujka do lipnja nakon čega započinje poslijegnijezdeća disperzija u svim smjerovima. Polog se sastoji od 5 do 6 jaja, inkubacija traje 25 – 26 dana. Ptići već s 15 – 20 dana napuštaju gnijezdo i penju se po okolnom bilju. Za let su sposobni s 50 – 55 dana, a odmah se zatim i osamostaljuju. Pretežito se hrane ribom, vodozemcima i kukcima, ali i različitim drugim beskralješnjacima (pijavicama, mekušcima, račićima, paucima), gušterima, zmijama te malim pticama i sisavcima. Love vrebajući plijen dok stoje ili gacajući u plitkoj vodi. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja s prostranim tršćacima i rogozicima (DT 7.2.) zbog regulacija rijeka i melioracija te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa bukavca. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) također se smanjuje kvaliteta staništa, ali i povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	• Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
ušara (*Bubo bubo*) (G)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 4-5 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para. • Održano je 1860 ha pogodnih staništa (otvorena i stjenovita staništa, NKS B., C. i I.) • Održana su stjenovita staništa ključna za gniježđenje (NKS B.) unutar zone od 60 ha u kojoj se na poznatim gnijezdilištima pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 870 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5. i C.3.6.)
leganj (*Caprimulgus europaeus*) (G)	

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje gnijezdeće populacije od 30-60 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 45 parova • Održano je 2180 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C., D., I.1.8., I.2.1. i I.5.)
velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*) (G, P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Sredinom 20. st. velika bijela čaplja redovito se gnijezdila samo u Kopačkom ritu. Godine 1954. tu su se gnijezdila 73 para, a brojnost im je opadala sve do prestanka gniježđenja 1968. (Majić i Mikuska 1972). U Kopačkom ritu ponovno se, u manjem broju (najviše do 8 parova) i neredovito, gnijezdi od 1979. do sredine 90-ih godina 20. st. (T. Mikuska). Od 1999. gniježđenje je redovito, ali se kolonija unutar rita često premješta, ovisno o razini vodostaja u poplavnom području. Tijekom 2009. tu se gnijezdilo 30-ak parova (T. Mikuska). Početkom 21. st. gnijezdeća je populacija velike bijele čaplje u Hrvatskoj u laganom porastu, te se 2009. gnijezdila na sedam lokaliteta: u Kopačkom ritu, na Topoljskom Dunavcu kod Ostrovca, u Krapje đolu u donjoj Posavini, mrtvaji kod Podravskih Podgajaca te na ribnjacima Jelas, Donji Miholjac i Grudnjak. Na ribnjacima Našice neredovito se gnijezdi uglavnom 5 – 17 parova. Vrlo je vjerojatno da se velike bijele čaplje izmjenjuju na gniježđenju na ova tri slavonska ribnjaka ovisno o uvjetima vodostaja u kolonijama na početku gnijezdeće sezone. Gniježđenje je 2005. zabilježeno u mrtvaji kod Podravskih Podgajaca (5 parova). Zbog paljenja trske, 2008. gniježđenje je izostalo, a 2009. tu su se gnijezdila dva para. Jedino je gniježđenje ove vrste u priobalju gniježđenje jednoga para na Vranskom jezeru kraj Pakoštana 2002. (D. Radović). Odrasle čaplje tu se i dalje viđaju tijekom sezone gniježđenja, ali gniježđenje nakon 2002. nije dokazano. Ukupna gnijezdeća	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. Očuvana populacija i pogodna staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne gnijezdeće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od povremeno 1 par • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
populacija vjerojatno ne prelazi 180 parova. Za selidbe je široko rasprostranjena i brojna, a obitava na ribnjacima, uz veće rijeke i na vlažnim staništima u priobalju. Zimujuća populacija panonske Hrvatske daleko je brojnija od gnijezdeće. Najčešće zimuje 1.000 – 1.500 ptica, no za blagih zima mogu biti vrlo brojne, npr. zimi 2000./01. na ribnjacima Draganić prezimilo je oko 400 (J. Kralj), u Kopačkom ritu i neposrednoj okolici oko 1.000 (T. Mikuska), a na ribnjacima Jelas čak oko 2.000 ptica (M. Šetina). Najvažnija zimovališta predstavljaju preostala poplavna područja duž Dunava (Kopački rit), Drave i Save (Lonjsko polje) te šaranski ribnjaci. Posljednjih se godina sve češće viđa zimi i u priobalju (Radović i sur. 2004). **Ekologija:** Gnijezde se na većim kopnenim ili priobalnim močvarama, ušćima rijeka i jezerima obala obraslih bujnim raslinjem. Za gniježđenje trebaju prostrane tršćake ili rogozike, rjeđe se gnijezde i na grmlju ili niskom drveću. Druževne su tijekom cijele godine. Gnijezde se u kolonijama, često mješovitim, sa žličarkama, ibisima i drugim čapljama. Gnijezda su ili raspršena ili u malim skupinama. Monogamne su, parovi nastaju u proljeće, nakon proljetne selidbe i traju samo jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade oba spola. U pologu je najčešće 3 – 5 jaja na kojima leže 25 – 26 dana i mužjak i ženka. Ptići gnijezda napuštaju oko 20-og dana i tada lutaju po koloniji u okolici gnijezda. Sposobni su za let sa 42 dana. Oba se roditelja brinu o mladima, a obitelji ostaju zajedno i kad mladi postanu sposobni za let, obično sve do jesenje selidbe. Hrane se u močvarama, šaranskim ribnjacima, vlažnim ili poplavnim livadama, lokvama, na obalama rijeka, rukavcima, kanalima i jezerima, a zimi i na morskim plićacima, sprudovima i poljoprivrednim površinama. Hrane se pretežito ribom, vodozemcima i vodenim kukcima, a u sušno doba godine i za jakih zima uglavnom sitnim sisavcima i kopnenim kukcima. Love i guštere, mekušce i ptiće. Plijen traže u plitkoj vodi, polako gacajući ili stojeći ukočena vrata nagnuta prema naprijed i čekajući da plijen dođe nadohvat. Kad je voda preduboka za gacanje, stoje uz njezin rub, glave i vrata nagnutih prema naprijed, zureći u vodu dok ne ugledaju plijen – tada polijeću i u letu ga hvataju. U svim godišnjim dobima često se hrane pojedinačno, ali i u malim, raspršenim skupinama od 3 do 15 ptica. Tamo gdje je plijen koncentriran u velikom broju (npr. pri izlovu na ribnjacima) čine jata od nekoliko stotina ptica. Nakon gniježđenja zadržavaju se u malim obiteljskim skupinama koje se mogu zajedno seliti, a tamo gdje su brojne, stvaraju velika jata. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) velike	• Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano 110 ha ključnog poznatog gnjezdilišta Velikog tršćaka • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
bijele čaplje gube svoja staništa. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) također se smanjuje kvaliteta staništa, ali i povećava opasnost od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	
bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, a većina kolonija smještena je na šaranskim ribnjacima. Brojnost joj znatno fluktuira, a procijenjena je na 1.600 – 2.700 parova. Gnijezdi u poplavnom području Dunava kod Kopačkog rita, te na ribnjacima Podunavlje (do 600 parova) i kod Donjeg Miholjca (do 500 parova), populacije su zabilježene i u Međimurju. **Ekologija:** Nastanjuje brojna poplavna područja, preferira slatkovodne močvare s većim brojem vodenih površina, no može se pronaći u različitim vlažnim područjima, od bara, mrtvaja, plitkih jezera, kanala do ribnjaka, koji su prekriveni plutajućom vodenom vegetacijom. Gnijezde se na stajaćim ili sporo tekućim kopnenim vodama bujno obraslim plutajućom vegetacijom. Sezona gniježđenja traje od kraja svibnja do srpnja, a sele se od ožujka do svibnja te od kraja srpnja do listopada. Mlade ptice vjerojatno provode prvu godinu na zimovalištima, a gnijezditi se počinju u drugoj godini života. Neke se ptice gnijezde daleko od mjesta izlijeganja. Hrani se kopnenim i vodenim kukcima, rakovima, vodozemcima i malom ribom. **Uzroci ugroženosti:** Opasnost ovoj vrsti predstavlja gubitak poplavnih područja, povećana učestalost sušnih razdoblja, odvodnja vode s poplavnih površina, kanaliziranje prirodnih tokova. Problem joj stvaraju zagađenje i eutrofikacija voda kao i turistički pritisak u blizini mjesta njihovog gniježđenja. **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode (2015): Fauna ptica hrvatskog dijela Rezervata biosfere „Mura-Drava-Dunav“, https://datazone.birdlife.org/species/factsheet/whiskered-tern-chlidonias-hybrida/text	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
crna čigra (*Chlidonias niger*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija)	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se povremeno gnijezdila u Kopačkom ritu, no od osamdesetih godina 20. stoljeća ondje se više ne gnijezdi stoga ju smatramo izumrlom gnjezdaricom. Za selidbe je široko rasprostranjena i redovita u kopnenom dijelu Hrvatske i priobalju. **Ekologija:** Nastanjuje slatke ili bočate vode obrasle plutajućom vegetacijom. Sezona gniježđenja proteže se od svibnja do srpnja. Gradi plutajuća gnijezda koja pričvrste za vodene biljke. Ženke snesu najviše tri jaja, ponekad dva ili samo jedno. Seli se od ožujka do svibnja te od kraja srpnja do studenog. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Svijet ptica Časopis projekta „Očuvanje populacija čigre u porječju Save i Drave“ (2018)	Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana preletnička populacija od najmanje 64 jedinke • Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.) • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
zmijar (*Circaetus gallicus*) (G)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 1 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 par • Održano je 2480 ha stjenovitih i mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom, pogodnih za gniježđenje (NKS B., C., D. i I.) • Održano je 1060 ha ključnih stjenovitih područja, kamenjarskih travnjaka ispresijecanih šumama,

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	šumarcima, makijom ili garigom (NKS B., C.3.5. i C.3.6.) • Na 1410 ha teritorija osiguran je neometan prelet
eja močvarica (*Circus aeruginosus*) (G, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Gnjezdarica je prostranih močvarnih staništa u panonskoj i primorskoj Hrvatskoj. U panonskoj je Hrvatskoj šire rasprostranjena i brojnija. U priobalju se gnijezdi: u dolini Neretve 7 – 8 parova (D. Radović), na Vranskom jezeru kod Pakoštana 1 – 2 para (Radović i sur. 2004), na Pagu 1 – 2 para (R. Crnković, K. Leskovar, D. Šere) i na Hrvatačkom polju uz Cetinu 1 par (I. Budinski). Ukupnu populaciju u Hrvatskoj čini 40 do 60 parova. Za selidbi je znatno rasprostranjenija i brojnija, i u panonskoj Hrvatskoj i u priobalju. Na zimovanju je u priobalju redovita, ali malobrojna na prostranim močvarnim područjima, od otoka Paga (D. Radović) do Konavala (D. Dender). U panonskoj Hrvatskoj je neredovita i veoma rijetka zimovalica. **Ekologija:** Gnijezdi se od travnja do srpnja u prostranim gustim tršćacima uz slatke i bočate vode (močvare, jezera, rijeke i lagune) te drugim otvorenim staništima u blizini močvara, poput rižinih i žitnih polja. Rjeđa je na drugim otvorenim staništima u blizini močvara: na travnjacima, solanama, rižinim poljima ili poljima drugih žitarica. Za selidbe su samotne ili u malim skupinama. Gnijezde se samotni parovi ili u malim rahlim kolonijama. Na odmorištima u tršćacima katkad se okupljaju u velika jata (i do nekoliko stotina ptica). Veze su obično monogamne, a ponekad poligamne. Veze traju najmanje jednu sezonu, ali mogu trajati i više godina. Gnijezda obično grade na tlu, u gustim tršćacima. Povremeno se gnijezde i u grmlju, a iznimno i na drveću. Gnijezdo gradi i na jajima leži ženka, vrlo rijetko ju na jajima može nakratko zamijeniti mužjak. Pretežito se hrane sitnim sisavcima (osobito glodavcima) i sitnim ili srednje velikim pticama vodaricama (kokošicama, ćurlinima i močvarnim vrapčarkama), njihovim ptićima ili jajima. Veće ptice love ako su bolesne, a patke za mitarenja. Rjeđe love ribe, gmazove, žabe i beskralješnjake. Hrane se i strvinom, osobito zimi. Love na otvorenim područjima (livade, poljodjelske površine, močvare i dr.). Plijen love na prepad, obrušavanjem iz niskoga, laganog leta iznad tla. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.), propadanjem šaranskih ribnjaka (DT 7.3.) i intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa eje močvarice. Krivolovom (5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa za gniježđenje (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 p. Očuvana populacija i staništa (travnjaci,otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 11 jedinki • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci; NKS A.4.1. i C.2.5.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) • Održano je 1680 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS C. i I.) • Održano je 940 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.) • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Brojnost jedinki smanjuje se i zbog stradavanja u sudarima s vodovima za prijenos električne energije te zbog elektrokucije (DT 4.2.). **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	• Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
eja strnjarica (*Circus cyaneus*) (Z)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci,otvorena mozaična staništa) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki • Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) • Održano je 940 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.)
eja livadarka (*Circus pygargus*) (G)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvoreni travnjaci, otvorena mozaična staništa) za održanje gnijezdeće populacije od najmanje 1 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para • Održana su staništa pogodna za gniježđenje u zoni od 210 ha (vlažni travnjaci; NKS C.2.5.)

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	• Održano je 30 ha ključnih staništa za gniježđenje na poznatom gnjezdilištu uz Veliki tršćak • Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) • Održano je 330 ha ključnih hranilišta u krškim poljima
mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*) (P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj se gnijezdi na samo nekoliko lokaliteta u njezinu nizinskom dijelu, prvenstveno na slavonskim ribnjacima, te u Podunavlju i Lonjskom polju. Na većini kolonija brojnost im je veoma promjenljiva. Populacija koja se gnijezdila u priobalju danas je izumrla. Ukupna populacija procijenjena je na 180 – 500 parova. Za selidbi i ljetne disperzije rasprostranjenija je i brojnija. U Hrvatskoj je malobrojna zimovalica samo u priobalju (Radović i sur. 2008) te je najbrojnija u sjeverozapadnoj Dalmaciji (K. Leskovar, D. Radović) i na ušću Neretve. Ukupna zimujuća populacija procjenjuje se na 40 do 80 ptica, a hrvatsko se priobalje nalazi na sjevernom rubu zimovališta ove vrste. **Ekologija:** Obitava po plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, sporotekućim rijekama, ribnjacima, riječnim ušćima i drugim plitkim slatkim vodama. Češće nego druge čaplje mogu se naći i u slanim obalnim plićacima. Druževne su. Gnijezde se kolonijalno, najčešće u mješovitim kolonijama s ostalim čapljama. Gnijezdi se od svibnja do srpnja u močvarama i šaranskim ribnjacima, često u mješovitim kolonijama s drugim čapljama. Gnijezda grade na grmlju, u trsci ili rogozu, na drveću (čak i na visini od 20 m). U mješovitim kolonijama gnijezda grade na nižim položajima nego siva čaplja i gak, vertikalni raspored gnijezda čaplja povezan je s veličinom tijela: krupnije vrste zauzimaju više položaje. Monogamne su, par traje tijekom jedne gnijezdeće sezone. Gnijezdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba partnera. Hrane se pretežito sitnom ribom i vodozemcima, kukcima i njihovim ličinkama, također račićima, gmazovima, puževima i sitnim sisavcima. Love plijen dužine od 1 do 15 cm, gacajući sporo po plitkoj vodi. Katkad ga i progone trčeći, a rijetko nepomično stoje čekajući da im plijen dođe nadohvat kljuna. Hrane se najčešće pojedinačno, katkad i u malim skupinama. Pretežito se hrane na otvorenijim, slabije obraslim močvarnim staništima.	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 1 jedinke • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Uzroci ugroženosti: Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa male bijele čaplje. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Onečišćenjem voda (DT 9.3.) dodatno se smanjuje kvaliteta staništa te povećava opasnost od stradavanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	
mali sokol (*Falco columbarius*) (Z)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 1 jedinke • Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) • Održano je 330 ha ključnih staništa u krškim poljima
vlastelica (*Himantopus himantopus*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** osjetljiva (VU) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj se vlastelica počela gnijezditi tek potkraj 20. st. (Crnković i sur. 2002). Gniježđenje jednog para prvi je put zabilježeno 1995. na taložnici šećerane kod Virovitice. U Baranji se vlastelica prvi put gnijezdila 2002., i to najmanje 14 parova na ribnjacima Podunavlje kraj Kopačkog rita (Mikuska i sur. 2002). Nakon toga se na ribnjacima Podunavlje više nije gnijezdila, no od 2007. se gnijezdi na taložnicama svinjogojske farme kod Darde, i to: 8 parova 2007., 6 parova 2008. i 11 parova 2009. (A. Tomik). U priobalju se gnijezdi na Ninskoj solani, solanama na otoku	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa za selidbu (muljevite i pješčane plićine) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je preletnička populacija od najmanje 7 jedinki

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Pagu te na ušću Neretve. Danas se ukupna hrvatska populacija vlastelice procjenjuje na 45 – 80 parova. Malobrojna je preletnica u priobalju, znatno je brojnija za proljetne nego za jesenje selidbe (Tutman 1980, Piasevoli i Pallaoro 1991, Rucner 1998, D. Radović). **Ekologija:** Obitavaju uz plitke slatke, bočate ili slane visoko produktivne vode: močvare, lagune, ušća, plitka jezera i rijeke, rižina polja, taložnice, ribnjake, solane i sl. Najveća dubina na kojoj se mogu hraniti je 20 cm, a pogotovo je za ptiće važno da ima i dosta znatno plićih dijelova. Druževne su. Izvan sezone gniježđenja su u malim jatima (najčešće 5 – 10 ptica), često u mješovitim jatima s drugim ćurlinima, rjeđe su samotne. Na odmorištima se skupljaju i u veća jata. Populacije sa sjevera prelaze velike udaljenosti, putujući prema jugu do svojih zimovališta između kolovoza i studenog i vraćajući se na područja na kojima se razmnožava između ožujka i travnja. Gnijezde se u kolonijama, često u rahlim skupinama od 10 do 40 parova, iznimno i do nekoliko stotina parova. Gnijezde se i samotni parovi, no rijetko, obično na lošim staništima ili izvan normalnog areala. Monogamne su, veze traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade obično na golom tlu, na malim otočićima ili sprudovima okruženima plitkom vodom, ponekad i na suhom tlu i do 200 m udaljenom od vode. Gnijezdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba spola. Hrane se pretežito vodenim beskralješnjacima: vodenim kukcima i njihovim ličinkama, školjkašima, puževima, račićima, mnogočetinašima i sl. Love i punoglavce, sitne ribe i njihova jaja. Ponekad jedu i sjemenke. Najčešće hranu skupljaju brzim kljucanjem s površine blata, biljaka ili iz vode. Hranu traže gacajući i do dubine iznad koljena, katkad čak potpuno umaču glavu i vrat, ali veoma rijetko plivaju. Spretno love i leteće kukce, najčešće dok slijeću, ponekad skaču u zrak kako bi ih ulovile. **Uzroci ugroženosti:** Vlastelicu ugrožava nestajanje plitkih močvarnih područja (DT 7.2.) i uništavanje plitkih muljevitih i pjeskovitih morskih obala (DT 1.2., DT 1.3., DT 7.3.). Populacija koja se gnijezdi u kontinentalnom dijelu Hrvatske ovisna je o taložnicama šećerana i svinjogojskih farmi, pa zatvaranje takvih postrojenja ili promjene u načinu korištenja taložnica mogu dovesti do trajnog ili privremenog gubitka staništa za gniježđenje i ishranu (DT 7.3.). Populacija koja se gnijezdi u priobalju ugrožena je nestajanjem plitkih i muljevitih morskih obala (DT 1.2., DT 1.3., DT 7.3.). te prestankom rada solana s tradicionalnim načinom proizvodnje soli (DT 7.3.), kao što je to slučaj sa solanom Dinjiška na otoku Pagu. Turizam i rekreativne aktivnosti (DT 6.1.) na preostalim staništima u priobalju uznemiravaju ptice i onemogućuju nesmetano gniježđenje i hranjenje ptica. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/black-winged-stilt-himantopus-himantopus/text	• Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine; NKS A.1.3.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 4 ha ključnih staništa za hranjenje (muljevite i pješčane plićine; NKS A.1.3.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*) (G, P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica vlažnih područja s očuvanim tršćacima. Glavna gnjezdilišta u kontinentalnom dijelu predstavljaju velika poplavna područja Podunavlja, Podravlja i Posavine (Kopački rit i Lonjsko polje) te šaranski ribnjaci. U priobalju su najznačajnija gnjezdilišta delta Neretve i Vransko jezero kod Pakoštana, ali je gniježđenje zabilježeno i na manjim vlažnim staništima duž obale. Ukupna gnijezdeća populacija u Hrvatskoj procijenjena je na 1200 – 2200 parova. U Hrvatskoj je vrsta prisutna od kraja travnja do početka rujna. **Ekologija:** Najmanja je čaplja u Europi, a za razliku od većine ostalih čaplji, ne gnijezdi se u kolonijama pa može naseliti i manje vodene površine obrasle trskom i drugom obalnom vegetacijom. U zapadnom Palearktiku gniježđenje započinje relativno kasno, tijekom svibnja i traje do srpnja. Gnijezdi se u tršćacima i vrbicima, a hrani se sitnim ribama, vodozemcima i kukcima. Gnijezdo gradi blizu vode, od trske ili grančica. **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), Atlas ptica gnjezdarica grada Zagreba (2015)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 100-150 p. Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 125 parova • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	• Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
sivi svračak (*Lanius minor*) (G)	
Podaci su navedeni u prethodnom poglavlju (3.2 HR1000024 Ravni kotari (POP)).	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (otvorena mozaična poljoprivredna staništa) za održanje gnijezdeće populacije od 4-5 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 4 para • Održano je 400 ha otvorenih mozaičnih poljoprivrednih staništa (NKS C.2.5., I.1.8. i I.2.1.)
modrovoljka (*Luscinia svecica*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U okolici Koprivnice 40-ih godina 20. st. na površini od oko 4 km^2 gnijezdilo se 10 – 15 parova (Ivković 1947). U Baranji je na gniježđenju zabilježena na više mjesta uz Dunav, Dravu i u Kopačkom ritu (Mikuska i Mikuska 1994, A. Tomik). U razdoblju 2005. – 2009. u tršćacima ribnjaka kod Vardarca i ribnjaka Podunavlje redovito se gnijezdilo najmanje 10 parova, a na Suručkoj bari kod Darde 1 – 2 para (A. Tomik). Uz Dravu i Dunav postoji cijeli niz pogodnih staništa za gniježđenje modrovoljke pa je populacija u Hrvatskoj procijenjena na 30 do 100 parova. Za selidbe je rasprostranjena u panonskoj Hrvatskoj (Rössler 1902, D. Radović) i duž priobalja, gdje je znatno brojnija (Tutman 1980, Rucner 1998, Tutiš i sur. 1999, Grbac i Kralj 2008, Arhiva Zavoda za ornitologiju). U Hrvatskoj ne zimuje. **Ekologija:** Obitavaju na mješovitim, prijelaznim staništima, između šuma i otvorenih područja, uglavnom po vlažnim staništima s bujnim biljem poput šumovite tundre ispresijecane manjim močvarama, po poplavnim ravnicama i obalama rijeka i jezera obraslim niskim gustim drvenastim biljem, čak i po vlažnim	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito tršćaci) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održano je 370 ha pogodnih staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito tršćaci; NKS A.4.1. i D.3.2.) • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
planinskim livadama s grmljem. Naša podvrsta najviše voli šikare uz vodu, pogotovo one s tršćacima. Nisu druževne, gnijezde se samotni parovi. Gnijezdeći teritoriji mogu biti grupirani i gnijezda mogu biti blizu jedno drugom, no to je vjerojatno uvjetovano karakteristikama staništa. Izvan gnijezdeće sezone su samotne, na zimovalištima su teritorijalne. Monogamne su, ali katkad i poligamne. Gnijezdo grade na tlu, u gustom bilju, busenju, ispod grmlja ili u rupama u odronima. Gnijezdo gradi ženka, mužjak joj ponekad pomaže. U pologu je 5 – 6 jaja, inkubacija traje 13 – 14 dana. Na jajima leži ženka, a o ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su sposobni za let sa 14 dana, ali gnijezdo napuštaju 1 – 2 dana prije. Pretežito se hrane beskralješnjacima, najviše kukcima. U jesen uzimaju i nešto sjemenaka i plodova. Hranu skupljaju po tlu i niskom bilju, ponekad kukce love i u letu. **Uzroci ugroženosti:** Kanaliziranjem riječnih tokova ili njihovim potapanjem, uređivanjem riječnih obala, melioracijom vlažnih staništa (DT 7.2.) te intenziviranjem poljodjelstva (DT 2.1.) smanjuje se površina i kvaliteta staništa za modrovoljku u Hrvatskoj. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	• Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*) (Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** nedovoljno poznata (DD) (preletnička populacija), osjetljiva (VU) (zimujuća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je malobrojna zimovalica. Zimuje u priobalju (Rucner 1998, Radović i sur. 2008, Sušić i sur. 1988), a veoma rijetko i u panonskoj Hrvatskoj (Grbac i Kralj 2008, Mikuska i Mikuska 1994). Kako je riječ o veoma skrovitoj vrsti, teško je procijeniti stvarnu veličinu populacije. U Hrvatskoj najvjerojatnije zimuje manje od 250 ptica pa je zbog predostrožnosti zimujuća populacija male šljuke kategorizirana kao osjetljiva. U Hrvatskoj je i malobrojna preletnica u cijeloj panonskoj Hrvatskoj (Mikuska i Mikuska 1994, Radović i sur. 1999, Šetina 1968) i priobalju od Istre do Dubrovačkog primorja (Gjetvaj 1988, Krpan 1980, Maštrović 1931, Tutman 1980). **Ekologija:** Gnijezde se po vodom natopljenim cretovima, vlažnim livadama te na močvarama u tundri i tajgi. Za selidbe i zimovanja borave po muljevitim rubovima lokava, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, taložnicama, vlažnim livadama, močvarnim slanušama i sl. Samotne su, čak i kad su u rahlim skupinama ptice se ponašaju neovisno i rijetko polijeću zajedno. Gnijezde se samotni parovi. Malo se zna o vezama između mužjaka i ženka, no vjerojatno su monogamni. Gnijezdo grade na tlu, u niskom bilju ili u niskom grmlju, često na malo izdignutim grebenima (brazdama)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane plićine, slanuše, vlažni travnjaci) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše, vlažni travnjaci; NKS A. i C.2.5.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
ili humcima okruženim vodom. Pretežito se hrane kukcima i njihovim ličinkama, mekušcima, kolutićavcima i biljkama (uglavnom sjemenkama). Hranu skupljaju kljunom s površine tla ili zabadanjem kljuna u meko tlo. Najaktivnije su noću i u sumrak. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja (DT 7.3.) i uništavanjem niskih muljevitih i pjeskovitih morskih obala i pripadajućih im slanuša (DT 7.3., DT 1.3., DT 1.2.) male šljuke gube svoja hranilišta i odmorišta. Krivolovom (DT 5.1.1., 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	• Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
veliki pozviždač (*Numenius arquata*) (P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (zimujuća populacija), osjetljiva (VU) (preletnička populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Veliki pozviždač je redovita, ali malobrojna preletnica u panonskoj Hrvatskoj (Mikuska i Mikuska 1994, Radović i sur. 1999) i priobalju (Stipčević 1997, Rucner 1998, B. Ilić), od Istre (K. Mandić) do Konavala (D. Dender). Redovita je zimovalica samo na ušću Neretve gdje zimuje 20 – 30 ptica (L. Jurinović, B. Ilić) i u sjeverozapadnom dijelu sjeverne Dalmacije: obalno područje od Privlake preko Ninskog zaljeva (uključujući Ninsku solanu) i uvale Ljubač do uvale Plemići te južni dio otoka Paga s paškim solanama. U panonskoj Hrvatskoj na zimovanju je rijedak i neredovit. Ukupna zimujuća populacija u Hrvatskoj procjenjuje se na 60 do 120 ptica. **Ekologija:** Gnijezde se na otvorenim, vlažnim područjima prekrivenim travom, vrijesom i sličnom vegetacijom, uključujući cretove. Tijekom selidbe i zimovanja zadržavaju se uglavnom po morskim obalama, osobito u zaklonjenim uvalama i na ušćima rijeka, ali i po muljevitim i pjeskovitim staništima uz velike rijeke i močvare u unutrašnjosti. Izvan sezone gniježđenja obično su druževni, ali nisu rijetkost ni samotne ptice. Gnijezde se samotni parovi, ponekad i u rahlim skupinama. Monogamni su, veze se vjerojatno obnavljaju svake godine. Gnijezdo grade na tlu obraslom travom ili usjevima, često u busenu ili na suhom humku. Oba roditelja grade gnijezdo, leže na jajima i brinu se o ptićima. Najviše uzimaju hranu životinjskog podrijetla: u priobalju to su mnogočetinaši, račići, školjke, rjeđe sitne ribe, a u unutrašnjosti najčešće kukci (odrasli i ličinke), gujavice, račići i pauci. Od biljne hrane najčešće uzimaju mahovine, preslice, alge, bobičaste i jagodičaste plodove te listove i sjemenke usjeva i trava. Hranu	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je preletnička populacija od najmanje 7 jedinki • Očuvana je zimujuća populacija od u prosjeku najmanje 20 jedinki • Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
skupljaju s površine tla i zabadajući kljun u mulj. Kada plijen izvade iz mulja, obično ga operu prije gutanja. **Uzroci ugroženosti**: Nestajanjem močvarnih područja (DT 7.2.) zbog regulacija rijeka i melioracija, uništavanjem niskih muljevitih i pjeskovitih morskih obala i pripadajućih im slanuša (DT 7.3., DT 1.3., DT 1.2.) te propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom smanjuje se površina i kvaliteta staništa velikog pozviždača u Hrvatskoj. Turizam i rekreativne aktivnosti (DT 6.1.) uznemiravaju ptice i onemogućuju nesmetano hranjenje na preostalim staništima. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	• Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
gak (*Nycticorax nycticorax*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** gotovo ugrožena (NT) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj je redovita gnjezdarica i preletnica, s populacijom procijenjenom na 280 – 1 050 parova, ovisno o godini. U Hrvatskoj boravi od ožujka do studenog. **Ekologija:** Nastanjuje raznolika vlažna staništa, poput močvara, ribnjaka i estuarija. Gnijezdi se u kolonijama s drugim čapljama, a gnijezda gradi na niskim stablima, rjeđe i u trsci. Sezona gniježđenja traje od kraja travnja do kolovoza. Selica je, zimuje u Africi južno od Sahare, a iznimno i u južnoj Europi. Mladunci se u lipnju i srpnju raspršuju u svim smjerovima, no najčešće prema sjeveru i zapadu. Gak se seli u rujnu i listopadu, u širokom pojasu preko Sredozemlja i Sahare. Na gnjezdilišta se vraćaju u ožujku i travnju. Ptice koje još nisu spolno zrele ostaju na zimovalištima ili lutaju, no rijetko se zadržavaju blizu gnijezdećih kolonija. Seli se uglavnom u malim jatima, iako su zabilježeni i u velikim jatima zajedno sa sivim čapljama. Na selidbu kreće u sumrak, seli se noću, no ponekad selidbu nastavlja i nakon zore. Za selidbe i zimovanja zadržava se i uz morske obale te na sušnijim staništima. **Uzroci ugroženosti**: - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*) (G, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Mali vranac u Hrvatskoj je redovita skitalica i zimovalica, i to na rijekama i većim vodenim površinama u nizinskoj Hrvatskoj te u priobalju. Ptice koje borave u priobalju najvjerojatnije potječu s gnjezdilišta na Hutovom blatu i Skadarskom jezeru, dok one koje se zadržavaju u nizinskoj Hrvatskoj vjerojatno dolaze s gnjezdilišta na Dunavu u Srbiji i Rumunjskoj (Heath i Evans 2000). U nizinskoj Hrvatskoj su tijekom kasnog ljeta i jeseni česti na ribnjacima, a zimi se uglavnom zadržavaju duž velikih rijeka (Dunav, Drava, Sava). Ukupna zimujuća populacija procjenjuje se na 700 – 3.500 ptica. **Ekologija:** Obitavaju uz slatke i bočate vode (jezera, ribnjake, riječne rukavce, riječna ušća), obrasle prostranim tršćacima. Izvan sezone gniježđenja često se zadržavaju u priobalju. Hrane se na otvorenim stajaćicama, na sporotekućim rijekama, kanalima, močvarama i poplavljenim površinama, gdje u plitkoj vodi, plivajući ili roneći, love ribu. Druževni su. Nakon gniježđenja se zadržavaju u malim jatima (obično obiteljske skupine), a za selidbi i zimi se često okupljaju u veća jata. Gnijezde se u kolonijama, često zajedno s čapljama, žličarkama i ibisima. Katkad tvore i dosta velike samostalne kolonije, rijetko se gnijezde i samotni parovi. Monogamni su, par se održi najvjerojatnije barem jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezda grade u trsci ili na niskom drveću. Oba spola zajedno grade gnijezdo, inkubiraju i brinu se o ptićima. Pretežito se hrane sitnom ribom (do 15 cm dužine). Rijetko love mlade vodene voluhare, račiće, pijavice i sl. Plijen love pretežito roneći. Prije zaranjanja često najprije promatraju sa strška, tik iznad površine. Hrane se pojedinačno, u parovima, rijetko u manjim skupinama. **Uzroci ugroženosti.** Nestajanjem močvarnih područja zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te nestajanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa malih vranaca. Paljenjem starih tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Krivolovom (DT 5.1.2., 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (veće vodene površine obrasle tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 11-45 p. Očuvana populacija i staništa (veće vodene površine) za održanje značajne zimujuće populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 28 jedinki • Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 525 jedinki • Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano 110 ha ključnih poznatih gnjezdilišta Velikog tršćaka • Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (veće vodene površine obrasle tršćacima; NKS A.1., A.2. i A.3.) • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	• Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
pršljivac (*Philomachus pugnax*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:**. U Hrvatskoj je redovita preletnica te malobrojna zimovalica. Selidba se odvija od kraja veljače do svibnja te od srpnja do listopada. Znatno je brojniji za proljetne selidbe. **Ekologija:** Izvan sezone gniježđenja obitava na muljevitim obalama jezera, rijeka, močvara i poplavnih područja. Hrani se kukcima, malim rakovima, školjkama, žabama, malim ribama te sjemenkama riže žitarica, travom i vodenim biljkama. **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/ruff-calidris-pugnax/text	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 196 jedinki. • Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
žličarka (*Platalea leucorodia*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija)	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj se redovito gnijezdi na samo dva lokaliteta: u Krapje đolu u Lonjskom polju od 1949. (Rucner 1970) i na ribnjacima Jelas od 1990. (M. Šetina). Ukupna hrvatska populacija procjenjuje se na 120 – 280 parova, sa znatnim fluktuacijama u brojnosti po pojedinim kolonijama. Za selidbe je brojnija i rasprostranjenija, prisutna i u priobalju u manjim jatima od nekoliko do nekoliko desetaka ptica, i to od blata na Pagu (D. Radović) do plićaka na ušću Neretve (D. Radović, D. Kitonić, B. Ilić). Jata do stotinjak ptica česta su i na šaranskim ribnjacima panonske Hrvatske. U malom broju, ali posljednjih godina sve češće, bilježi se zimi na šaranskim ribnjacima. **Ekologija:** Gnijezde se na prostranim plitkim močvarama, ušćima rijeka i poplavnim nizinama. Druževne su. Gnijezde se kolonijalno, a u jatima se zadržavaju i tijekom selidbe i zimovanja. Najčešće se gnijezde u mješovitim kolonijama, s čapljama. Kolonije smještaju u tršćake, rogozike ili niske vrbike. Hrane se na otvorenim vodama, u plićacima do 30 cm dubine. Hrane se pretežito vodenim kukcima i njihovim ličinkama, sitnim ribama (do 15 cm dužine), žabama, rakovima, puževima, kolutićavcima i dr. Love u plićacima tako da malo otvoren kljun urone u vodu i hodajući plićakom mašu glavom lijevo-desno. Kad osjete da je kljun nešto dodirnulo, brzo ga zatvore. Jestivi ulov progutaju, a nejestivi ispuste i nastave lov. Love u manjim jatima, a najčešće se poredaju jedna do druge tako da čine crtu koja napreduje i sustavno pretražuje plićak. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2) i propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) žličarke gube svoja hranilišta i gnjezdilišta. Pogoršanjem kvalitete vode na poplavnim područjima i ostalim plitkim močvarnim staništima na kojima se hrane (DT 9.3.) smanjuje se količina njihova plijena te povećava rizik od trovanja ptica zbog akumuliranja teških metala i pesticida u organizmu. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Zbog nepovoljnog vodnog režima (DT 7.2.) zarastanjem je ugroženo gnjezdilište u starom rukavcu Krapje đol. Niski vodostaj u Krapje đolu negativno utječe i na uspješnost gniježđenja jer gnijezda postaju dostupna predatorima (divljim svinjama, lisicama i dr.) te stradavaju jaja i mladi. Krivolovom (DT 5.1.3.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013)	Očuvana populacija i staništa (močvare s plitkim otvorenim vodama) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Održana su pogodna hranilišta (močvare s plitkim otvorenim vodama; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (preletnička populacija)	**Cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je vrlo rijetka i neredovita gnjezdarica te preletnica. Za preleta je učestaliji i brojniji u priobalju. U nizinskoj Hrvatskoj je neredovit i malobrojan. **Ekologija:** Gnijezde se na prostranim, plitkim močvarama obraslim visokim, gustim tršćacima, rubovima jezera i rijeka, poplavnim nizinama, ušćima. Izvan sezone gniježđenja zadržavaju se i po plitkim priobalnim vodama. Druževni su tijekom cijele godine. Obično su u većim jatima, pojedinačne ptice rijetko se vide. Gnijezde se u kolonijama od nekoliko parova do nekoliko tisuća parova, najčešće u mješovitim kolonijama, s čapljama i malim vrancima. Gnijezdi se od svibnja do početka rujna na prostranim plitkim močvarama, lagunama, poplavnim nizinama i ušćima rijeka. Gnijezda grade najradije na niskom drveću, ali i u tršćacima ili rogozicima. Hrane se pretežito kukcima i njihovim ličinkama. Love i vodene puževe, pijavice, gujavice, račiće. Punoglavci mogu biti važan privremeni izvor hrane, a sitne ribe lovi samo iznimno. Hrane se uglavnom u malim skupinama. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja i ostalih vlažnih staništa zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2) i propadanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa blistavih ibisa. Paljenjem tršćaka (DT 7.3.) smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	Očuvana populacija i staništa (močvare s plitkim otvorenim vodama) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je preletnička populacija od najmanje 18 jedinki • Održana su pogodna hranilišta (močvare s plitkim otvorenim vodama; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
siva štijoka (*Porzana parva*) (G, P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U Hrvatskoj se gnijezdi u panonskom dijelu i priobalju, ali su rasprostranjenost i brojnost zbog njezine skrovitosti samo djelomično poznati. Za selidbe je znatno rasprostranjenija: bilježena je u Pokupskom bazenu (D. Radović), Donjoj Posavini (Vasilik 2004), Podunavlju (Mikuska i Mikuska 1994) te na više lokaliteta duž priobalja (Cvitanić 1961, Tutman 1980, Sušić i sur. 1988, Rubinič 1996, Rucner 1998, Radović i sur. 2004, Radović i sur. 2005). **Ekologija:** Nastanjuju slatkovodna vlažna staništa: visoko produktivna poplavna područja, rubovi većih jezera ili rijeka, poplavne šume. Gnijezde se i na ribnjacima i rižinim poljima, ali izbjegavaju mjesta	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 2-6 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
izložena uznemirivanju. Potrebno im je visoko, gusto bilje (rogozici, tršćaci, visoki šaševi i sl.) koje može rasti i iz prilično duboke vode – važno je da postoji obilje poleglih stabljika koje tvore mostove ili plutajuće nakupine po kojima mogu trčati. Stoga su posebno pogodni stariji rogozici i tršćaci koji se više godina ne kose ili ne pale. Ne smetaju im ni veće promjene razine vode. Vrlo su skrovite, a ako izlaze na otvoreno, uvijek je to blizu gustoga bilja u koje bježe kad su uznemirene. Samotne su. Za gniježđenja su u teritorijalnim parovima, monogamne su, veze para traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdi se od svibnja do rujna, a seli u ožujku i travnju te od rujna do studenog. Gnijezdo grade mužjaci u gustom bilju, uz vodu ili na vodi, na busenu ili na platformi od trulećeg bilja, uvijek na mjestima do kojih se može doprijeti samo plivanjem. Pretežito se hrane sitnim beskralješnjacima (kukcima i njihovim ličinkama, paucima, vodenim puževima, kolutićavcima i sl.) i sjemenkama vodenog bilja. Hranu skupljaju hodajući po poleglim stabljikama ili plutajućoj vegetaciji, plivajući, a katkad i roneći. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja s obilnom obalnom vegetacijom (trska, rogoz, šaš, itd.) zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) te nestajanjem šaranskih ribnjaka s ekstenzivnom proizvodnjom (DT 7.3.) nestaju staništa sive štijoke. Paljenjem starih tršćaka (DT 7.3.) ili košenjem trske smanjuje se kvaliteta preostalih staništa i onemogućuje gniježđenje. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013)	• Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 4 para • Održano je 270 ha pogodnih staništa (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
riđa štijoka (*Porzana porzana*) (G, P, Z)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** ugrožena (EN) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** U panonskoj Hrvatskoj najmanje se 10 parova gnijezdi u Lonjskom polju (Schneider 1989). Malobrojna je gnjezdarica i u Baranji: glasanje najmanje dva mužjaka u više navrata zabilježeno je u svibnju 2005. na prostranim močvarno-travnjačkim staništima južno od Kopačeva (A. Tomik), a 2007. jedan je mladunac pronađen uz istočni rub naselja Bilje (T. Mikuska). U Pokupskom bazenu je vjerojatno neredovita i malobrojna gnjezdarica – na gniježđenju je pronađena samo jednom u travnju 1990. na poplavnom pašnjaku Žeravinec kraj ribnjaka Pisarovina (K. Leskovar). U primorskoj Hrvatskoj gnijezdi se uz donji tok Neretve (D. Radović, V. Tutiš, B. Ilić), 2 – 3 para u uvalama Visovačkog jezera na Krki (Radović i sur. 2005), 2 – 3 para unutar ornitološkog rezervata na Vranskom jezeru kod Pakoštana (Radović i sur. 2004) i vjerojatno uz akumulaciju Butoniga u Istri (Tutiš i sur. 1999). Za selidbe je znatno rasprostranjenija. Prisutna je duž cijelog priobalja (Cvitanić 1963, Igalffy	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke i zimujuće populacije. Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci) za održanje gnijezdeće populacije od 2-3 p. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
1980, Tutman 1980, Rubinič 1996, Rucner 1998, Tutiš i sur. 1999, Radović i sur. 2004, Radović i sur. 2005) i u cijeloj panonskoj Hrvatskoj, od Pokupskoga bazena (D. Radović), Donje Posavine (Vasilik 2004), Poilovlja (Delić i Grlica 2003) do Podunavlja (Mikuska i Mikuska 1994). U priobalju je bilježena i zimi, od Istre (Tutiš i sur. 1999) sve do Neretve (Rucner 1998). **Ekologija:** Gnijezdi se po veoma plitkim (najbolje do 15 cm, najviše do 30 cm) slatkovodnim staništima s bogatim niskim biljnim pokrovom (šaševi, trave, perunike, preslice i sl.), npr. na plitkim dijelovima prostranih močvara ili na poplavljenim livadama. Izbjegavaju veće površine otvorene vode i suha područja, kao i područja s većim promjenama vodostaja. Kao i druge štijoke, za selidbe nastanjuju i druga vlažna staništa, ali uvijek s gustim biljnim pokrovom. Samotne su, za gniježđenja su u teritorijalnim parovima i porodičnim jatima. Monogamne su, veze para traju jednu gnijezdeću sezonu. Vrsta se u Europi razmnožava od travnja do srpnja. Gnijezdo grade oba spola u gustom bilju uz vodu ili na vodi, često na busenu. Polog se sastoji od 10 do 12 jaja, inkubacija traje 18 – 19 dana. Na jajima leže i o ptićima se brinu oba roditelja. Ptići su potrkušci, prvih dana ih hrane roditelji, poslije se hrane sami. Nije poznato kada se ptići osamostaljuju. Svejedi su, pretežito se hrane sitnim vodenim beskralješnjacima (kukcima i njihovim ličinkama, paucima, vodenim puževima i sl.), sjemenkama, zelenim dijelovima i korijenjem vodenog bilja te algama. Hranu uzimaju s vode i iz vode i blata, a dok se hrane, drže se skrovito u vegetaciji. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja, osobito poplavnih travnjaka obraslih relativno rijetkim niskim biljem (sitovi, šaševi i sl.) zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa riđe štijoke. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/spotted-crake-porzana-porzana/text	• Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci; NKS A.4.1. i C.2.5.) unutar zone od 100 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A.) • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
mala štijoka (*Porzana pusilla*) (G, P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** kritično ugrožena (CR) (gnijezdeća populacija) **Rasprostranjenost i brojnost u RH:** Mala štijoka je u Hrvatskoj rijetka i malobrojna gnjezdarica, no njena rasprostranjenost i brojnost su zbog skrovitosti i slabe istraženosti samo djelomično poznati. Poznato je samo jedno sigurno gnjezdilište: donji tok rijeke Neretve (B. Štumberger, B. Ilić) gdje se gnijezdi najmanje deset parova (B. Štumberger, Sackle i sur. 2003). Vrlo vjerojatno se gnijezdi u malom broju i na Vranskom jezeru kod Pakoštana: u lipnju 2000. promatran je jedan mužjak unutar ornitološkog	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje značajne preletničke populacije. Očuvana populacija i staništa (močvare s tršćacima) za održanje gnijezdeće populacije od 1-2 p. **Dorađeni cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
rezervata (Radović i sur. 2004). Za selidbe je šire rasprostranjena. U Pokupskom bazenu zabilježena je na ribnjacima Draganić gdje je od 1992. do 1997. viđena tri puta u razdoblju od kraja kolovoza do sredine rujna (dva puta po jedna ptica i jedanput tri ptice,) i na ribnjacima Crna Mlaka gdje je zabilježena jedna ptica u travnju 1982. (D. Radović). U Donjoj Posavini zabilježene su dvije ptice u kolovozu 1997. na ribnjacima Lipovljani (D. Radović), te jedna ptica u kolovozu 2002. na rukavcu Tišina kraj Budaševa (Vasilik 2004). Na ušću Čikole zabilježena je dva puta: jedna ptica u rujnu 1988. i čak šest ptica u rujnu 1987. (Stipčević i sur. 1990). **Ekologija:** Nastanjuju slatkovodna vlažna staništa, osobito poplavne površine, obrasle niskim i relativno rijetkim i niskim biljem: šaševima, sitovima, svjetlicama, šašinama s vodom dubokom najčešće oko 30 cm. Populacije u Europi i Aziji čini se da su migratorne, većina leti prema jugu od kraja kolovoza do listopada i vraća se od ožujka do svibnja u sjeverna područja na kojima se razmnožavaju. Gnijezde se samotni parovi, a nisu druževne ni izvan sezone gniježđenja. Veze su monogamne (ponekad možda poligamne) i traju jednu gnijezdeću sezonu. Gnijezdo grade na tlu u gustom bilju u blizini vode ili na busenima iznad vode. Preko gnijezda grade svod od bilja. Gnijezdo grade i na jajima leže vjerojatno oba partnera. U pologu je 6 – 8 jaja, inkubacija traje 14 – 16 dana. O ptićima se brinu i mužjak i ženka. Ptići se samostalno hrane nakon nekoliko dana. Za let su sposobni s oko 35 dana, a neovisni o roditeljima postaju i prije. Svejedi su, pretežito se hrane vodenim kukcima i njihovim ličinkama, vodenim puževima, kolutićavcima, sitnim račićima, zelenim dijelovima bilja i sjemenkama. Hranu traže plivajući ili hodajući po plutajućoj vegetaciji, izlomljenoj trsci, mulju ili u plitkoj vodi, povremeno i roneći. **Uzroci ugroženosti:** Nestajanjem močvarnih područja, osobito poplavnih površina obraslih relativno rijetkim niskim biljem (sitovi, šaševi i sl.), zbog regulacija rijeka i melioracija (DT 7.2.) nestaju staništa male štijoke. Krivolovom (DT 5.1.2.) se povećava smrtnost i uznemiravanje ptica. **Izvor:** Crvena knjiga ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/baillons-crake-zapornia-pusilla/text	Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 para • Održano je 270 ha pogodnih staništa (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
prutka migavica (*Tringa glareola*) (P)	
Zaštita: strogo zaštićena vrsta (Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama (NN 144/13, 73/16)) **Kategorija ugroženosti u RH:** najmanje zabrinjavajuća (LC) (preletnička populacija)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše) za održanje značajne preletničke populacije. **Dorađeni cilj očuvanja:**

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
Rasprostranjenost i brojnost u RH: U Hrvatskoj je redovita preletnica, prisutna od ožujka do rujna. Najintenzivnija selidba je u travnju i svibnju te od kraja lipnja do rujna. Jata od više stotina ptica zadržavaju se uglavnom na slatkovodnim staništima. **Ekologija:** Tijekom sezone razmnožavanja, vrsta obitava na otvorenim, močvarnim područjima u borealnim šumama (del Hoyo et al. 1996.), šikarama između tundre i crnogorične šume s vrbama, patuljastim brezama ili smrekama (Snow i Perrins 1998.), vlažnim vrijesovima i velikim mahovinama, močvarne ili travnate močvare (Snow i Perrins 1998). Izvan sezone razmnožavanja vrsta je manje povezana sa šumama, češće se nalazi na otvorenim područjima kao što su rubovi slatkovodnih jezera i akumulacija u unutrašnjosti (Johnsgard 1981, del Hoyo et al. 1996), muljeviti močvarni tereni, travnati potoci obale, kanalizacijske farme, vlažna polja, mali privremeni bazeni (del Hoyo et al. 1996.), trajne močvare, poplavljeni travnjaci i kanali za navodnjavanje (Urban et al. 1986.). Rijetko se javlja u obalnim staništima, ali se može naći uz potoke slanih močvara i mangrovskih močvara (del Hoyo et al. 1996.). U vrijeme gniježđenja ova vrsta uglavnom je mesožderka. Hrani se malim kukcima (do 2 cm duge). Tijekom sezone negniježđenja, vrsta ima raznovrsniju prehranu koju čine vodeni i kopneni kukci i njihove ličinke, crvi, pauci, rakovi, puževi, male ribe (do 2 cm duge) i žabe, kao i biljni materijal, kao što su sjemenke (Johnsgard 1981, del Hoyo i sur. 1996). **Uzroci ugroženosti:** - **Izvor:** Atlas selidbe ptica Hrvatske (2013), http://datazone.birdlife.org/species/factsheet/wood-sandpiper-tringa-glareola/text	Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute: • Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu • Očuvana je preletnička populacija od najmanje 27 jedinki • Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica	
Vrste: patka lastarka (*Anas acuta*), patka žličarka (*Anas clypeata*), kržulja (*Anas crecca*), zviždara (*Anas penelope*), divlja patka (*Anas plathyrhynchos*), patka pupčanica (*Anas querquedula*), patka kreketaljka (*Anas strepera*), siva guska (*Anser anser*), glavata patka (*Aythya ferina*), krunata patka (*Aythya fuligula*), patka batoglavica (*Bucephala clangula*), crvenokljuni labud (*Cygnus olor*), liska (*Fulica atra*), šljuka kokošica (*Gallinago gallinago*), crnorepa muljača (*Limosa limosa*), mali ronac (*Mergus serator*), kokošica (*Rallus aquaticus*), crna prutka (*Tringa erythropus*), krivokljuna prutka (*Tringa nebularia*), crvenonoga prutka (*Tringa totanus*), vivak (*Vanellus vanellus*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*)	**Cilj očuvanja:** Očuvana populacija i pogodna staništa za ptice močvarice tijekom preleta i zimovanja (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, plićine) za održanje značajne brojnosti preletničkih i/ili zimujućih populacija i to ukupnu brojnost jedinki ptica močvarica kao i brojnost onih vrsta koje na području redovito obitavaju s >1% nacionalne populacije ili >2000 jedinki. **Dorađeni cilj očuvanja:** Održati povoljno stanje ciljne vrste kroz sljedeće atribute:

osnovni podaci o ciljnim vrstama	ciljevi očuvanja ciljnih vrsta (*Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže (NN 25/20, 38/20)*) i dorađeni ciljevi očuvanja
	• Trendovi preletničkih populacija su stabilni ili u porastu • Trendovi zimujućih populacija su stabilni ili u porastu • Na području redovito zimuju značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica s ukupno najmanje 20000 jedinki • Održano je 3200 ha otvorenih voda pogodnih za guščarice i lisku (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.) • Održana su pogodna staništa za šljukarice (plićine; NKS A.) unutar zone od 410 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Održano je 270 ha staništa pogodnih za kokošicu (čisti tršćaci i rogozici) • Održano je pogodno stanište za kokošicu (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima • Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina selidbenih populacija • Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 • Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 • Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881
status: G = gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica	

4 Provedena istraživanja i literaturni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim staništima

4.1 Karta kopnenih nešumskih staništa RH (2016)

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa i izvodu iz karte staništa kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske (2016.), na lokaciji zahvata nalaze se sljedeći stanišni tipovi:

- A.2.4. Kanali
- A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
- C.2.5.3.1. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci
- A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija

U zoni utjecaja (100 m) prema istim izvorima nalaze se sljedeći stanišni tipovi:

- I.2.1. Mozaici kultiviranih površina
- I.1.8. Zapuštene poljoprivredne površine
- I.5.2. Maslinici
- C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
- C.2.5.3.1. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci
- E. Šume
- D.3.4.2. Istočnojadranski bušici
- I.1.4. Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva
- J. Izgrađena i industrijska staništa
- A.2.4. Kanali
- A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
- A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija
- A.1.1. Stalne stajaćice
- A.3.1. Submerzna vegetacija parožina

Opis navedenih staništa dan je u tablici u nastavku (Tablica 12).

Tablica 12. Opis stanišnih tipova prisutnih na području zahvata

opis stanišnih tipova prisutnih na području zahvata
A.1.1. Stalne stajaćice
Stalne stajaćice – Slatkovodna jezera, lokve ili dijelovi takvih vodenih površina prirodnog ili antropogenog porijekla u kojima se stalno zadržava voda, iako njezina razina može oscilirati, zajedno s prisutnim pelagičkim i bentoskim zajednicama.
A.2.4. Kanali
Kanali – Tekućice antropogenog podrijetla koje su najčešće izgrađene sa svrhom hidromelioracije poljoprivrednih površina, često s poluprirodnim biljnim i životinjskim zajednicama sličnim onima u prirodnim vodotocima.
A.3.1. Submerzna vegetacija parožina
Submerzna vegetacija parožina (Razred *CHARETEA FRAGILIS* (Fukarek 1961 n.n.) Krausch 1964, syn. **CHARETEA INTERMEDIAE* F. Fukarek 1961) – Vegetacija kormoidno građenih alga rodova *Chara* i *Nitella* koja obrašćuje dna uglavnom plitkih vodenih bazena s oligotrofnom do mezotrofnom vodom neutralne do slabo bazične reakcije.
A.3.3. Zakorijenjena vodenjarska vegetacija

opis stanišnih tipova prisutnih na području zahvata
Zakorijenjena vodenjarska vegetacija (Razred *POTAMOGETONETEA* Klika in Klika et Novák 1941, Red *POTAMOGETONETALIA* Koch 1926) – Zajednice vodenjara mirnih, razmjerno dubokih vodenih bazena i različito brzih vodotoka, izgrađene od biljaka koje se ukorijenjuju za dno bazena ili vodotoka.
A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi (Razred *PHRAGMITO-MAGNOCARICETEA* Klika in Klika et Novák 1941) – Zajednice rubova jezera, rijeka, potoka, eutrofnih bara i močvara, ali i plitkih poplavnih površina ili površina s visokom razinom donje (podzemne) vode u kojima prevladavaju močvarne, visoke jednosupnice i dvosupnice, uglavnom helofiti.
C.2.5.3.1. Vlažni visoki mediteranski pašnjaci
Vlažni visoki mediteranski pašnjaci – Pašnjak s dominacijom vrste *Scirpus holoschoenus* rasprostranjeni su mjestimično u eu- i submediteranskom području, na vlažnim mjestima, često uz tršćake. Floristički sastav ovih pašnjaka je jako varijabilan pa je teško definirati njihov fitocenološki status. Najčešće pripadaju redu *TRIFOLIO-HORDEETALIA*.
C.3.5.1. Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone
Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone (Sveza *Chrysopogono grylliKoelerion splendentis* Horvatić 1973) – Zajednici pripadaju istočnojadranski kamenjarski pašnjaci nižeg dijela submediteranske zone.
D.3.4.2. Istočnojadranski bušici
Istočnojadranski bušici (Sveza *Cisto cretici-Ericion manipuliflorae* Horvatić 1958) – Otvorene eumediteranske šikare, koje se razvijaju kao degradacijski stadij u progresivnoj ili regresivnoj sukcesiji unutar vazdazelenih mediteranskih šuma crnike.
E. Šume
Šuma – Cjelokupna šumska vegetacija, gospodarena ili negospodarena, prirodna ili antropogena (uključujući i šumske nasade), zajedno s onim razvojnim stadijima koji se po flornom sastavu ne razlikuju od stadija zrelih šuma, a fizionomski pripadaju "šikarama" u širem smislu.
I.1.4. Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva
Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva (Red *ONOPORDETALIA ACANTHII* Br.-Bl. et R. Tx. ex Klika et Hadač 1944) – Pripada razredu *ARTEMISIETEA VULGARIS* Lohmeyer et al. in Tx. ex von Rochow 1951, a sastoji se od sub-kserične ruderalne vegetacije u kojoj dominiraju kratkotrajne višegodišnje vrste karakteristične za umjereni pojas Europe.
I.1.8. Zapuštene poljoprivredne površine
Zapuštene poljoprivredne površine.
I.2.1. Mozaici kultiviranih površina
Mozaici kultiviranih površina – Mozaici različitih kultura na malim parcelama, u prostornoj izmjeni s elementima seoskih naselja i/ili prirodne i poluprirodne vegetacije. Ovaj se tip koristi ukoliko potrebna prostorna detaljnost i svrha istraživanja ne zahtijeva razlučivanje pojedinih specifičnih elemenata koji sačinjavaju mozaik. Sukladno tome, daljnja raščlamba unutar ovoga tipa prati različite tipove mozaika prema zastupljenosti pojedinih sastavnih elemenata.
I.5.2. Maslinici
Maslinici – Površine namijenjene uzgoju maslina tradicionalnog ili intenzivnog načina uzgoja.
J. Izgrađena i industrijska staništa
Izgrađena i industrijska staništa – Izgrađene, industrijske, i druge kopnene ili vodene površine na kojima se očituje stalni i jaki ciljani (planski) utjecaj čovjeka. Definicija tipa na ovoj razini podrazumijeva prostorne komplekse u kojima se izmjenjuje različiti tipovi izgrađenih i kultiviranih zelenih površina u raznim omjerima zastupljenosti.

U tablici u nastavku (Tablica 13) dane su površine stanišnih tipova prisutnih unutar zone utjecaja (buffer 100 m). Na slikama u nastavku (Slika 3 i Slika 4) dan je izvod iz karte kopnenih nešumskih staništa RH (2016) za područje zahvata i zonu utjecaja zahvata.

Tablica 13. Stanišnih tipova prisutnih unutar obuhvata zahvata i zone utjecaja

stanišni tip		površina (ha)
I21 I18	Mozaici kultiviranih površina/ Zapuštene poljoprivredne površine	73,497
I21	Mozaici kultiviranih površina	35,025
I52 C351 I21	Maslinici/ Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone/ Mozaici kultiviranih površina	17,196
A24 A41	Kanali/ Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	13,452
I21 C351 I52	Mozaici kultiviranih površina/ Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone/ Maslinici	10,007
A41 C2531	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi/ Vlažni visoki mediteranski pašnjaci	7,249
A41 A33	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi/ Zakorijenjena vodenjarska vegetacija	6,896
I21 A24 A33	Mozaici kultiviranih površina/ Kanali/ Zakorijenjena vodenjarska vegetacija	5,706
A41 A24	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi/ Kanali	3,817
I18 I21	Zapuštene poljoprivredne površine/ Mozaici kultiviranih površina	3,721
A41	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	3,130
I21 A41	Mozaici kultiviranih površina/ Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	1,402
I21 C351 I18	Mozaici kultiviranih površina/ Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone/ Zapuštene poljoprivredne površine	1,352
E	Šume	1,255
D342 C351	Istočnojadranski bušici/ Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone	1,157
E D342	Šume/ Istočnojadranski bušici	0,908
I52 I21	Maslinici/ Mozaici kultiviranih površina	0,847
I21 A24	Mozaici kultiviranih površina/ Kanali	0,398
I14 J	Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva/ Izgrađena i industrijska staništa	0,347
I18	Zapuštene poljoprivredne površine	0,234
A11 A31	Stalne stajaćice/ Submerzna vegetacija parožina	0,195
ukupno		187,791

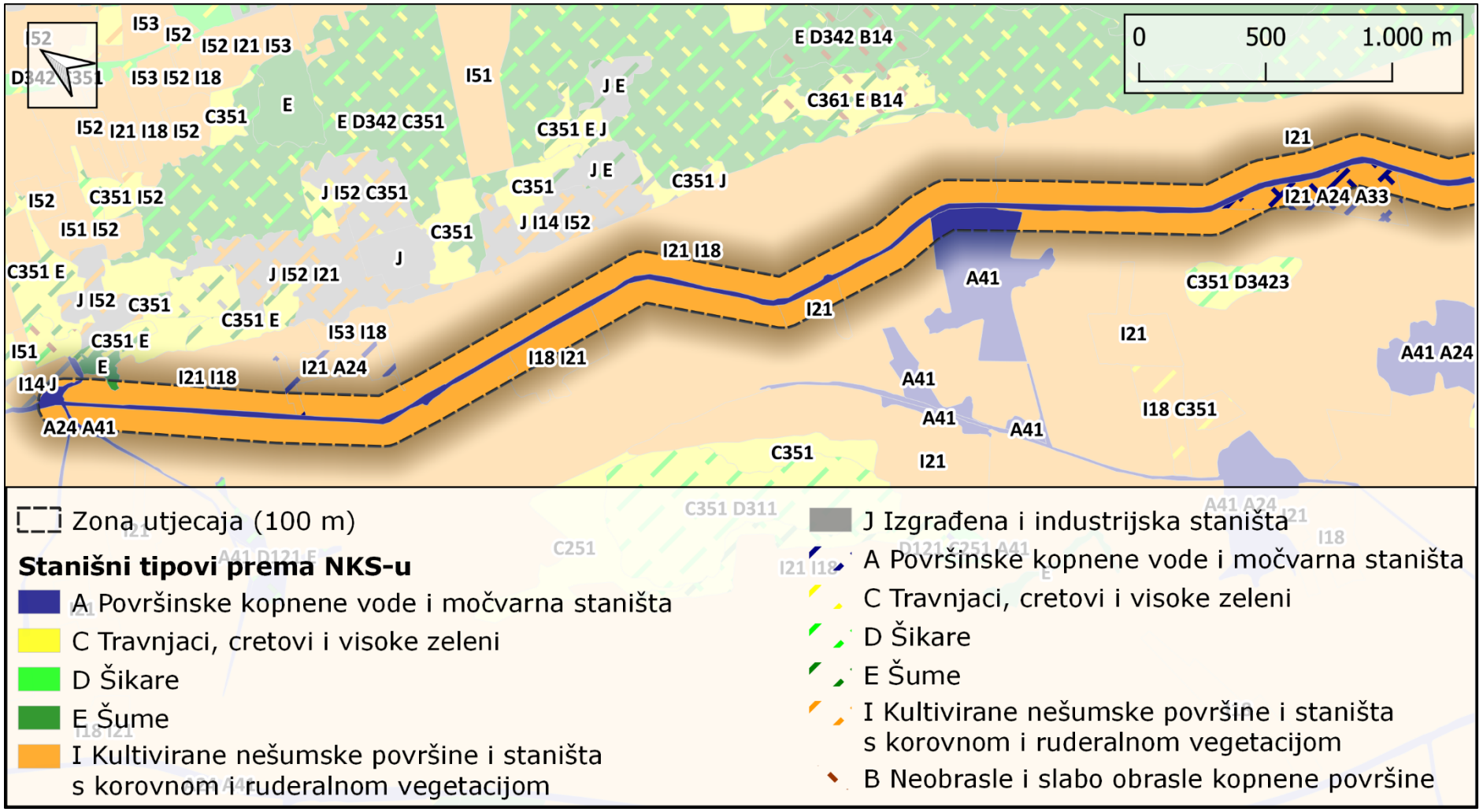

Slika 3. Isječak iz karte kopnenih nešumskih staništa RH, sjeverni i srednji dio zahvata

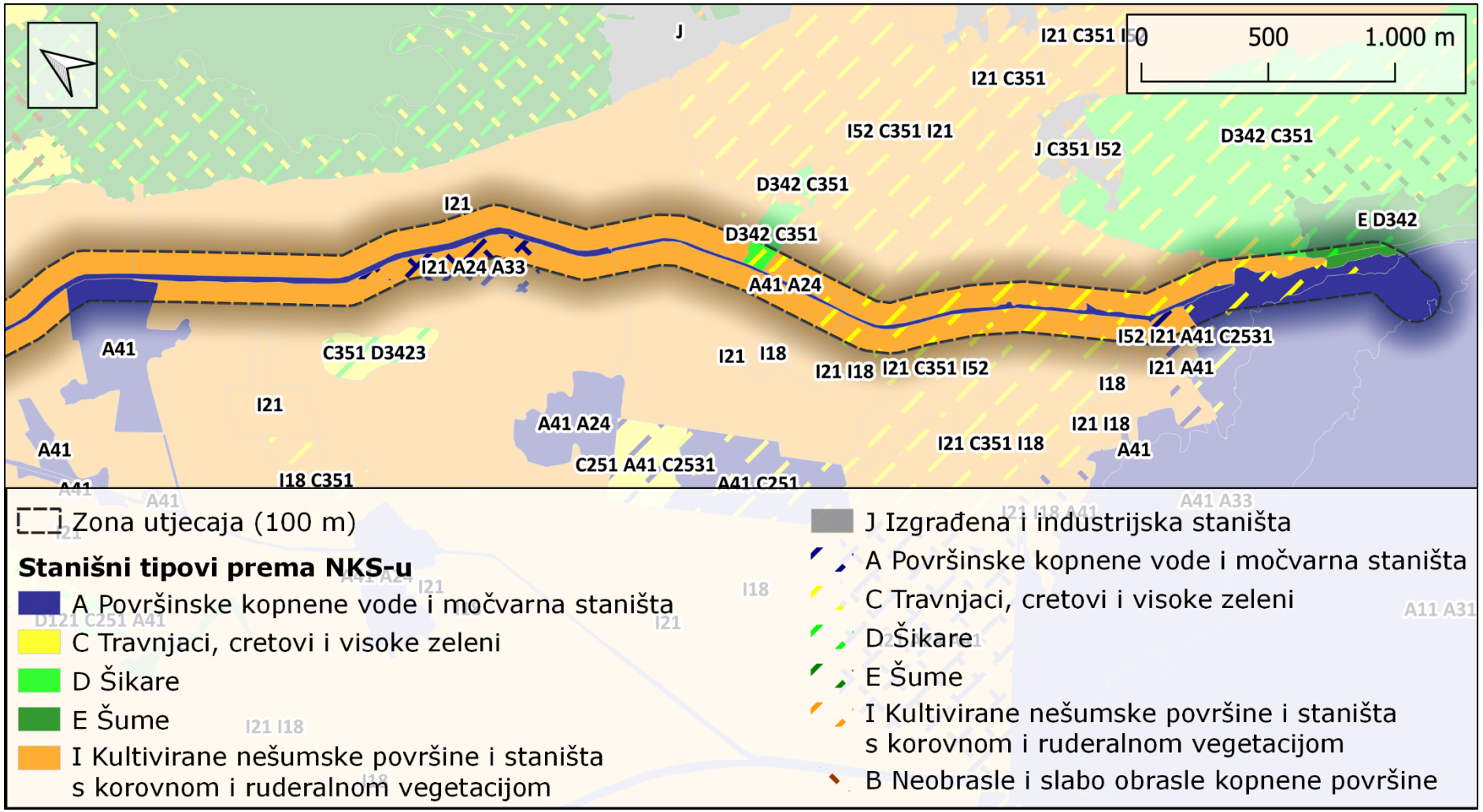

Slika 4. Isječak iz karte kopnenih nešumskih staništa RH, srednji i južni dio zahvata

4.2 Istraživanje staništa

Terensko istraživanje staništa provedeno je 16.4.2024. godine. Zatečeno stanje generalno odgovara stanju prema Karti kopnenih nešumskih staništa RH (2016) (poglavlje 4.1 Karta kopnenih nešumskih staništa RH (2016)).

Na završnih oko 130 m kanala (ušće u Vransko jezero) dominira gust tršćak (Slika 5 i Slika 6).

Slika 5. Tršćak na završnih 130 m kanala

Slika 6. Tršćak na završnih 130 m kanala

Između st. km 0+130 i 0+700 s obje strane kanala prisutni su vlažni travnjaci. U kanalu su prisutni makrofiti, koji u vrijeme izrade fotodokumentacije (sredina travnja) još nisu bili u maksimumu vegetacijske sezone (Slika 7). Tipični prikaz staništa između st. km 0+700 i 1+650 (most na cesti 6064 koja je ujedno i granica Parka prirode Vransko jezero, kao i područja ekološke mreže POP i PPOVS Vransko jezero i Jasen) dan je na slici u nastavku (Slika 8). Drvenasta vegetacija gotovo u potpunosti izostaje na ovom dijelu kanala.

Slika 7. Kanal i vlažni travnjaci između st. 0+130 i 0+700

Slika 8. Tipično stanište između st. km 0+700 i 1+650

Na st. km 1+320 nalazi se ušće manjeg vodotoka u kanal (Slika 9). Dionica od nekoliko stotina metara nizvodno od cestovnog mosta u st. km 1+650 jednolična je, praktički bez drvenaste vegetacije i pojasa trske (Slika 10).

Slika 9. Ušće manjeg vodotoka u kanal

Slika 10. Kanal neposredno nizvodno od cestovnog mosta u st. km 1+650

Uzvodno od cestovnog mosta u st. km 1+650 sporadično su prisutne dionice s većom zasjenjenošću korita i drvenastom vegetacijom (drveće i grmlje) u riparijskoj zoni (Slika 11). U koritu su prisutni makrofiti.

Slika 11. Razvijena riparijska vegetacija na lijevoj obali kanala, st. km 1+800

Do kraja kanala u st. km 9+215 izmjenjuju se dionice s prisutnom drvenastom vegetacijom u riparijskoj zoni i bez nje, pri čemu su dionice bez drvenaste vegetacije dominantno zastupljene. Makrofiti su prisutni u koritu praktički cijelom duljinom kanala. Pojas trske u koritu je promjenjive širine dok na nekim dijelovima i izostaje (Slika 12 do Slika 30).

Slika 12. Dionica siromašna drvenastom riparijskom vegetacijom i pojasom trske, oko st. km 2+200

Slika 13. Dionica s nešto većom zastupljenošću drvenaste vegetacije, oko st. km 2+500

Slika 14. Tipičan izgled kanala, oko st. km 2+900

Slika 15. Tipičan izgled kanala, oko st. km 3+300

Slika 16. Dionica s razvijenijim pojasom trske, oko st. km 3+800

Slika 17. Dionica s prisutnim razvijenijim pojasom trske no bez drvenaste riparijske vegetacije, oko st. km 4+300

Slika 18. Ušće manjeg kanala i prisutan pojas trske, oko st. 4+400

Slika 19. Dionica praktički bez drvenaste vegetacije i pojasa trske, oko st. km 4+800, tipično stanje kanala do oko st. 5+300

Slika 20. Sporadična stabla uz kanal, oko st. km 5+400

Slika 21. Dionica bez drvenaste vegetacije i s užim pojasom trske, oko st. km 5+900

Slika 22. Sporadična stabla i uži pojas trske, oko st. km 6+200

Slika 23. Sporadična stabla i pojas trske, oko st. km 6+600

Slika 24. Dionica s razvijenim pojasom trske, oko st. km 7+200

Slika 25. Dionica na kojoj izostaje pojas trske, oko st. km 7+700

Slika 26. Sporadična drvenasta riparijska vegetacija, oko st. km 7+900

Slika 27. Sporadična stabla i pojas trske, oko st. km 8+400

Slika 28. Sporadična stabla i uzak pojas trske, oko st. km 8+700

Slika 29. Sporadična stabla i pojas trske, oko st. km 9+000

Slika 30. Pogled sa završne točke zahvata (ustava) nizvodno, prisutan pojas trske, st. km 9+215

4.3 Istraživanje ornitofaune

4.3.1 Lokacija istraživanja

Terensko istraživanja ptica provedeno je od travnja do lipnja 2024. Na slici u nastavku prikazane su lokacije na kojima je provedeno istraživanje (Slika 31).

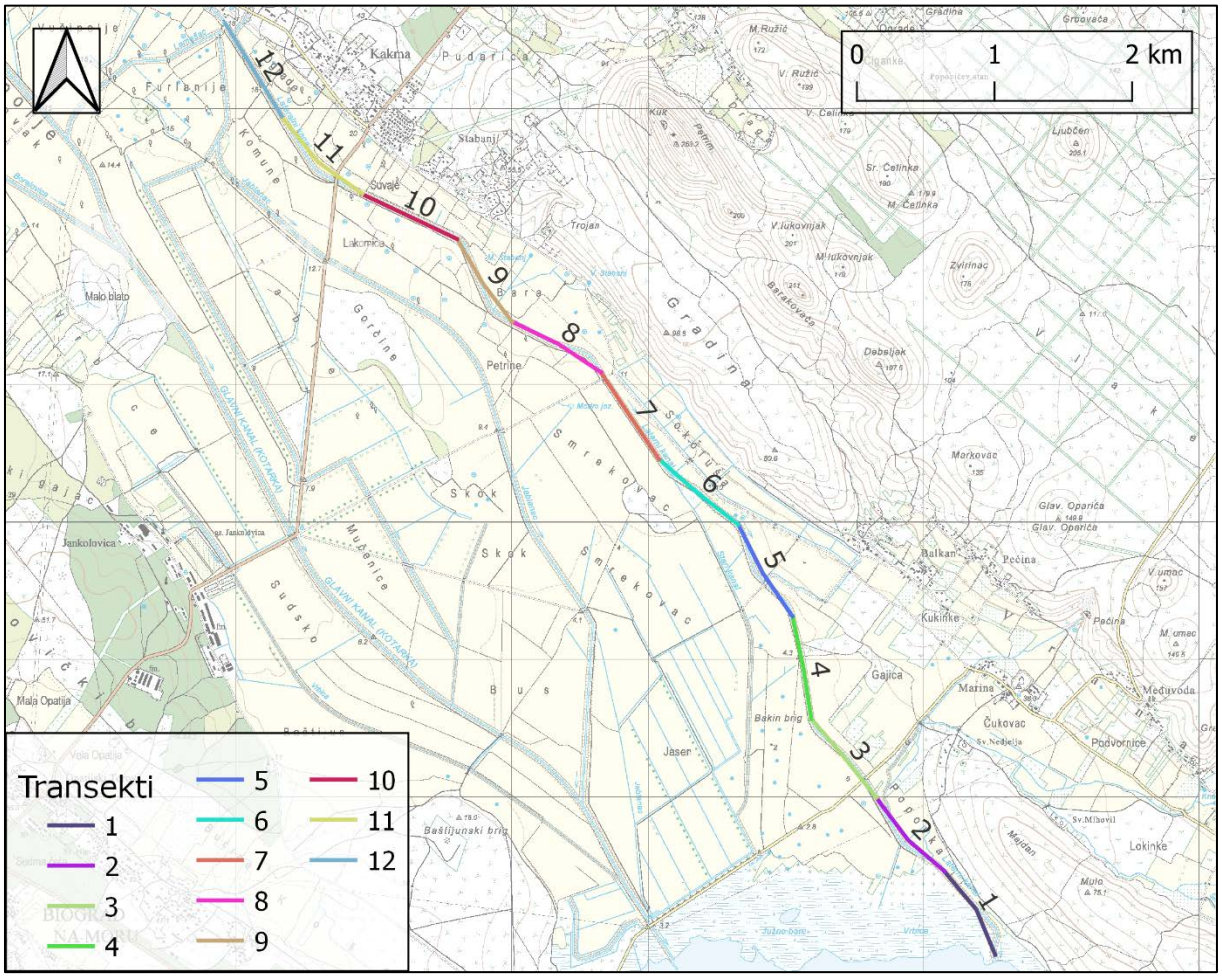

Slika 31. Lokacije transekata na kojima je provedeno istraživanje

Odabranim lokacijama terenskog istraživanja pokriveno je cijelo područje zahvata. Detaljniji opis zabilježenih staništa na pojedinim dionicama transekata dan je u nastavku. Transekti 1, 2 i djelomično 3 nalaze se unutar područja ekološke mreže HR1000025 Vransko jezero i Jasen, dok se transekti 4 do 12 i djelomično 3 nalaze unutar područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari. Većim dijelom uz kanal se nalaze voćnjaci i maslinici, kao i obrađene površine ratarskih kultura i livade.

Transekt 1

Područje transekta 1 obilježava povremeno poplavno stanište s tršćakom i zakorijenjenom vodenom vegetacijom. Na južnom dijelu tršćaci postaju gušći i prelaze u močvarnu vegetaciju. Tršćaci na transektu 1 predstavljaju idealno stanište za gniježđenje odnosno za migraciju i zimovanje svih vrsta koje ovise o tršćacima i močvarnom bilju. Prikaz tipičnog staništa na lokaciji transekta 1 dan je na slici u nastavku (Slika 32).

Slika 32. Prikaz tipičnog staništa na transektu 1

Transekt 2

Na području transekta 2 staništa prelaze iz močvarnog i poplavnog u pašnjake i mozaike kultiviranih površina. Obilježava ga rjeđa submerzna vegetacija i veća prisutnost kultiviranih staništa. Transekt 2 i transekti od 3 do 12 nemaju velike površine pokrivene tršćacima. Na slici u nastavku (Slika 33) dan je prikaz tipičnog staništa na transektu 2.

Slika 33. Prikaz tipičnog staništa na transektu 2

Transekt 3

Područje transekta 3 obilježavaju mozaici kultiviranih površina i pašnjaci. Na slici u nastavku dan (Slika 34) je prikaz tipičnog staništa na transektu 3.

Slika 34. Prikaz tipičnog staništa na transektu 3

Transekti od 4 do 7

Područje transekata 4 do 7 se nastavljaju na staništa prisutna u trasektu 3 s manjom prisutnosti pašnjaka i dominantnim mozaicima kultiviranih površina. Tipičan prikaz staništa prisutnih na transektu od 4 do 7 dan je na slici u nastavku (Slika 35).

Slika 35. Prikaz tipičnog staništa na transektu od 4 do 7

Transekti od 8 do 12

Područje transekata 8 do 12 se nastavlja na staništa prisutna na trasektima 4 do 7, dominiraju mozaici kultiviranih površina. Otvorena staništa, s prostranim travnjacima i mjestimičnim stablima su prisutna samo na ovim transektima. Tipičan prikaz staništa prisutnih na transektu od 8 do 12 dan je na slici u nastavku (Slika 36).

Slika 36 Prikaz tipičnog staništa na transektu od 8 do 12

4.3.2 Metodologija istraživanja

Odabrana je metoda linijskog transekta (eng. *line transect*) koja se provodi kretanjem promatrača duž određene linije određene duljine i bilježi broj ptica, gnijezda ili preleta (Buckland i sur., 2001; Gibbons i Gregory, 2006). Konstantnim kretanjem moguće je pokriti velike površine i prikupiti velike uzorke učinkovitije nego korištenjem drugih složenijih metoda kao što su točkasti transekti (eng. *point count*; Bibby i sur., 2000; Buckland i sur., 2001). Ptice se bilježe unutar poznatih udaljenosti, odnosno u tri "trake": do 50 metara od transektne linije, 50 do 100 metara od transektne liniije, te više od 100 m, uz obraćanje dodatne pažnje za vrste u udaljenosti 100-200 m od transektne linije. Transektnom linijom istraživač se kreće konstantnom brzinom od oko 2-3 m/s, kako bi se osiguralo da se sve ptice unutar istraživanog područja zabilježe.

Terensko istraživanja ptica provedeno je od travnja do lipnja 2024. (3.-4. travnja, 14.-15. svibnja te 14.-17. lipnja) i pokrivaju proljetnu migraciju i gniježđenje. Područje istraživanja obuhvatilo je područje od ukupno 12 transekata udaljenosti 750 do 850 m.

4.3.3 Rezultati istraživanja

Tokom istraživanja ornitofaune zabilježeno je 2.582 jedinki u okviru 82 vrste. Najveći broj vrsta zabilježen je na transektu 5, ukupno 31 vrsta, dok je najmanje zabilježeno na transektu 7 i 8, s 18 zabilježenih vrsta. U tablici u nastavku (Tablica 14) je dan prikaz zabilježenih parova unutar zone utjecaja na području istraživanja.

Tablica 14. Broj parova unutar zone utjecaja prema području ekološke mreže

vrsta	unutar 50 m	od 50 do 100 m	od 100 do 200 m	transekti na kojima je zabilježena vrsta
POP Vransko jezero i Jasen				
Acrocephalus arundinaceus	4	2	2	1, 2
Acrocephalus melanopogon	5			1
Acrocephalus palustris	1			1, 3
Acrocephalus schoenobaenus	3			1, 2
Acrocephalus scirpaceus	4	7		2
Anas platyrhynchos	8			1, 3
***Ardea alba* (*Casmerodius albus*)**		4		1, 2
Ardea cinerea	5			1, 2
Ardea purpurea	1			1, 2
Ardeola ralloides	5			1, 2
Cettia cetti	7			1, 2, 3
Circus aeruginosus	1	1		1, 2, 3
Cisticola juncidis	5			1, 2, 3
Cuculus canorus	1			2, 3
Egretta garzetta	16			1, 2
Fulica atra	96 (+2*)			1, 2
Gallinula chloropus	1			2, 3
Lanius collurio	1			1, 3
Luscinia megarhynchos	2	2		1, 2
Muscicapa striata	1			1
***Microcarbo pygmeus* (*Phalacrocorax pygmeus*)**	28*			1
Rallus aquaticus	2			1
Remiz pendulinus	1			2
Saxicola rubetra	1			1
Streptopelia turtur	3		1	1, 2, 3
Tachybaptus ruficollis		1		1, 2
Turdus merula	1			1, 2, 3
POP Ravni kotari				
Acrocephalus arundinaceus	1		2	5, 9, 10
Acrocephalus palustris	1			3, 5

vrsta	unutar 50 m	od 50 do 100 m	od 100 do 200 m	transekti na kojima je zabilježena vrsta
Acrocephalus schoenobaenus	3	1		6, 11
Alauda arvensis	1	2		6, 7
Alcedo atthis	1			4
Alectoris graeca	3	2	2	6, 7, 8, 9, 10
Anas platyrhynchos	3			3, 5, 7, 9
Bubo bubo			1**	8
Buteo buteo			1	10
Linaria cannabina		2		5, 6, 7
Caprimulgus europaeus			1	8
Carduelis carduelis	2			3, 5
Chloris chloris	1			5, 10
Cettia cetti	13	11	1	3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Circus aeruginosus	1	1		3, 5, 6
Circus pygargus	2	1	2	3, 4, 6, 8, 9, 12
Cisticola juncidis	10	14	2	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Coracias garrulus	4	1	3	5, 8, 9, 10, 11, 12
Corvus cornix	8		5	3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12
Coturnix coturnix	11	2		4, 5, 6, 7, 8, 9
Cuculus canorus		1	1	3, 9, 10, 11
Emberiza calandra	21	6	2	4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Emberiza cirlus		3		3
Emberiza melanocephala		1		6
Falco naumanni			1***	6
Falco tinnunculus	1	1		3, 4, 5, 8, 9, 10, 12
Galerida cristata	12	4		3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Gallinula chloropus	5			3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Iduna pallida		2		3, 11
Lanius collurio	3	1	1	3, 5, 6
Lanius minor	3			9, 12
Lanius senator	1			3
Luscinia megarhynchos	6	3	3	4, 5, 9, 10, 11
Merops apiaster	6	1	10	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Oriolus oriolus	2	3	3	5, 9, 11, 12
Parus major	1	1	2	4, 5, 9, 11
Passer domesticus			1	9
Passer hispaniolensis	17	20	4	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12
Perdix perdix	2			8, 10, 11, 12
Serinus serinus	3			3, 4, 5
Streptopelia decaocto	3			3, 9, 10, 12

vrsta	unutar 50 m	od 50 do 100 m	od 100 do 200 m	transekti na kojima je zabilježena vrsta
Streptopelia turtur	3	5	4	3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12
Sturnus vulgaris	25		5	6, 8, 9, 10, 11, 12
Sylvia atricapilla	3			3, 4, 10, 11
Curruca communis	5	1	1	4, 6, 11, 12
Curruca melanocephala	3			4, 5
Turdus merula	11	2		3, 4, 5, 6, 9, 11
Upupa epops			5	3, 4, 5, 6, 10, 12
Vanellus vanellus		1	1	12
podebljano – ciljna vrsta područja ekološke mreže * - zabilježene jedinke ** - vrsta zabilježena na udaljenosti većoj od 200m od transekta *** - vrsta zabilježena po dolasku na transekte u blizini područja istraživanja				

Prilikom provođenja istraživanja ptica tijekom proljeća 2024. godine, utvrđeno je prisustvo kolonije pčelarice (*Merops apiaster*) te su zabilježene postavljene kućice za gniježđenje zlatovrane (*Coracias garrulus*). Kolonija pčelarice nije zabilježena na području kanala već u njegovoj neposrednoj blizini. Popis lokacija i status pojedinih gnijezda dan je u tablici i na slici u nastavku (Tablica 15 i Slika 37).

Tablica 15. Lokacije gnijezda zlatovrane i kolonije pčelarica

vrsta	X (HTRS96)	Y (HTRS96)	status	komentar
Coracias garrulus	420320.34	4871343.32	Aktivno gnijezdo	
Coracias garrulus	423139.40	4867528.26	Neaktivno gnijezdo	Kućica na topoli uz kanal
Coracias garrulus	419805.85	4871639.38	Aktivno gnijezdo	
Coracias garrulus	418519.99	4872637.52	Aktivno gnijezdo	
Coracias garrulus	418897.68	4872383.24	Potencijalno mjesto gniježđenja	Ptice zabilježene na drvetu, nije potvrđeno gniježđenje
Coracias garrulus	419717.10	4871856.83	Aktivno gnijezdo	
Coracias garrulus	418119.19	4873309.06	Potencijalno mjesto gniježđenja	Ptice zabilježene na drvetu, nije potvrđeno gniježđenje
Merops apiaster	422503.70	4868165.14	Aktivna kolonija	U 2024. godini 3-4 parova

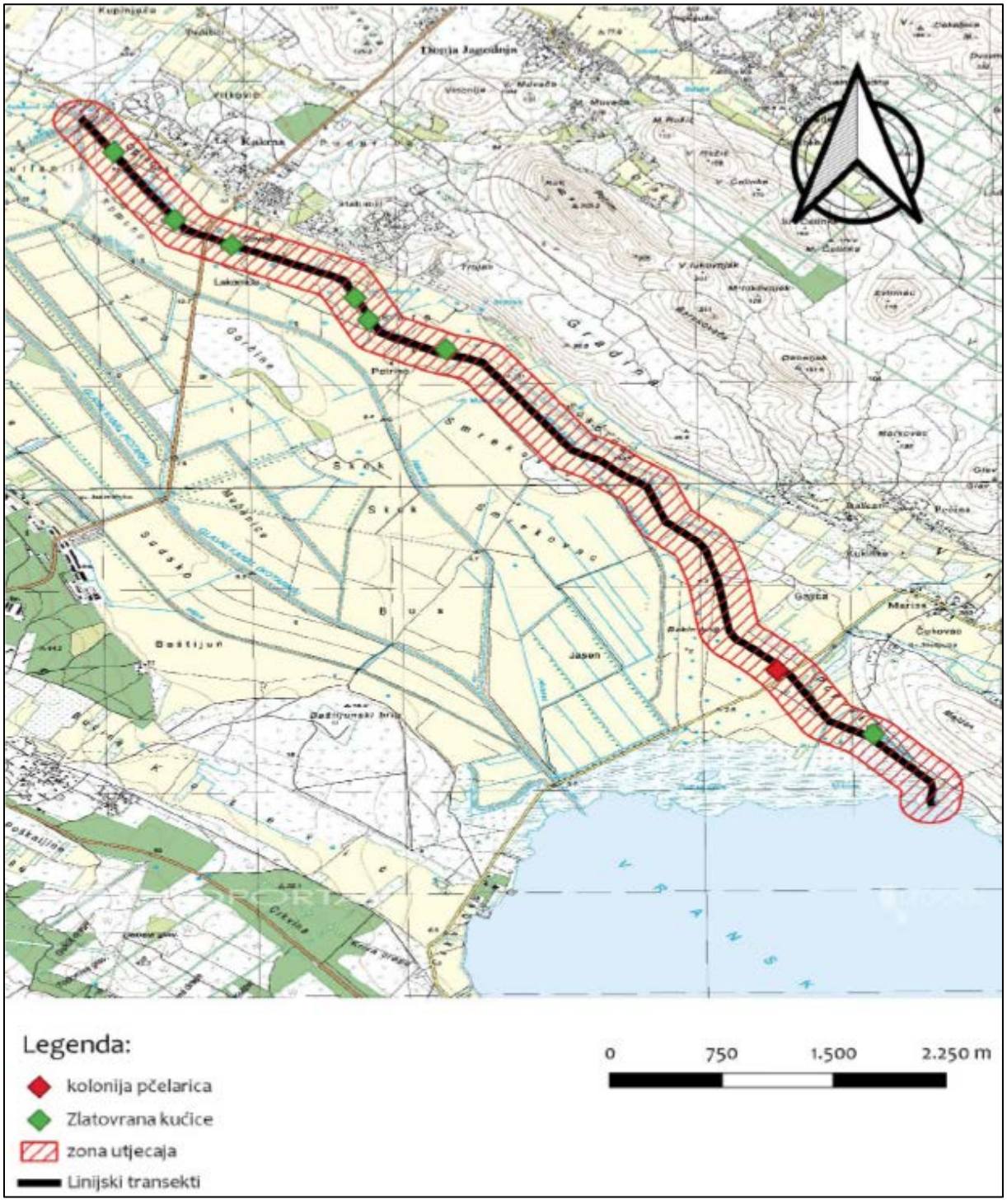

Slika 37. Postavljene kućice za zlatovrane i kolonija pčelarica

POP Vransko jezero i Jasen

Tršćaci na transektu 1 predstavljaju idealno stanište za gniježđenje malog vranca (*Microcarbo pygmeus*/*Phalacrocorax pygmeus*), čaplje dangube (*Ardea purpurea*), sive štijoke (*Porzana parva*), male štijoke (*Porzana pusilla*) i riđe štijoke (*Porzana porzana*) te odlično stanište za migraciju i zimovanje navedenih vrsta. Transekt 2 i transekti u POP Ravni kotari nemaju velike površine pokrivene tršćacima, stoga nisu pogodna za gniježđenje ovih vrsta. Iako gniježđenje navedenih vrsta na transektu 1 nije zabilježeno, budući da se radi o neprohodnom i skrovitom području, postoji mogućnost da ove vrste gnijezde u ovim tršćacima.

Crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vrsta koja se unutar POP-a nalazi za vrijeme zimovanja i rane proljetne i kasne jesenske migracije, nije ograničena na specifične dijelove tršćaka. Tršćaci koje nalazimo na području transekta 1 predstavljaju idealno stanište za zimovanje i za hranjenje tijekom migracije.

Velika bijela (*Ardea alba*/*Casmerodius albus*), mala bijela (*Egretta garzetta*) i žuta čaplja (*Areola ralloides*) zabilježene su unutar transekata 1 i 2 (područje ornitološkog rezervata), gdje se zadržavaju tijekom migracija zbog velike pristupačnosti hrane. Poljoprivredna polja, livade i okolni travnjaci su dodatna staništa na kojima ove vrste mogu boraviti i tražiti hranu.

Na području transekta 1 i 2 nalazimo poljoprivredna staništa koja zlatovrana (*Coracias garrulus*) može koristiti za hranjenje.

Eja močvarica (*Circus aeruginosus*) je na području POP-a prisutna tijekom cijele godine. Tršćaci na transektu 1 i 2 pogodno su joj stanište, no za vrijeme zimovanja vrsta nije ograničena na specifično stanište. Za gniježđenje eja močvarica koristi kanale s trskom, šaševima i visokom travom kakve nalazimo na oba transekta unutar ornitološkog rezervata i POP-a Vransko jezero i Jasen.

Rusi svračak (*Lanius collurio*) je zabilježen za vrijeme gniježđenja, s tipičnim staništima za gniježđenje zabilježenim na području cijelog transekta 2 i dijela transekta 1.

POP Ravni kotari

Unutar POP-a Ravni kotari, staništa uz kanal ne odgovaraju za gniježđenje vrstama koje preferiraju tršćake i šaševe, odnosno vrancima i čapljama koje su zabilježene tijekom istraživanja. Zabilježene jedinke su vjerojatno odlazile u okolna staništa s manjom konkurencijom za hranu, ali također, moguće je da se radi i o odmaranju. Mali vranac, koji je zabilježen u kanalu za vrijeme istraživanja, nije zabilježen niti jednom u lovu, već uvijek na odmaranju. Ostala opažanja nisu bila za vrijeme aktivnog lova unutar samog kanala, te na području istraživanja i zone utjecaja nije zabilježeno stanište gdje bi se ove vrste gnijezdile.

Jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) je zabilježena na poljima kraj kanala, gdje je bilo dovoljno kamenja koji su predstavljali povišeno mjesto s kojeg je jarebica mogla pjevati. Vrsta ne koristi vodotokove za gniježđenje, niti tršćake. Transekti s tipičnim staništem za gniježđenje u blizini kanala su transekti 8-10, iako gniježđenje unutar zone utjecaja nije zabilježeno.

Leganj (*Caprimulgus europaeus*) i ušara (*Bubo bubo*) cijelo područje zone utjecaja koriste za lov, ali i šire, dok se gniježđenje na području kanala isključuje.

Zlatovrana (*Coracias garrulus*) se gnijezdi na području istraživanja, na stablima koja rastu unutar samoga kanala ili u neposrednoj blizini. Osim korištenja stabala unutar zone utjecaja, hrani se na okolnim poljoprivrednim površinama. Gnjezdilište u Vrani predstavlja jedno od najvažnijih gnjezdilišta zlatovrane u Hrvatskoj te je gniježđenje potvrđeno unutar zone utjecaja tijekom ovog istraživanja. Tipična staništa za gniježđenje su zabilježena na transektima 6-12. Otvorena staništa, s prostranim travnjacima i ponekim stablima su prisutna samo na transektima 8-12. Na transektu 1 se također nalazi kućica za zlatovrane na topoli.

Rusi (*Lanius collurio*) i sivi svračak (*Lanius minor*) su zabilježeni za vrijeme gniježđenja, ali je samo za sivog svračka potvrđeno gniježđenje na transektima 9 i 11. Gnijezdo unutar transekta 9 nalazilo se na stablu jablana (*Populus nigra* cv. *italica*), dok je na transektu 11 gniježđenje bilo na stablu *Prunus* sp. S obzirom da sivi svračak ima velike teritorije, ovo su vjerojatno jedini parovi unutar zone utjecaja, a tipično stanište za gniježđenje predstavljaju transekti 1 i 2, te transekti 7-12. Rusi svračak se također gnijezdi unutar zone utjecaja, a tipična staništa za gniježđenje zabilježena su na svim transektima. Slično kao i zlatovrana, sivi svračak traži otvorena staništa sa ponekim stablom na kojem gradi gnijezdo.

Eja livadarka (*Circus pygargus*) gnijezdi na području istraživanja, no zbog njihove biologije, nije bilo moguće utvrditi gdje se gnijezdi. Staništa na svim transektima predstavljaju tipična staništa za gniježđenje i hranjenje eje, izuzev transekta 1. Eja livadarka tijekom dana obilazi velike površine, više puta prelijećući svoj teritorij, tako da se može pojaviti bilo kada za vrijeme sezone gniježđenja na cijelom području istraživanja i u svim zonama utjecaja, no za lov ne preferira kanale nego okolna polja i livade.

4.4 Istraživanje ihtiofaune

4.4.1 Lokacija istraživanja

Terensko istraživanje provedeno je 10. i 11.6.2024. Na slici u nastavku prikazane su lokacije na kojima je provedeno istraživanje (Slika 38).

Slika 38. Lokacije na kojima je provedeno istraživanje

Lokalitet 1

Najuzvodniji lokalitet uzorkovanja smješten je kod manjeg mosta, otprilike 3 km uzvodno od ušća kanala u Vransko jezero. Ispod mosta počinje transekt koji se proteže 100 m nizvodno. Na ovom lokalitetu voda je bistra, protok relativno brz. Sediment većinom čini fini pijesak/mulj uz prisustvo makrofita. Obalnu vegetaciju čini uski sloj niske trske te okolna polja.

Slika 39. Pogled na kanal i okolna polja

Slika 40. Sediment i makrofiti na dnu kanala

Slika 41. Pogled na kanal s mosta

Lokalitet 2

Lokalitet 2 smješten je otprilike 1,7 km uzvodno od ušća Lateralnog kanala u Vransko jezero. Početak 100-metarskog transekta nalazi se ispod cestovnog mosta uz nizvodno kretanje. Lokalitet je prilično sličan prethodnome. Voda je bistra, protok relativno brz. Sediment većinom čini fini pijesak/mulj uz prisustvo makrofita. Obalnu vegetaciju čini uski sloj niske trske te okolna polja. Zasjenjenost je nešto veća nego na prethodnom lokalitetu.

Slika 42. Cestovni most prelazi preko kanala

Slika 43. Pješćani/muljeviti sediment s prisutnim makrofitima, nešto gušća obalna i priobalna vegetacija

Lokalitet 3

Lokalitet 3, najnizvodniji istraživani lokalitet nalazi se otprilike 700 m od ušća Lateralnog kanala u Vransko jezero. Ovdje je korito znatno šire, jako obraslo vegetacijom, mjestimično je teško razlučiti granicu između korita i obale. Tok je spor, gotovo stajaći. Dno je izrazito muljevito i prekriveno debljim slojem detritusa.

Slika 44. Blago položena obala kanala i korito obraslo gustom vegetacijom

Slika 45. Šire korito kanala, sporotekuća voda

Slika 46. Obraslo korito kanala

4.4.2 Metodologija istraživanja

Za prikupljanje podataka o ihtiofauni koristila se metoda elektroribolova leđnim elektroagregatom (Slika 47). Lov elektroagregatom smatra se najučinkovitijom metodom prikupljanja podataka o postojećem stanju slatkovodne ihtiofaune te je ujedno i najprihvaćenija metoda u svijetu ihtiologije (Barbour i sur. 1999). Broj osoba koje se kreću kroz vodu ili po vodi sveden je na minimum kako bi se oštećenja staništa i živog svijeta svela na najmanju moguću mjeru. Uzorkovanjem su se zabilježile sve vrste riba koje se mogu odrediti na uzorkovanom lokalitetu. Uz navedenu metodu koristili smo i metodu lova ručnom mrežom, „kracerom" na način da se mrežom grabi uz dno kanala. Uzorkovanje se provelo na tri lokacije u koritu Lateralnog kanala, a na svakoj lokaciji je rađen jedan linijski transekt duljine 100 m.

Slika 47. Uzorkovanje elektroagregatom

4.4.3 Rezultati istraživanja

Tijekom istraživanja mjereni su fizikalno kemijski parametri vode, prikazani u tablici u nastavku (Tablica 16).

Tablica 16. Vrijednosti fizikalno-kemijskih parametara vode mjereni na istraživanim lokalitetima

lokalitet	temperatura vode (°C)	pH	električna provodljivost (µS/cm)	salinitet (‰)	količina otopljenog kisika (mg/L)	zasićenost kisikom (%)
lokalitet 1	18,0	7,8	678	0,3	10,49	111,3
lokalitet 2	18,0	7,8	678	0,3	10,49	111,3
lokalitet 3	20,5	7,7	643	0,2	11,37	126,4

Rezultati terenskog istraživanja prikazani su u tablici u nastavku (Tablica 17).

Tablica 17. Zabilježene vrste ihtiofaune po lokalitetima

lokalitet	vrsta	način opažanja	broj opaženog
lokalitet 1	gambuzija (*Gambusia affinis*)	vizualno	oko 20
lokalitet 1	bezribica (*Pesudorasbora parva*)	elektroribolov	6
lokalitet 2	bezribica (*Pesudorasbora parva*)	elektroribolov	8
lokalitet 2	babica (*Salaria* sp.)	elektroribolov	1
lokalitet 3	bezribica (*Pesudorasbora parva*)	elektroribolov	3
lokalitet 3	šaran (*Cyprinus carpio*)	vizualno	1

Iako ovim istraživanjem nije zabilježena ciljna vrsta glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*) nije moguće isključiti mogućnost njegove prisutnosti na istraživanim lokalitetima. Na istraživanom području (posebice na nizvodnim dijelovima kanala) postoji povoljno stanište za ovu vrstu. Prema literaturnim podacima vrsta je u nekoliko navrata zabilježena na području Lateralnog kanala, no veća je vjerojatnost da većina populacije obitava na području samog Vranskog jezera. Jedan od razloga je veća dostupnost povoljnih staništa u samom jezeru, ali i prisutnost bjelonogog raka (*Austropotamobius pallipes*) koji potencijalno može biti predator nad mlađi glavočića vodenjaka, a kojeg nema u samom jezeru. Također, ovim istraživanjem velika većina zabilježenih jedinki pripada stranim i invazivnim vrstama (gambuzija i bezribica) s time da se u literaturi navodi prisutnost i ostalih stranih i invazivnih vrsta kao što su sunčanica (*Lepomis gibbosus*) i babuška (*Carassius gibelio*). Strane i invazivne vrste predstavljaju direktnu prijetnju alohtonim vrstama u vidu kompeticije za hranu i životni prostor i/ili čine predaciju nad jednim ili više životnih stadija autohtonih vrsta riba.

4.5 Istraživanje vretenaca

4.5.1 Lokacija istraživanja

Terensko istraživanje provedeno je 11. i 12.6.2024. Podaci lokacijama istraživanja dani su u prethodnom poglavlju gdje je opisano provedeno istraživanje ihtiofaune (4.4.1 Lokacija istraživanja), budući da su oba istraživanja provedena na istim lokacijama.

4.5.2 Metodologija istraživanja

Za istraživanje faune vretenaca koristila se metoda vizualnog opažanja i pretraživanja svlakova. Istraživači su hodali uz korito potoka s tim da je jedan bilježio sve viđene jedinke u letu dok je drugi pretraživao vegetaciju uz korito kanala u potrazi za svlakovima. Prehodano je otprilike 3 km uz samo korito Lateralnog kanala.

4.5.3 Rezultati istraživanja

Rezultati terenskog istraživanja prikazani su u tablici u nastavku (Tablica 18).

Tablica 18. Popis zabilježenih vrsta na transektu (3 km) uz Lateralni kanal

vrsta	način opažanja	broj opaženog
Calopterys virgo	vizualno	oko 50
Platycnemis pennipes	vizualno	7
Ischnura elegans	vizualno	17
Aeshna affinis	vizualno	5
Anax imperator	vizualno	11
Libellula depressa	vizualno	13
Orthetrum sp.	vizualno	1
Orthetrum coerulescens	vizualno	2
Sympetrum fonscolombii	vizualno	1
Sympetrum sanguineum	vizualno	3

Ovim istraživanjem nije zabilježena ciljna vrsta jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*). Iako je potvrđeno da na području Vranskog jezera postoji stabilna populacija ove vrste, prema literaturnim nalazima, na području Lateralnog kanala zabilježen je jednom, 2008. godine (Franković 2008). Moguće da vrsta obitava na nizvodnim predjelima Lateralnog kanala, no veća je vjerojatnost za njen nalazak na području samog Vranskog jezera. Istraživanjem je zabilježeno 10 ostalih vrsta vretenaca koje su tipične za projektno područje.

4.6 Istraživanje bjelonogog raka (*Austropotamobius pallipes*)

4.6.1 Lokacija istraživanja

Terensko istraživanje provedeno je od 30.5. do 1.6.2024. Na slici u nastavku prikazane su lokacije na kojima je provedeno istraživanje (Slika 48).

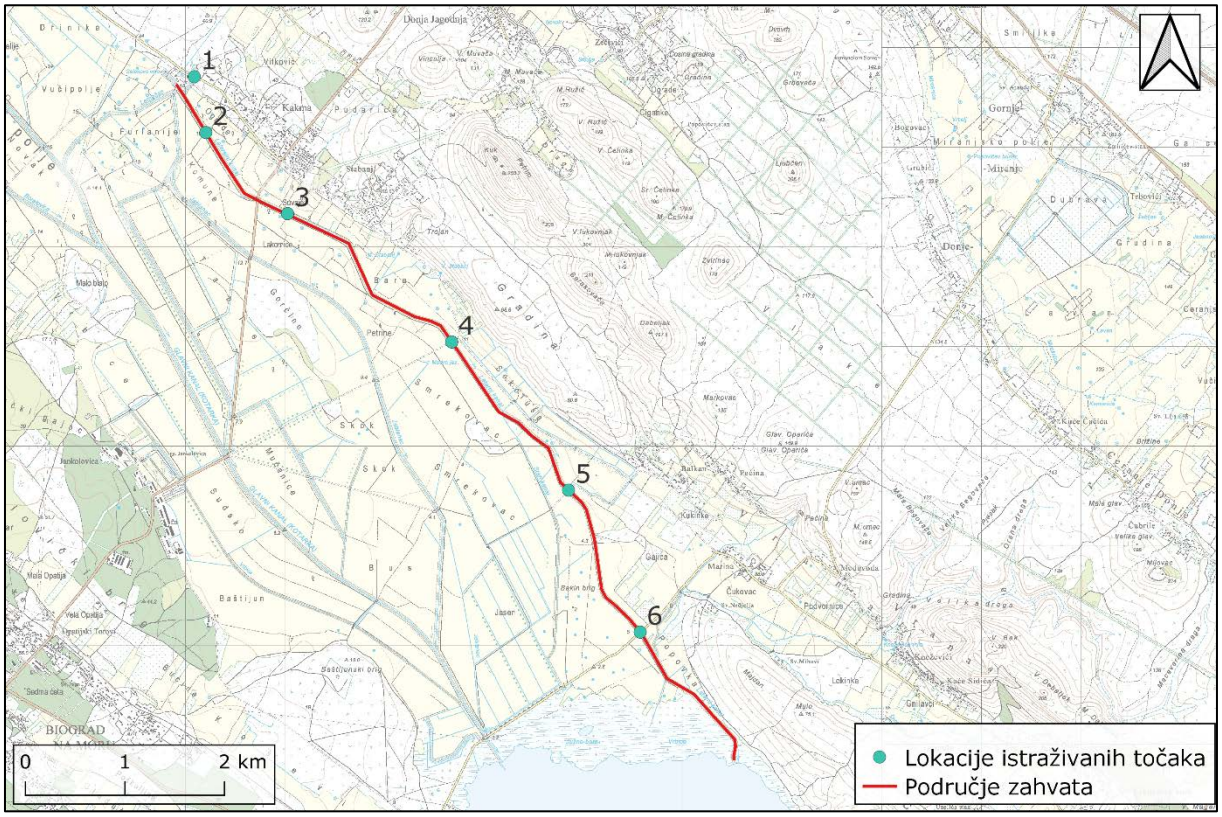

Slika 48. Lokacije na kojima je provedeno istraživanje

Lokacija 1

Lokacija 1 smještena je u najuzvodnijem dijelu Lateralnog kanala, na mjestu gdje isti prolazi ispod lokalne prometnice u naselju Kakma. Kako je vidljivo iz priložene fotodokumentacije, Lateralni kanal je na ovoj lokaciji potpuno presušio, stoga nije bio pogodan za daljnje istraživanje.

Korito kanala je u zoni prolaska ispod lokalne prometnice kanalizirano te je izvedeno nekoliko vodnih stepenica visine oko 1 m. Uzvodno od propusta ispod ceste, korito kanala ima doprirodni oblik, a dno je prekriveno većim ili manjim kamenjem i oblutcima (Slika 49). Zamijećene su vreće smeća, bačene iz automobila u prolazu.

Slika 49. Korito kanala uzvodno (lijevo) i nizvodno (desno) od propusta

Lokacija 2

Lokacija 2 je smještena oko 650 m nizvodno od lokacije 1 i prva je istraživana lokacija. Na lokaciji je prisutan most za potrebe pristupa obradivim površinama te je on iskorišten za potrebe istraživanja na način da su vrše postavljene ispod mosta te uzvodno i nizvodno od istog (Slika 50). Na ovoj lokaciji korito kanala je u manjoj mjeri zasjenjeno okolnom vegetacijom drveća, grmlja i trske. U koritu je značajno prisutna submerzna i emerzna vegetacija, stoga nije moguće procijeniti strukturu dna kanala. Uočene su crpne pumpe i cijevi kojima se voda iz kanala odvodi na obližnje obrađene poljoprivredne površine.

Slika 50. Pogled na lokaciju uzvodno (lijevo) i nizvodno (desno) od mosta

Lokacija 3

Lokacija 3 je smještena oko 1,2 km nizvodno od lokacije 2, u blizini naselja Stabanj. Na ovoj lokaciji potok je s lijeve i desne strane nešto značajnije obrastao vegetacijom drveća i grmlja, dok u širem okolnom području također dominiraju obrađene poljoprivredne površine (Slika 51). Prisutnost vegetacije uz rub potoka je od velike važnosti za populaciju rakova jer osigurava zasjenjenost i sigurno sklonište jedinkama (npr. u korijenju okolnog drveća) tijekom njihova dnevnog i zimskog mirovanja. U koritu je značajno prisutna submerzna i emerzna vegetacija, stoga nije moguće procijeniti strukturu dna kanala. I na ovoj lokaciji uočene su brojne crpne pumpe i cijevi kojima se voda iz kanala odvodi na obližnje obrađene poljoprivredne površine.

Slika 51. Zasjenjenost korita vegetacijom (lijevo), šire područje oko kanala (desno)

Lokacija 4

Lokacija 4 je smještena oko 2,2 km nizvodno od lokacije 3 i u blizini nema naselja, već je u potpunosti okružena obrađenim poljoprivrednim površinama. Na lokaciji je prisutan most za potrebe pristupa obradivim površinama te je on iskorišten za potrebe istraživanja na način da su vrše postavljene ispod mosta te uzvodno i nizvodno od istog. Priobalna vegetacija sastoji se uglavnom od trske i trava, dok drveće dolazi samo pojedinačno. Korito je većim dijelom obraslo submerznom i emerznom vegetacijom (Slika 52). I na ovoj lokaciji uočene su brojne crpne pumpe i cijevi kojima se voda iz kanala odvodi na obližnje obrađene poljoprivredne površine.

Slika 52. Šire područje oko kanala (lijevo), djelomična obraslost korita kanala (desno)

Lokacija 5

Lokacija 5 je smještena oko 1,9 km nizvodno od prethodne lokacije, u blizini naselja Balkan. Šire područje oko lokacije čine obrađene poljoprivredne površine. Na lokaciji je prisutan most za potrebe pristupa obradivim površinama te je on iskorišten za potrebe istraživanja na način da su vrše postavljene ispod mosta te uzvodno i nizvodno od istog. Priobalnu vegetaciju čine zajednice trske i šaševa, dok zasjenjenost korita drvećem i grmljem potpuno izostaje. Korito je značajno obraslo submerznom i emerznom vegetacijom, no vidljivo je da je dno korita prekriveno manjim oblutcima i pijeskom (Slika 53). Uočene su brojne crpne pumpe i cijevi kojima se voda iz kanala odvodi na obližnje obrađene poljoprivredne površine.

Slika 53. Korito kanala uzvodno (lijevo) i nizvodno (desno) od kanala

Lokacija 6

Lokacija 6 je smještena oko 1,6 km nizvodno od lokacije 5 te se nalazi kod mosta na glavnoj lokalnoj prometnici od mjesta Vrana prema Pakoštanama. Lokacija je smještena na granici Parka prirode Vransko jezero i Posebnog ornitološkog rezervata Vransko jezero (prometnica je na tom dijelu granica parka i rezervata). Priobalnu vegetaciju čine zajednice trske i šaševa, no u velikoj je mjeri zastupljeno i grmlje koje osigurava zasjenjenost korita. Korito je značajno obraslo submerznom i emerznom vegetacijom, no vidljivo je da je dno prekriveno manjim oblutcima i pijeskom (Slika 54).

Slika 54. Smještaj lokacije ispod prometnice (lijevo), obraslost dna korita (desno)

4.6.2 Metodologija istraživanja

Istraživanjem je obuhvaćeno pet lokacija na Lateralnom kanalu Vranskog jezera, kako je opisano u prethodnom poglavlju.

Na svakoj lokaciji digitalnim termometrom izmjerena je temperatura vode te je načinjena fotodokumentacija. Rezultati mjerenja temperature vode prikazani su tablično.

Lokacije su istraživane u transektu od oko 100 m postavljanjem najprije po 10 vrša, od čega je osam vrša bilo ručno izrađeno (Slika 55), a dvije su bile komercijalnog tipa, od žice i mreže (Slika 56). Ručno rađene vrše načinjene su od dviju PVC boca zapremine 1,5 L koje su jednim krajem spojene zajedno, dok im je na drugi kraj pričvršćen ljevkasti ulaz načinjen od plastične mreže (veličine oka 2 mm). Budući da su na lokaciji 2 i 3 komercijalne vrše nađene prazne i otvorene, one su na daljnjim lokacijama izuzete iz upotrebe i korištene su samo priručne vrše.

Slika 55. Ručno izrađena vrša od PVS boce i plastične mreže

Slika 56. Komercijalna vrša od žice i mreže

U vrše su stavljani mamci (hrenovke) te su postavljane naizmjence na lijevu i desnu obalu kanala s razmakom otprilike 10 metara, ali koji je prilagođavan situaciji: izbjegavana su područja izrazito brzog toka vode i turbulencija, kao i ona bez prisutnih skloništa ili muljevitog supstrata dna. Vrše su opterećivane čavlima duljine 15 cm kako bi bolje prilegle uz dno te su učvršćivane konopcem za okolnu vegetaciju, panjeve i sl. U vodi su ostavljane preko noći i drugi dan pregledavane.

Ulovljenim životinjama (Slika 57) je određen spol, faza presvlačenja i reprodukcije. Jedinke su potom izvagane, a masa (M) je mjerena digitalnom vagom s točnošću od 1 g. Za svaku životinju bilježena su tjelesna oštećenja ili simptomi bolesti.

Slika 57. Jedinka ulovljena u plastičnu vršu

Svakoj jedinci je izmjerena ukupna duljina tijela od vrha rostruma do kraja telzona (DT). Mjerenje je izvršeno digitalnim pomičnim mjerilom s točnošću od 0,1 mm (Slika 58). Rezultati mjerenja duljine tijela i mase ulovljenih jedinki prikazani su tablično. Iz ukupnog broja ulovljenih jedinki na svakoj od lokacija izračunat je omjer spolova, a zbirno je određen ulov po jedinici napora (CPUE, catch per unit effort) odnosno broj ulovljenih jedinki po vrši po noći.

Slika 58. Morfometrijska mjerenja izvršena digitalnim pomičnim mjerilom

Nakon izvršenih mjerenja jedinke su puštane natrag u vodu na istom mjestu na kojem su i ulovljene.

4.6.3 Rezultati istraživanja

Rezultati mjerenja temperature vode na lokacijama 2 do 6 prikazani su u tablici u nastavku (Tablica 19). Prosječna temperatura vode iznosila je 16,18°C, što je u skladu s klimatskim uvjetima lokacije krajem svibnja kada je provedeno istraživanje na terenu. Lateralni kanal prihranjuje se vodom iz bočnih izvora od kojih neki izviru iz špiljskih sustava i donose hladniju vodu, tako da nije za očekivati da će se temperaturne vrijednosti jednoliko povećavati uzduž kanala.

Tablica 19. Rezultati mjerenja temperature vode na lokacijama 2 do 6

lokacija	temperatura vode (°C)
2	15,7
3	16,3
4	15,8
5	16,9
6	16,2
prosječno	16,18

Ukupno su ulovljene 93 jedinke, od čega 46 mužjaka i 47 ženki (Tablica 20). Iz navedenog proizlazi da je omjer mužjaka i ženki 1:0,98, odnosno spolovi su jednakomjerno zastupljeni u populaciji. To svakako govori o stabilnosti prisutne populacije bjelonogog raka i njenoj vijabilnosti. Iz podataka o broju ulovljenih jedinki možemo izračunati ulov po jedinici napora (CPUE), odnosno broj ulovljenih jedinki po vrši po noći. Pojedinačno, najveći CPUE ima lokacija 5 gdje on iznosi 3,87, a najmanji lokacija 3 s CPUE od 1,3. Preostale 3 lokacije imaju podjednak CPUE koji je nešto veći od 2. Razlike u ulovu posljedica su nešto različitih uvjeta u staništu, iako je zanimljivo da lokacija 5 nije ona koja bi se mogla okarakterizirati kao najpovoljnija za život rakova jer, primjerice, potpuno izostaje zasjenjenost korita vegetacijom grmlja i drveća. Zbirni CPUE za sve lokacije iznosi 2,33, što je relativno velika vrijednost koja ukazuje na veliku gustoću populacije bjelonogog raka cijelom duljinom Lateralnog kanala.

U ulovu nije bilo jedinki mekanog karapaksa, što znači da se nisu nedavno presvlačile. Također nije bilo ženki s vanjskim jajima ili mladim rakovima na zatku, što znači da je ciklus razmnožavanja već završen, kako je i uobičajeno za ovu vrstu u ovim krajevima. Svega je 17 jedinki (18%) imalo neko tjelesno oštećenje, najčešće kliješta, rostruma ili nogu za hodanje. Navedeno može ukazivati na povoljne uvjete u staništu u kojem ima dovoljno hrane i odgovarajućih skloništa pa jedinke nisu u međusobnom konfliktu. U prilog toj pretpostavci govori i činjenica da kod jedinki nisu zabilježeni niti simptomi bolesti.

Prosječna veličina jedinki gotovo je identična kod mužjaka (85,39 mm) i ženki (85,84 mm). Najmanja ulovljena jedinka bila je ženka (duljine tijela 54,9 mm), a najveća jedinka je bio mužjak (duljine tijela 114,78 mm). U ulovu su gotovo sasvim prevladavale adultne jedinke

(veće od 60 mm), dok je juvenilnih (manjih od 60 mm) ulovljeno svega 3 komada. Navedeno je i za očekivati s obzirom da su vrše selektivan lovni alat u odnosu na veličinu jedinki, odnosno češće se love adultne, nego juvenilne jedinke (zbog strukture korita potoka i njegove potpune obraštenosti vodenom vegetacijom, pretraživanje dna korita rukama nije bilo moguće). No, i ovako distribuirana brojnost ulovljenih jedinki unutar različitih klasa veličine govori u prilog stabilnosti i vijabilnosti istraživane populacije.

Ženke u ulovu su, sukladno očekivanom, općenito nešto lakše od mužjaka iste uzrasne kategorije: prosječna masa im je 25,09 g, dok je kod mužjaka ona 30,97 g.

Tablica 20. Prikaz broja ulovljenih jedinki, vrijednosti duljine tijela, mase tijela i tjelesnih oštećenja po lokacijama i po spolu te omjera spolova po lokaciji ukupno

lokacija	mužjaci						ženke						omjer spolova (M:Ž)
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
2	7	65,47 – 91,09	79,67	17 – 35	24,43	2	9	58,07 – 97,71	83,61	10 – 33	21,60	3	1:0,78
3	6	74,05 – 100,17	90,43	19 – 58	38,00	3	5	81,00 – 103,82	90,18	26 – 43	30,20	1	1:1,2
4	9	75,31 – 114,78	90,29	21 – 51	37,56	1	9	77,12 – 98,60	88,18	23 – 37	26,67	1	1:1
5	17	60,56 – 99,23	82,35	11 – 42	25,00	0	14	54,90 – 98,18	86,26	10 – 32	26,00	6	1:1,21
6	7	69,27 – 92,57	84,25	16 – 40	29,85	0	10	64,18 – 97,12	80,96	11 – 35	21,00	0	1:0,7
ukupno	46	60,56 – 114,78	85,39	11 - 58	30,97	6	47	54,90 – 103,82	85,84	10 - 43	25,09	11	1:0,98

1 – broj jedinki
2 – raspon duljina tijela (mm)
3 – prosječna duljina tijela (mm)
4 – raspon mase (g)
5 - prosječna masa (g)
6 – broj jedinki s oštećenjima (BSO)

4.7 Literaturni podaci o ciljnim vrstama i ciljnim stanišnim tipovima

Tijekom izrade predmetne studije Glavne ocjene analizirani su svi dostupni noviji podaci o provedenim istraživanjima i rasprostranjenosti ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova područja HR2001361 Ravni kotari (PPOVS), HR1000024 Ravni kotari (POP), HR5000025 Vransko jezero i Jasen (PPOVS) i HR1000025 Vransko jezero i Jasen (POP), dostavljeni od Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (ZZOIP) Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije

(MZOZT). U tablici u nastavku (Tablica 21) su navedene ciljne vrste zabilježene recentnijim istraživanjima u krugu od 1 km od područja zahvata.

Tablica 21. Popis zabilježenih vrsta na području od 1 km od područja zahvata

područje ekološke mreže	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste
HR2001361 Ravni kotari	**Rakovi**	
	Austropotamobius pallipes	bjelonogi rak
	Gmazovi	
	Testudo hermanni	kopnena kornjača
HR1000024 Ravni kotari	*Alectoris graeca*	jarebica kamenjaraka
	Anthus campestris	primorska trepteljka
	Circus pygargus	eja livadarka
	Lanius collurio	rusi svračak
	Lanius minor	sivi svračak
HR5000025 Vransko jezero i Jasen	**Vretenca**	
	Lindenia tetraphylla	jezerski regoč
	Gmazovi	
	Testudo hermanni	kopnena kornjača
HR1000025 Vransko jezero i Jasen	*Alectoris graeca*	jarebica kamenjarka
	Ardea purpurea	čaplja danguba
	Ardeola ralloides	žuta čaplja
	Aythya nyroca	patka njorka
	Botaurus stellaris	bukavac
	Caprimulgus europaeus	leganj
	Casmerodius albus	velika bijela čaplja
	Chlidonias hybrida	bjelobrada čigra
	Chlidonias niger	crna čigra
	Circaetus gallicus	zmijar
	Circus aeruginosus	eja močvarica
	Circus cyaneus	eja strnjanica
	Circus pygargus	eja livadarka
	Egretta garzetta	mala bijela čaplja
	Falco columbarius	mali sokol
	Himantopus himantopus	vlastelica
	Ixobrychus minutus	čapljica voljak
	Lanius minor	sivi svračak
	Numenius arquata	veliki pozviždač
	Nycticorax nycticorax	gak
	Phalacrocorax pygmeus	mali vranac
	Philomachus pugnax	pršljavac
	Platalea leucorodia	žličarka

područje ekološke mreže	znanstveni naziv vrste	hrvatski naziv vrste
	Plegadis falcinellus	blistavi ibis
	Porzana parva	siva štijoka
	Porzana porzana	riđa štijoka
	Tringa glareola	prutka migavica
	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica	
	Anas acuta	patka lastarka
	Anas clypeata	krljuža
	Anas crecca	krljuža
	Anas penelope	zviždar
	Anas platyrhynchos	divlja patka
	Anas querquedula	patka pupčanica
	Anser anser	divlja guska
	Aythya ferina	glavata patka
	Aythya fuligula	krunata patka
	Cygnus olor	crvenokljuni labud
	Fulica atra	liska
	Gallinago gallinago	šljuka kokošica
	Limosa limosa	muljača
	Numenius arquata	veliki pozviždač
	Rallus aquaticus	kokošica
	Tringa totanus	crvenonoga prutka
	Vanellus vanellus	vivak

5 Opis pojedinačnih utjecaja zahvata na ekološku mrežu

5.1 Opis mogućih načina djelovanja zahvata

5.1.1 Gubitak staništa

Tijekom izgradnje

Izvođenjem radova može doći do zauzimanja površina ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta. Navedeni utjecaj predstavlja gubitak staništa, odnosno područje više ne pruža povoljne stanišne uvjete za prisutnost ciljnih vrsta/ciljnih stanišnih tipova. Gubitak staništa može biti privremen (ograničen na period izgradnje) ili trajan (ukoliko dođe do trajnih promjena u staništu, odnosno kad se stanišni uvjeti nakon završetka radova ne mogu vratiti u prvobitno/povoljno stanje).

Tijekom korištenja

Izvođenjem zahvata može doći do trajnog gubitka ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta. Trajan gubitak staništa može biti rezultat zauzeća staništa izvedenim radovima ili promjene načina korištenja područja.

5.1.2 Stradavanje ciljnih vrsta

Tijekom izgradnje

Izvođenjem radova može doći do stradavanja ciljnih vrsta. Navedeno se posebno odnosi na biljne vrste i slabije pokretne životinjske vrste (uključujući i slabije pokretne/nepokretne razvojne stadije životinjskih vrsta, primjerice jaja i mlade jedinke).

Tijekom korištenja

Korištenjem zahvata i njegovim održavanjem, odnosno promjenom načina korištenja područja kao izravne posljedice zahvata može doći do stradavanja ciljnih vrsta.

5.1.3 Fragmentacija staništa

Tijekom izgradnje

Osim zauzimanja površina ciljnih stanišnih tipova i/ili staništa ciljnih vrsta, izvođenje radova može uzrokovati i fragmentaciju staništa. Do fragmentacije dolazi ukoliko područje radova predstavlja nepremostivu barijeru i dijeli stanište na 2 ili više međusobno odvojenih fragmenata, odnosno onemogućuje komunikaciju, kretanje vrsta i izmjenu gena između fragmenata. Fragmentaciju može uzrokovati fizička barijera ali i sama prisutnost ljudi te unošenje nemira u stanište (emisije buke, vibracija i svjetlosti).

Tijekom korištenja

Nakon završetka radova, stanište može biti trajno podijeljeno na 2 ili više međusobno odvojenih fragmenata.

5.1.4 Uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta

Tijekom izgradnje

Prisutnost ljudi i odvijanje radova mogu uzrokovati kratkotrajne promjene u staništu, poput emisija buke, onečišćujućih tvari u zrak i vodu, vibracija i sl., čime se narušava mir u staništu. Djelovanje uključuje i dugotrajnije promjene u staništu koje za posljedicu nemaju gubitak staništa ali uzrokuju njegovu degradaciju (npr. promjene u vegetaciji, pedologiji, geomorfologiji područja i sl.). Navedena djelovanja mogu uzrokovati povlačenje ciljnih vrsta s područja djelovanja. Posljedice mogu biti neznačajne (vrste privremeno napuste područje djelovanja na koje se vrate nakon završetka radova), ali i značajne (ukoliko do promjena dolazi u najosjetljivijim periodima životnog ciklusa vrsta što može utjecati na veličinu populacija ciljnih vrsta).

Tijekom korištenja

U fazi izgradnje može doći do trajnih promjena stanišnih uvjeta koje za posljedicu nemaju gubitak staništa ali uzrokuju njegovu degradaciju (npr. promjene u vegetaciji, pedologiji, geomorfologiji područja i sl.). Također, može doći do privremenog uznemiravanja koje je posljedica periodičnog korištenja zahvata, održavanja i sl.

5.1.5 Unošenje i širenje invazivnih vrsta

Tijekom izgradnje

Tijekom izvođenja radova putem strojeva/vozila/zemljanog materijala moguće je unošenje biljnih i životinjskih invazivnih vrsta na lokaciju zahvata.

Tijekom korištenja

Antropogeno utjecana staništa predstavljaju povoljne koridore za širenje biljnih i životinjskih invazivnih vrsta.

5.1.6 Akcidentne situacije

Tijekom izgradnje

Do akcidentnih situacija tijekom izgradnje zahvata može doći zbog kvarova mehanizacije (ispuštanje maziva, ulja i goriva) i nepropisnog odlaganja opasnih tvari, građevinskih sirovina i materijala. Akcidentne situacije moguće su i u slučaju nepridržavanja odgovarajućih postupaka tijekom manipulacije sredstvima koja se koriste pri gradnji (premazi, boje, otapala, nafta, benzin, ulja, maziva i slično). Kod nestručnog i

neodgovarajućeg rukovanja s navedenim sredstvima može doći do nekontroliranog istjecanja i prolijevanja. Kao posljedica akcidentnih situacija može doći i do pojave požara. Uz poštivanje pravila struke i odgovarajućom gradilišta mogućnost pojave ovog utjecaja može se svesti na minimum.

Tijekom korištenja

Akcidentne situacije su moguće za vrijeme održavanja i rada zahvata prilikom čega može doći do nekontroliranog istjecanja i prolijevanja strojnih ulja i tekućih pogonskih sredstava tijekom korištenja mehanizacije, što za posljedicu može imati njihovu infiltraciju u tlo i podzemlje. Uz poštivanje pravila struke i odgovarajućom opremom lokacije zahvata mogućnost pojave ovog utjecaja može se svesti na minimum.

5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR2001361 Ravni kotari

U tablicama u nastavku (Tablica 22 i Tablica 23) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste, ciljna staništa i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj", dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj". Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom. Ukoliko mjera ublažavanja nije predložena, u stupcu „ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja" nema ocjene (relevantna je ocjena u stupcu „ocjena utjecaja").

Tablica 22. Procjena mogućih utjecaja na ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) neposredno uz lokaciju zahvata nalaze se pogodna staništa (travnjaci nekoliko metara udaljeni od korita kanala). Budući da su radovi ograničeni na samo korito kanala, bez zadiranja u okolna staništa, a za pristup kanalu koristit će se postojeći poljski put smješten neposredno uz kanal, može se isključiti mogućnost utjecaja na staništa ove vrste. Isto tako, budući da vrsta nije vezana uz vodena staništa, može se isključiti mogućnost veće prisutnosti na lokaciji zahvata i stradavanja jedinki. Slijedom navedenog, uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljne vrste, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljnu vrstu, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
- Održano je 12120 ha pogodnih staništa za vrstu (suhi mediteranski travnjaci na krškom području, kamenjarski pašnjaci mediterana, vapnenački kamenjari često s grmovima borovice *Juniperus* i niža makija) (NKS C.3.5. i C.3.6.) samostalno ili u kompleksu s drugim staništima - Održana je populacija vrste (najmanje 34 kvadranta 1x1 km mreže) - Očuvana je prisutnost biljaka hraniteljica iz porodice trava kao što su *Festuca ovina* i *Bromus condensatus*	0	-
bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjima zabilježeno je 93 jedinki duž čitavog toka kanala unutar ovog područja ekološke mreže. Izvođenjem radova doći će do značajnih promjena u staništu (izmijenit će se struktura dna, nestat će zasjenjenost staništa, smanjit će se dostupnost hrane i prirodnih skloništa) koje će značajno negativno utjecati na populaciju ove vrste. U odnosu na duljinu pogodnih staništa (64 km), radi se o utjecaju na 11,88% pogodnih staništa (duljina kanala unutar ovog područja ekološke mreže iznosi 7,6 km). U odnosu na duljinu ključnih staništa (7,8 km), radi se o utjecaju na 97% ključnih staništa. Kako bi se značajan negativan utjecaj ublažio do razine prihvatljivosti, predložene su sljedeće mjere ublažavanja s pojašnjenjima: • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala. Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala. Na ovaj način će se u manjoj mjeri smanjiti površina iskopa u poprečnom presjeku. Prikaz modificiranog poprečnog presjeka dan je u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). • Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali. Drvenasta vegetacija ima važnu ulogu za bjelonogog raka zbog pružanja zasjenjenosti staništa i skloništa. Drvenastu vegetaciju je dozvoljeno u određenoj mjeri ukloniti poštujući sljedeće uvjete: o dozvoljeno je ukloniti drvenastu vegetaciju s dna kanala; o drvenastu vegetaciju na pokosu i obali uklanjati jedino ako je protočnost kanala narušena na način da predstavlja opasnost od plavljenja okolnog terena; o sačuvati drvenastu vegetaciju koja ne ometa protok; o gdje god je moguće ostvariti potrebnu protočnost samo uklanjanjem visećih grana do visine najvišeg vodostaja (princip „tunela") i pojedinačnog drveća koje ometa protočnost; o gdje god je moguće krčenje i sječu provoditi minimalnim zahvatima prorjeđivanjem vegetacijskog sklopa na način da se prvenstveno uklanja drvenasta vegetacija promjera manjeg od 20 cm, dok grupe većih stabala treba ostavljati u što većoj mjeri; o na dionicama gdje je drvenasta vegetacija prisutna na obje strane kanala, uklanjanje provesti samo s jedne (onoj sa slabije razvijenom vegetacijom); o ne vaditi panjeve posječenih stabala; o neposredno prije izvođenja radova u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera utvrditi provedbu ove mjere ublažavanja. • Radove izvoditi u uzvodnom smjeru kako bi se izbjeglo sekundarno uznemiravanje i ugrožavanje faune koja se kreće nizvodno.		

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari

- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. Primjenom ove mjere cijeli zahvat trajat će najmanje 9 godina, čime će utjecaj biti manji u usporedbi s varijantom izvođenja radova na cijelom kanalu u kratkom periodu (1-2 godine). Staništa na dionicama gdje je zahvat proveden će se kroz nekoliko godina obnoviti do mjere da omoguće opstanak rakova, a u isto vrijeme će u kanalu biti prisutne dionice na kojima radovi još nisu provedeni, čime će se osigurati minimalni uvjeti za opstanak populacije.
- Na najnizvodnijoj točki dionice na kojoj se izvode radovi postaviti zaštitne barijere („zavjese") koje će spriječiti širenje zamućenja i prijenos sedimenta nizvodno. Navedene zaštitne barijere („zavjese") navode se u Općim tehničkim uvjetima za radove u vodnom gospodarstvu, 2. poglavlje – Zemljani radovi (Hrvatske vode, 2022) u poglavlju 2-06.5 Iskop za obnovu kanala izmuljivanjem („Ukoliko se želi spriječiti disperzije lebdećih koloidnih čestica, pobuđenih radom usisne crpke, izmuljenje sedimenta refulerima potrebno je izvoditi uz korištenje "zaštitnih barijera / zavjesa". Te barijere su projektirane kao prepreke kod niskih do umjerenih protoka, tako da se nanos taloži unutar poremećenog prostora. Plutajuće barijere ne bi trebale biti instalirane preko kanala i tokova u kojima se mogu pojaviti veće brzine."). Ovom mjerom spriječit će se značajnija promjena kakvoće vode nizvodno od lokacije radova.
- Nekoliko metara uzvodno i nizvodno od mostova u najvećoj mogućoj mjeri očuvati postojeću vegetaciju. Rakovi se često sakrivaju ispod mostova stoga je bitno očuvati u najvećoj mogućoj mjeri stanište neposredno uzvodno i nizvodno.
- Na ušćima vodotoka koji se ulijevaju u Lateralni kanal u najvećoj mogućoj mjeri očuvati postojeću vegetaciju. U ovim vodotocima se potencijalno nalaze pogodna staništa za ovu vrstu.
- Prije izvođenja radova sakupiti sve jednike bjelonogog raka s lokacije radova i preseliti ih na dovoljnu udaljenost uzvodno. Kod izvođenja radova na početnih (uzvodnih) 5 km, jedinke je moguće preseliti i na dovoljnu udaljenost nizvodno. Sakupljanje i preseljenje jedinki provesti do kraja rujna. Metodologiju sakupljanja i postupanja s jedinkama treba utvrditi stručnjak s iskustvom terenskih istraživanja i postupanja sa slatkovodnim rakovima nekoliko mjeseci prije početka sakupljanja. Stručnjak s iskustvom terenskih istraživanja i postupanja sa slatkovodnim rakovima mora educirati osobe koje će provoditi sakupljanje i postupanje s jedinkama te nadzirati provođenje sakupljanja i postupanja s jednikama. Sakupljanje i preseljenje jedinki provoditi u svakoj godini izvođenja radova.
- Po završetku radova na pojedinoj dionici, a prije uklanjanja zaštitne barijere („zavjese"), osoba koja je prethodno (prilikom izlova jedinki bjelonogog raka prije početka izvođenja radova) bila educirana za postupanje s jedinkama od strane angažiranog stručnjaka, treba pregledati zaštitnu barijeru („zavjesu") te ukloniti i zbrinuti eventualno uhvaćene/zaostale jedinke.
- Radi sprječavanja širenja račje kuge i invazivnih stranih vrsta, prije početka radova mehanizaciju i opremu očistiti od mulja i vegetacije, detaljno oprati vrućom parom pod pritiskom i osušiti.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-2	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-2	-1
3. fragmentacija staništa	-2	-1
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-2	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	-2	0

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 64 km pogodnih staništa za vrstu (vodotoci i kanali s razvijenom obalnom i vodenom vegetacijom, sporiji dijelovi toka s pjeskovitim i kamenitim dnom, bazenčićima i pogodnim zaklonima (kamenje, korijenje drveća)) - Održano je najmanje 7,8 km ključnih staništa (Lateralni kanal) - Održana je populacija vrste (najmanje 10 kvadranta 1x1 km mreže) - Osiguran je pojas riparijske vegetacije (grmlja i drveća) u širini minimalno 2 m	-2	-1
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKR00050_012661 - Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00386_000301, JKR00644_000881 i JKR00050_002421 - Restaurirana pogodna staništa na najmanje jednom vodotoku	0	0
kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje odraslih jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne, a niti jaja budući da ih vrsta ne odlaže u kanal. Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz kanal, nego uz raznolika kopnena staništa, a pojavljuje se i u blizini kanala. Budući da su radovi ograničeni na korito kanala, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja: -**		

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana su pogodna staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, suhozidi, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje jaja i inkubaciju te hibernaciju) u zoni od 31500 ha - Očuvano je najmanje 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) - Održana je populacija vrste (najmanje 22 kvadranata 1x1 km mreže)	0	-
četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje odraslih jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne, a niti jaja budući da ih vrsta ne odlaže u vodotok. Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz raznolika kopnena staništa, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito vodotoka, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana su pogodna staništa za vrstu (krška staništa s makijom, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, maslinici, ruralna područja, suhozidi, područja uz potoke) u zoni od 31510 ha - Očuvano je najmanje 10580 ha šumskih staništa (NKS E.), 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) - Održana je populacija vrste (najmanje 6 kvadranta 1x1 km mreže) - Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu - Očuvani su suhozidi	0	-
crvenkrpica (*Zamenis situla*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje odraslih jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne, a niti jaja budući da ih vrsta ne odlaže u vodotok. Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz raznolika kopnena staništa, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito vodotoka, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana su pogodna staništa za vrstu (otvorena, sunčana i suha staništa, osobito kamenita i stjenovita staništa s nešto vegetacije koja	0	-

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
imaju dovoljno zaklona i potencijalnih skrovišta poput rijetke makije i gariga, kamenjarskih livada i pašnjaka, suhozida; obradive površine: vinogradi, vrtovi, maslinici) u zoni od 31510 ha - Očuvano je najmanje 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) - Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadranta 1x1 km mreže)		

dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*)

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne.

Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz šume, šikare i travnjake te speleološke objekte, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito kanala, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći.

Izvođenjem radova neće doći do utjecaja na skloništa za vrstu budući da je najbliže sklonište udaljeno 2 km od lokacije zahvata.

Provedbom radova neće se zadirati u lokve već će radovi biti ograničeni samo na područje predmetnog kanala.

Po završetku radova neće doći do izgradnje visokih objekata niti trajnih zapreka koje bi ugrožavale ili onemogućavale povezivost lovnih staništa.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-

utjecaji na atribute cilja očuvanja:

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
- Održana pogodna staništa (bjelogorična šumska staništa bogata strukturama, nizinska šumska i grmljem / makijom / šikarom obrasla staništa, stari voćnjaci i maslinici) u zoni od 31510 ha - Trend populacije migracijske kolonije je stabilan ili u porastu - Migracijska populacija broji najmanje 175 jedinki - Očuvana su skloništa za vrstu (podzemni objekti - osobito Baldina jama, Velika pećina u Kličevici i Špilja kod Vrane) - Očuvano je povoljno stanje lovnih staništa: 10580 ha šumskih staništa (NKS E.), 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) - Očuvane su lokve - Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa	0	-

oštrouhi šišmiš (*Myotis blythii*)

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne.

Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz otvorena staništa (livade, košanice , pašnjaci i sl.), rubove šuma, šikare i speleološke objekte, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito kanala, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći.

Izvođenjem radova neće doći do utjecaja na skloništa za vrstu budući da je najbliže sklonište udaljeno 2 km od lokacije zahvata.

Provedbom radova neće se zadirati u lokve već će radovi biti ograničeni samo na područje predmetnog kanala.

Po završetku radova neće doći do izgradnje visokih objekata niti trajnih zapreka koje bi ugrožavale ili onemogućavale povezivost lovnih staništa.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-

ciljne vrste područja HR2001361 Ravni kotari		
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana pogodna staništa (topla otvorena staništa, livade košanice, pašnjaci, krška područja i područja s ekstenzivnom poljoprivredom, rubovi šuma) u zoni od 31510 ha - Trend populacije migracijske kolonije je stabilan ili u porastu - Migracijska populacija broji najmanje 25 jedinki - Očuvana su skloništa za vrstu (podzemni objekti - osobito Špilja kod Vrane, Baldina jama i Velika pećina u Kličevici) - Očuvano je povoljno stanje lovnih staništa: 7500 ha travnjačkih staništa (NKS C.) i 1190 ha šikara (NKS D.) - Očuvane su lokve - Očuvani su elementi krajobraza koji povezuju lovna staništa	0	-

Tablica 23. Procjena mogućih utjecaja na ciljna staništa područja HR2001361 Ravni kotari

ciljna staništa područja HR2001361 Ravni kotari		
6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 7,8 km. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		

ciljna staništa područja HR2001361 Ravni kotari		
- Održan je stanišni tip unutar zone površine 75 ha (NKS C.2.5.3.1.) - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Stanišni tip očuvan od zarastanja	0	-
8310 Špilje i jame zatvorene za javnost		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 2 km. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Očuvana 2 speleološka objekta (Špilja kod Vrane i Baldina jama) koji odgovaraju opisu stanišnog tipa - Očuvani su povoljni uvjeti u speleološkim objektima, nadzemlju i neposrednoj blizini - Objekti se komercijalno ne posjećuju niti uređuju posjetiteljskom infrastrukturom - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Osigurana povoljna hidrologija i kvaliteta vode u Špilji kod Vrane - Očuvane su populacije vrste endemskog izopodnog raka *Monolistra pretneri pretneri* i vrste rakušca *Niphargus illidzensis dalmatinus* na tipskom lokalitetu Špilja kod Vrane te populacija vrste jedankonožnog raka *Sphaeromides virei virei* za koje je lokalitet važno vodeno stanište - Očuvane su populacije vrsta šišmiša *Miniopterus schreibersii* i *Myotis blythii* na lokalitetima Baldina jama i Špilja kod Vrane	0	-

5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000024 Ravni kotari

U tablici u nastavku (Tablica 24) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj", dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj". Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom. Ukoliko mjera ublažavanja nije predložena, u stupcu „ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja" nema ocjene (relevantna je ocjena u stupcu „ocjena utjecaja").

Tablica 24. Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorene kamenjarske travnjake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem je zabilježena, no gniježđenje nije zabilježeno. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 160 parova	-1	0
- Održani su pogodni kamenjarski travnjaci unutar zone od 48060 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS B., C.3., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.2.) - Održano je 25190 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.) - Očuvane su lokve na pogodnim staništima	0	0
primorska trepteljka (*Anthus campestris*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena i suha staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. svibnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1100 parova	-1	0
- Održano je 16670 otvorenih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., I.1.8. i I.2.1.) - Održana su pogodna otvorena staništa unutar zone od 34140 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održano je 15520 ha otvorenih suhih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)	0	0
ušara (*Bubo bubo*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz poluotvorena, otvorena i stjenovita staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem je zabilježena jedna jedinka na velikoj udaljenosti od zahvata. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Vrsta je gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, no pogodna gnijezdilišta se ne nalaze u blizini predmetnog zahvata te se stoga može isključiti mogućnost utjecaja na razmnožavanje i stradavanje jaja i mladih jedinki. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** -		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 22 para. - Održano je 55530 ha pogodnih staništa (poluotvorena, otvorena i stjenovita staništa; NKS B., C., D. i I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su stjenovita staništa ključna za gniježđenje (NKS B.1.4.) unutar zone od 820 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 36530 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)	0	-
kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena poljoprivredna staništa i kamenjarske travnjake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 15. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 15. travnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 17 parova	-1	0
- Održano je 33482 ha otvorenih poljoprivrednih staništa pogodnih za vrstu (NKS C.3., I.1.8. i I.2.1.) - Održano je 15520 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.)	0	0

leganj (*Caprimulgus europaeus*) (G)

Navedena vrsta vezana je uz poluotvorena, garige i mozaična poljoprivredna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka dok gniježđenje nije zabilježeno.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Vrsta je gnijezdarica na ovom području ekološke mreže. Potencijalno gnijezdilište ciljne vrste nalazi se neposredno uz stacionažu km 2+705 do 2+805 te je 100 m uzvodno i nizvodno potrebno primijeniti mjere ograničenja radova. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 15. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 2+605 do 2+905 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 15. svibnja.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 250 parova	-1	0
- Održano je 57100 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C., D., E., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održano je 22410 ha poluotvorenih staništa ključnih za vrstu (NKS C.3. u kompleksu s D. ili E., te D.3.)	0	0
zmijar (*Circaetus gallicus*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz stjenovita područja, kamenjarske travnjake ispresijecane šumama, šumarcima, makijom ili garigom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Izvođenjem radova neće nastati novi elementi u prostoru koji bi ometali prelet ciljne vrste te se ovaj utjecaj isključuje. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 1. travnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para	-1	0
- Održano je 55530 ha pogodnih staništa (stjenovita područja, kamenjarski travnjaci ispresijecani šumama, šumarcima, makijom ili garigom; NKS B., C., D. i I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održano je 37780 ha ključnih staništa na poznatim teritorijima - Na 44450 ha poznatih teritorija osiguran je neometan prelet	0	0

eja strnjarica (*Circus cyaneus*) (Z)

Navedena vrsta vezana je uz otvorena i higrofilna staništa te poljoprivredne površine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena.

Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Primjenom mjera ublažavanja o očuvanju vegetacije neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana uz raznolika staništa), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. U odnosu na površinu otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (31.970 ha), radi se o utjecaju na 0,003% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 0,84 ha). U odnosu na pogodna staništa (23.260 ha), radi se o utjecaju na 0,01% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 2,96 ha). Slijedom navedenog, radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se ključna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka ključnih staništa ciljne vrste.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.
- Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 60 jedinki - Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) - Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	0	0
eja livadarka (*Circus pygargus*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz livade košanice, travnjake te mozaična staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena no nije zabilježeno gniježđenje. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Primjenom mjera ublažavanja o očuvanju vegetacije neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana uz raznolika staništa), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. U odnosu na otvorena mozaična staništa pogodna za hranjenje (31.970 ha), radi se o utjecaju na 0,003% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 0,84 ha). U odnosu na pogodna staništa (23.260 ha), radi se o utjecaju na 0,01% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 2,96 ha). Slijedom navedenog, radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata, dok se na lokaciji zahvata ne nalaze pogodna staništa za gniježđenje. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.
- Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 27 parova - Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su pogodna hranilišta (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Održane su livade košanice pogodne za gniježđenje unutar zone od 19513 ha mozaičnih poljoprivrednih površina u kojima se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS. C.2.5., I.1.8. i I.2.1.) - Održano je 240 ha čistih livada košanica pogodnih za gniježđenje (NKS C.2.5.)	0	0
zlatovrana (*Coracias garrulus*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz mozaična staništa s ekstenzivno korištenim travnjacima i oranicama s plodoredom, te drvoredima i pojedinačnim stablima topola. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena, a zabilježeno je i 7 kućica na stablima u kojima vrsta gnijezdi. Koordinate stabala s kućicama su sljedeće (HTRS96): 1. 420320.34, 4871343.32 2. 423139.40, 4867528.26 3. 419805.85, 4871639.38 4. 418519.99, 4872637.52 5. 418897.68, 4872383.24 6. 419717.10, 4871856.83 7. 418119.19, 4873309.06 Budući da vrsta ekologijom nije vezana uz vodu, izvođenjem radova neće doći do gubitka staništa. No za vrstu su vrlo bitna stabla, pogotovo topola (*Populus alba*), koja su prisutna uz kanal i u samom kanalu. Na pojedinim stablima postavljene su kućice za ovu vrstu i ona je ovdje zabilježena na gniježđenju. Stoga je potrebno sva visoka stabla očuvati u postojećem stanju, a pogotovo stabla na kojima se nalaze kućice. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Vrsta je gnjezdarica ovog područja ekološke mreže, a gniježđenje je zabilježeno i na topolama unutar i u neposrednoj blizini predmetnog kanala. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 30. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 30. travnja. • Očuvati sva visoka stabla u postojećem stanju, a pogotovo stabla na kojima se nalaze kućice za zlatovranu. Neposredno prije izvođenja radova u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera utvrditi stabla na kojima se nalaze kućice. Koordinate stabala s kućicama zabilježenih terenskim istraživanjem su sljedeće (HTRS96): o 420320.34, 4871343.32 o 423139.40, 4867528.26		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
o 419805.85, 4871639.38 o 418519.99, 4872637.52 o 418897.68, 4872383.24 o 419717.10, 4871856.83 o 418119.19, 4873309.06		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 71 par - Održano je 49050 ha pogodnih staništa (mozaična staništa s ekstenzivno korištenim travnjacima i oranicama s plodoredom, te drvoredima i pojedinačnim stablima topola; NKS C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održano je 22160 ha ključnih staništa	-1	0
- Na pogodnim gnjezdilištima restaurirani su drvoredi topola	0	0
crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz šumska staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Najbliža lokacija staništa pogodnog za navedenu vrstu nalazi se oko 2,1 km od lokacije zahvata. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljne vrste, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljnu vrstu, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 15 parova - Održano je 800 ha hrastovih šuma pogodnih za vrstu (NKS E.3.5.) - Održano je 100 ha ključnih šuma hrasta cera - U šumama u kojima se jednodobno gospodari održano je najmanje 30 % medunčevih sastojina starijih od 80 godina te najmanje 25 % cerovih sastojina starijih od 60 godina - Šumske površine u raznodobnom gospodarenju te jednodobnom gospodarenju starije od 80 godina (medunac) ili 60 godina (cer) sadrže najmanje 10 m3/ha suhe drvne mase	0	-
mali sokol (*Falco columbarius*) (Z)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena i higrofilna staništa te poljoprivredne površine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Primjenom mjera ublažavanja o očuvanju vegetacije neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana uz raznolika staništa), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. U odnosu na otvorena mozaična staništa pogodna za hranjenje (31.970 ha), radi se o utjecaju na 0,003% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 0,84 ha). U odnosu na pogodna staništa (23.260 ha), radi se o utjecaju na 0,01% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 2,96 ha). Slijedom navedenog, radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se ključna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka ključnih staništa ciljne vrste.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.
- Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki - Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) - Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*) (G, P)

Navedena vrsta vezana je uz otvorena mozaična staništa, livade košanice i mozaična poljoprivredna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka, dok gniježđenje nije zabilježeno.

Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Primjenom mjera ublažavanja o očuvanju vegetacije neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana uz raznolika staništa), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. U odnosu na otvorena mozaična staništa pogodna za hranjenje (otvorena mozaična staništa) (31.970 ha), radi se o utjecaju na 0,003% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 0,84 ha). U odnosu na pogodna hranilišta (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa) (23.260 ha), radi se o utjecaju na 0,01% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 2,96 ha). Slijedom navedenog, radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata, dok se na lokaciji zahvata ne nalaze pogodna staništa za gniježđenje. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 15. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 15. travnja.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.
- Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 par - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su pogodna hranilišta (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je 240 ha čistih livada košanica pogodnih za gniježđenje i ključnih za hranjenje (NKS C.2.5.) - Održane su livade košanice, pogodne za gniježđenje i ključne za hranjenje, unutar zone od 19513 ha mozaičnih poljoprivrednih površina u kojima se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS. C.2.5., I.1.8. i I.2.1.) - Održano je 420 ha potencijalnih ključnih staništa za gniježđenje na Bokanjačkom blatu	0	0
ždral (*Grus grus*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena i higrofilna staništa te poljoprivredne površine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Primjenom mjera ublažavanja o očuvanju vegetacije neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana uz raznolika staništa), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. U odnosu na otvorena mozaična staništa pogodna za hranjenje (31.970 ha), radi se o utjecaju na 0,003% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 0,84 ha). U odnosu na pogodna staništa (23.260 ha), radi se o utjecaju na 0,01% površine (površina zahvata na ovim staništima iznosi 2,96 ha). Izvođenjem radova neće nastati novi elementi u prostoru koji bi ometali prelet ciljne vrste te se ovaj utjecaj isključuje. Slijedom navedenog, radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se ključna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka ključnih staništa ciljne vrste.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.
- Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano je 31970 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) - Održana su pogodna staništa (travnjaci, mozaična poljoprivredna staništa; NKS A.4.1, C., I.1.8., I.2.1. i I.5.) unutar zone od 23260 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu	-1	0
- Održano je 16870 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) - Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 4090 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Omogućen je neometan prelet tijekom selidbe kroz 65110 ha zračnog prostora POP-a		
voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorene niske listopadne šume i šumarke te stare maslinike. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. svibnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova	-1	0
- Održana su pogodna staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici) unutar zone od 50550 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima (NKS C.3., D., I.1.8., I.2.1. i I.5.)	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Održano je 26710 ha ključnih staništa (otvorene niske listopadne šume/šumarci; stari maslinici; NKS. D.3., E. i I.5.2.)		
rusi svračak (*Lanius collurio*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena mozaična staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena, dok gniježđenje nije zabilježeno. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 10000 parova	-1	0
- Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.)	0	0
sivi svračak (*Lanius minor*) (G)		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari

Navedena vrsta vezana je uz otvorena mozaična staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena, a zabilježena su i 2 gnijezda na stablima.

Budući da vrsta ekologijom nije vezana uz vodu, izvođenjem radova neće doći do gubitka staništa. No za vrstu su bitna stabla na kojima gradi gnijezdo, a koja su prisutna uz kanal i u samom kanalu. Stoga je potrebno sva visoka stabla očuvati u postojećem stanju.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata, kao i na stablima unutar obuhvata zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja.
- Sva visoka stabla očuvati u postojećem stanju.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 150 parova	-1	0
- Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.)	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Održano je 12220 otvorenih higrofilnih i mezofilnih travnjaka te poljoprivrednih staništa ključnih za vrstu (NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) - Održana su ključna staništa (higrofilni i mezofilni travnjaci, poljoprivredna staništa; NKS C.2., I.1.8. i I.2.1.) unutar zone od 3250 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima		

ševa krunica (*Lullula arborea*) (G)

Navedena vrsta vezana je uz otvorene mozaična staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. ožujka, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. ožujka.

vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1050 parova	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Održano je 50920 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za vrstu (NKS C., D.3., I.1.8., I.2.1. i I.5.)	0	0
velika ševa (*Melanocorypha calandra*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena poljoprivredna staništa i kamenjarske travnjake. Navedena vrsta vezana je uz otvorene mozaična staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana gnijezdeća populacija od najmanje 40 parova	-1	0
- Održano je 33482 ha otvorenih poljoprivrednih staništa pogodnih za vrstu (NKS C.3., I.1.8. i I.2.1.)	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000024 Ravni kotari		
- Održano je 15520 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za vrstu (NKS C.3.5.1., C.3.6.1. i C.3.6.2.) - Održano je 1370 ha ključnih poznatih gnjezdilišta vrste		

5.4 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000025 Vransko jezero i Jasen

U tablicama u nastavku (Tablica 25 i Tablica 26) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste, ciljna staništa i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR5000025 Vransko jezero i Jasen. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj", dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj". Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom. Ukoliko mjera ublažavanja nije predložena, u stupcu „ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja" nema ocjene (relevantna je ocjena u stupcu „ocjena utjecaja").

Tablica 25. Procjena mogućih utjecaja na ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen
jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*)
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem ova vrsta nije zabilježena. Na čitavoj duljini kanala unutar ovog područja ekološke mreže nalaze se povoljna staništa ove vrste, pri čemu se povoljnost staništa smanjuje u uzvodnom smjeru – na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do djelomičnog gubitka staništa za ovu vrstu. Površina kanala koja će biti pod utjecajem iznosi 1,26 ha što u odnosi na površinu pogodnih staništa (3.300 ha) iznosi 0,04%, odnosno radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa (budući da vrsta ekologijom nije isključivo vezana uz kanal i postojeće stanišne uvjete u njemu, nego je vezana i uz vodene površine oskudne vegetacijom), nego do određene degradacije stanišnih uvjeta

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Uz navedene mjere, kako ne bi došlo do utjecaja na populaciju, radove je potrebno izvoditi od 1. kolovoza do 1. ožujka (izvan razdoblja emergencije).

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 1. ožujka.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 3300 ha pogodnih staništa za vrstu (veće vodene površine s razvijenom vodenom i obalnom močvarnom vegetacijom te tršćaci) (NKS A.1.1., A.1.3., A.2.4., A.3.1., A.3.3., A.4.1.) - Održana je populacija vrste (najmanje 750 jedinki)	-1	0
- Očuvan povoljni vodni režim (spriječeno zaslanjivanje) - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKS001 i JKR00019_013826	0	0

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00019_000000, JKR00644_000881, JKR00896_000000, JKR04597_000000, JKR06944_000000 - Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 - Očuvan je pojas obalne vegetacije u širini minimalno 5 m		
(Anisus vorticulus)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se pogodno stanište ove vrste. Najbliže lokaciji zahvata pogodno stanište se nalazi na udaljenosti od oko 12 km. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljne vrste, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljnu vrstu, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana pogodna staništa za vrstu unutar zone od 3 ha (lokva Benča) - Očuvana povoljna mikrostaništa (dublji dijelovi lokve Benča) - Očuvana populacija od najmanje 50 jedinki /m2 - Restaurirano 0,05 ha površine pogodnih mikrostaništa - Održana je populacija vrste (najmanje 1 kvadrant 1x1 km mreže) - Očuvan povoljni vodni režim i kvaliteta vode i spriječeno zaslanjenje lokve Benča	0	-
glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*)		

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Vrsta nastanjuje bočate i slatke vode s raznovrsnim dnom no zadržava se u plitkim dijelovima toka s bogato obraslom vegetacijom. Provedenim istraživanjem ova vrsta nije zabilježena no utvrđena su staništa pogodna za vrstu, pogotovo na nizvodnijim dijelovima toka. Na području ekološke mreže zabilježeno je 3100 ha pogodnih staništa za vrstu i 440 ha ključne zone za ishranu i mrijest vrste. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja vegetacije i supstrata iz korita kanala čime će doći do utjecaja na staništa pogodna i ključna za ovu vrstu. Doći će do utjecaja na 1,24 ha (0,04 % površine) pogodnih staništa i do utjecaja na 0,04 ha (0,009 % površine) ključne zone. Slijedom navedenog radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Kako bi se dodatno umanjio utjecaj radova predlaže se mjera ublažavanja o postavljanju zaštitnih barijera („zavjesa") koje će spriječiti širenje zamućenja i prijenos sedimenta nizvodno, te potencijalnu degradaciju stanišnih uvjeta. Smanjenju širenja zamućenja i sedimenta nizvodno u Vransko jezero doprinijet će i očuvanje zone tršćaka.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti na dionicama toka gdje se provode radovi biti degradirani. S obzirom na veliku površinu pogodnih staništa na ovom području ekološke mreže i dobru pokretljivost vrste, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje.

Izvođenjem radova može doći do stradavanja jajašaca i ličinki, stoga je radove u vodi potrebno izvoditi od 1. kolovoza do 1. veljače, odnosno izvan razdoblja mrijesta.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Na najnizvodnijoj točki dionice na kojoj se planiraju radovi postaviti zaštitne barijere („zavjese") koje će spriječiti širenje zamućenja i prijenos sedimenta nizvodno.
- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 1. veljače.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 3100 ha pogodnih staništa za vrstu (staništa s kamenitim dnom te dnom obraslim vegetacijom) - Očuvana ključna zona od 440 ha za ishranu i mrijest vrste - Održana je populacija vrste (najmanje 44 kvadranata 1x1 km mreže)	-1	0
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKS001 i JKR00019_013826 - Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00019_000000, JKR00896_000000, JKR00644_000881 - Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 - Održan je povoljni režim bočatih voda - Populacija stranih i invazivnih stranih vrsta smanjena je i kontrolirana izlovom dopuštenim ribolovnim alatima bez ograničenja u skladu sa Zakonom o slatkovodnom ribarstvu	0	0
kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje odraslih jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne, a niti jaja budući da ih vrsta ne odlaže u vodotok. Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz raznolika kopnena staništa, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito vodotoka, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja: -**		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 2900 ha pogodnih staništa za vrstu (livade, pašnjaci, garizi, makije, rubovi šuma i šumske čistine, površine pod tradicionalnom poljoprivredom: maslinici, vrtovi, vinogradi; krška područja s dovoljno tla za polaganje i inkubaciju te hibernaciju) - Održana je ključna zona od najmanje 130 ha (lokaliteti Popovka, Majdan i Banjevački stanovi) važnih za ishranu, skrovište te odlaganje jaja - Očuvano je najmanje 140 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1.) i 760 ha šikara (NKS D.3.1.1. i D.3.4.2.) - Održana je populacija vrste (najmanje 15 kvadranata 1x1 km mreže) - Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu - Očuvani suhozidi na području Modrave i Bašinka	0	-
četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*)		

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će jedinke privremeno napustiti lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Tijekom izvođenja radova stradavanje odraslih jedinki se ne očekuje budući da su dobro pokretne, a niti jaja budući da ih vrsta ne odlaže u vodotok.

Do gubitka staništa neće doći budući da vrsta nije vezana uz vodotok, nego uz raznolika kopnena staništa, a pojavljuje se i u blizini vodotoka. Budući da su radovi ograničeni na korito vodotoka, do trajnog utjecaja na staništa ove vrste neće doći.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 2900 ha pogodnih staništa za vrstu (krška staništa s makijom, livade, šumska područja, rubovi šuma, tradicionalno obrađivana polja, maslinici, ruralna područja, suhozidi, područja uz potoke, vlažnija i djelomično močvarna područja) - Očuvani povoljni stanišni uvjeti na otvorenim, sunčanim, i suhim, kamenitim i stjenovitim područjima za očuvanje vrste - Očuvano je najmanje 960 ha šumskih staništa (NKS E.8.1.), 140 ha travnjačkih staništa (NKS C.3.5.1.) i 760 ha šikara (NKS D.3.1.1. i D.3.4.2.) - Održana je populacija vrste (najmanje 4 kvadranta 1x1 km mreže) - Očuvana je povezanost pogodnih staništa za vrstu - Očuvani su suhozidi na području Modrave i Bašinka	0	-
livadni procjepak (*Chouardia litardierei*)		
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) neposredno uz lokaciju zahvata od stacionaže km 0+370 do 1+000 nalazi se pogodno stanište ove vrste. Budući da su radovi ograničeni na samo korito kanala, bez zadiranja u okolna staništa, a za pristup kanalu koristit će se postojeći poljski put smješten neposredno uz kanal, može se isključiti mogućnost utjecaja na staništa ove vrste. Izvođenjem radova uklonit će se nanos iz korita kanala u visini od 0,4 m. S obzirom na blizinu Vranskog jezera, visina vodenog stupca u kanalu na dionici uz pogodna staništa ovisi o visini vodenog stupca u Vranskom jezeru, te se stoga ne očekuju promjene u vodnom režimu staništa neposredno uz kanal. U prilog tome idu i podaci Hrvatskih voda, prema kojima područje pogodnog staništa ove vrste nije plavljeno niti u jednom scenariju vjerojatnosti pojavljivanja poplava (Prethodna procjena rizika od poplava, 2019), niti su zabilježeni poplavni događaji (Registar poplavnih događaja, 2019), iz čega se zaključuje da poplavna voda iz kanala nije glavni razlog vlažnosti ovog područja. Slijedom navedenog, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljnu vrstu, cilj očuvanja i prateće atribute. **Mjere ublažavanja:** -		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**

ciljne vrste područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	0	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano 90 ha pogodnih staništa za vrstu - Očuvana su ključna staništa za vrstu od najmanje 14 ha - Održana je populacija vrste (najmanje 1800 jedinki) - Restaurirana pogodna staništa unutar zone od 48 ha - Očuvani povoljni stanišni uvjeti na otvorenim periodički vlažnim travnjačkim zajednicama u kojima vrsta dolazi - prijelazne zajednice između travnjaka i plitkih močvarnih zajednica s vrstama Eleocharis palustris, Bolboschoenus maritimus, Holoschoenus vulgaris i Juncus articulatus - Održan povoljni vodni režim pogodnih staništa - Drvenasta i grmolika vegetacija, te trska i ljutak ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti - Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine	0	-

Tablica 26. Procjena mogućih utjecaja na ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen
6420 Mediteranski visoki vlažni travnjaci *Molinio-Holoschoenion*
Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) neposredno uz lokaciju zahvata od stacionaže km 0+120 do 1+000 nalazi se ovaj stanišni tip. Budući da su radovi ograničeni na samo korito kanala, bez zadiranja u okolna staništa, a za pristup kanalu koristit će se postojeći poljski put smješten neposredno uz kanal, može se isključiti mogućnost direktnog utjecaja na ovo ciljno stanište.

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

Izvođenjem radova uklonit će se nanos iz korita kanala u visini od 0,4 m. S obzirom na blizinu Vranskog jezera, visina vodenog stupca u kanalu na dionici uz ovo stanište ovisi o visini vodenog stupca u Vranskom jezeru, te se stoga ne očekuju promjene u vodnom režimu staništa neposredno uz kanal. U prilog tome idu i podaci Hrvatskih voda, prema kojima područje pogodnog staništa ove vrste nije plavljeno niti u jednom scenariju vjerojatnosti pojavljivanja poplava (Prethodna procjena rizika od poplava, 2019), niti su zabilježeni poplavni događaji (Registar poplavnih događaja, 2019), iz čega se zaključuje da poplavna voda iz kanala nije glavni razlog vlažnosti ovog područja.

Slijedom navedenog, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ovo ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana površina stanišnog tipa od najmanje 90 ha (NKS C.2.5.3.) - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Osiguran je povoljni vodni režim - Restaurirane su degradirane površine stanišnog tipa na području Jasena - Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip - Drvenasta i grmolika vegetacija te trska i ljutak ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti - Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine	0	-

3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ciljni stanišni tip. Na području ekološke mreže utvrđeno je 3000 ha stanišnog tipa. Najbliže područje s ovim stanišnim tipom utvrđeno je 65 m od lokacije predmetnog kanala u Vranskom jezeru te izvođenjem radova neće doći do direktnog utjecaja u vidu uklanjanja/oštećenja ovog stanišnog tipa.

Navedeni stanišni tip osjetljiv je na promjenu kakvoće vode (količina organske tvari, zamućenje vode, pH vode i sl.). Uklanjanjem naplavina i nanosa doći će do zamućenja vode i podizanja organske tvari iz nanosa te njihovog prijenosa nizvodno u Vransko jezero i područje rasprostranjenosti ovog ciljnog staništa, što može u značajnoj mjeri utjecati na ovo ciljno stanište. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri umanjio prijenos zamućenja i sedimenta nizvodno, predlaže se mjera ublažavanja postavljanja zaštitnih barijera („zavjesa“) na najnizvodnijoj točki dionice na kojoj se planiraju radovi. Radi dodatne zaštite ovog staništa od unosa nutrijenata iz kanala, potrebno je izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. Očuvanje ove zone doprinijet će zadržavanju prijenosa sedimenta i nanosa iz kanala u Vransko jezero. Radove na dvije

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen

najnizvodnije dionice potrebno je izvoditi u vrijeme niskih vodostaja i protoka u kanalu, kako bi se i na taj način smanjio intenzitet prijenosa sedimenta nizvodno. Prema podacima s hidrološke postaje Vrana, koja se nalazi 3,3 km uzvodno od ušća kanala u Vransko jezero, ali i hidroloških postaja Pakoštanski most i Prosika koje se nalaze neposredno uz jezero i relevantne su za praćenje vodostaja u jezeru, najniži vodostaji u Lateralnom kanalu i u Vranskom jezeru javljaju se između srpnja i studenog. Tada se ujedno javljaju i najniži protoci u Lateralnom kanalu. Stoga je radi dodatnog smanjenja intenziteta prijenosa sedimenta nizvodno, radove na dvije najnizvodnije dionice potrebno izvoditi između 1. srpnja i 30. studenog.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i cilj očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Na najnizvodnijoj točki dionice na kojoj se planiraju radovi postaviti zaštitne barijere („zavjese") koje će spriječiti širenje zamućenja i prijenos sedimenta nizvodno.
- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Radove na dvije najnizvodnije dionice izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 30. studenog.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-2	0
2. fragmentacija staništa	0	0
3. degradacija staništa	-2	-1
4. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Očuvani su povoljni stanišni uvjeti (pH vode iznad 7-9, nizak udio nutrijenata, visoke koncentracije kalcija (>100 mg/l) i niske koncentracije fosfata (<0,05 mg/l)	-2	-1
- Održan je stanišni tip u zoni površine 3000 ha (ukupna vodena površina jezera)	-2	0
- Osiguran povoljni vodni režim za razvoj parožina (Characeae) i nizak salinitet vode u jezeru - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKR00019_000000	0	0

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignut je dobar ekološki potencijal/stanje i dobro kemijsko stanje vodnog tijela JKR00050_002421		

5210 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus* spp.

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 80 m, na višim nadmorskim visinama. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održano je najmanje 30 ha postojeće površine stanišnog tipa (NKS D.3.4.2.3.) - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Stanišni tip očuvan od intenzivnog zarastanja drugim drvenastim vrstama	0	-

6540 Submediteranski travnjaci sveze *Molinio-Hordeion secalini*

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 1,9 km. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 1 ha (NKS C.2.5.1.) - Restaurirano je najmanje 3 ha površine stanišnog tipa - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Osiguran je povoljni vodni režim - Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip - Drvenasta i grmolika vegetacija te trska ne obuhvaćaju više od 10 % pokrovnosti - Strane i invazivne strane vrste ne pokrivaju više od 10 % površine	0	-

3170* Mediteranske povremene lokve

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 550 m. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana je površina stanišnog tipa od najmanje 0,5 ha - Restauriran stanišni tip unutar zone od 179 ha - Očuvani povoljni stanišni uvjeti za razvoj sastojina bodljaste trnice - Crypsis aculeata (NKS A.4.2.1.4.) - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Osiguran povoljni vodni režim	0	-

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
- Uklonjena vegetacija koja zaraštava stanišni tip (osobito trska) - Stanišni tip očuvan od zarastanja		

6220* Eumediteranski travnjaci *Thero-Brachypodietea*

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 90 m, na višim nadmorskim visinama. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana površina stanišnog tipa od najmanje 65 ha (NKS C.3.6.1.) - Restauriran stanišni tip unutar zone od 360 ha koja obuhvaća i suhe travnjake NKS C.3.5.1. - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Stanišni tip očuvan od zarastanja - Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti	0	-

62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*)

Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti ciljnih staništa (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata ne nalazi se ovo stanište. Najbliže lokaciji zahvata stanište se nalazi na udaljenosti od oko 90 m, na višim nadmorskim visinama. Uzimajući u obzir karakteristike zahvata i doseg utjecaja, kao i karakteristike ovog ciljnog staništa, može se isključiti mogućnost negativnog utjecaja na ciljno stanište, cilj očuvanja i prateće atribute.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. fragmentacija staništa	0	-

ciljna staništa područja HR5000025 Vransko jezero i Jasen		
3. degradacija staništa	0	-
4. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Održana površina stanišnog tipa od najmanje 140 ha (NKS C.3.5.1.) u zonama u kojima dolazi samostalno ili u kompleksu s drugim staništima - Restauriran stanišni tip unutar zone od 360 ha koja obuhvaća i suhe travnjake NKS C.3.6.1. - Očuvane su karakteristične vrste ovog stanišnog tipa - Stanišni tip očuvan od zarastanja - Drvenasta i grmolika vegetacija ne obuhvaća više od 10 % pokrovnosti	0	-

5.5 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000025 Vransko jezero i Jasen

U tablici u nastavku (Tablica 27) dana je procjena značajnosti utjecaja predmetnog zahvata na ciljne vrste i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže HR1000025 Vransko jezero i Jasen. Značajnost utjecaja ocijenjena je prema skali danoj u poglavlju 1.1 Metodologija predviđanja utjecaja (Tablica 1). Vrijednost -2 odgovara zaključku da „zahvat ima značajni negativni utjecaj", dok ostale vrijednosti (-1, 0, +1, +2) odgovaraju zaključku da „zahvat nema značajni negativni utjecaj". Značajnost utjecaja ocijenjena je uzimajući u obzir utjecaje tijekom izgradnje (i pripreme) i tijekom korištenja zahvata. Ukoliko je predložena mjera ublažavanja, navedena je i značajnost utjecaja s provedenom mjerom. Ukoliko mjera ublažavanja nije predložena, u stupcu „ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja" nema ocjene (relevantna je ocjena u stupcu „ocjena utjecaja").

Tablica 27. Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen
crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*) (Z)
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike te šaranske ribnjake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa ključnih za vrstu i 90 ha staništa pogodnih za vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha ključnih staništa (0,27 % površine ključnih staništa) i na 0,53 ha pogodnih staništa (0,59 % površine pogodnih staništa). S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 550 jedinki - Održano je 270 ha staništa ključnih za vrstu (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
vodomar (*Alcedo atthis*) (Z)		
Navedena vrsta vezana je uz obalnu vegetaciju (makrofiti i drvenasta vegetacija). Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka izvan ovog područja ekološke mreže. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, na preostalih oko 1.500 m nalaze se drugi makrofiti (uz trsku na obali) i drvenasta vegetacija (drveće i grmlje na pokosu kanala i neposredno uz kanal). Izvođenjem radova doći će do uklanjanja makrofita i drvenaste vegetacije iz korita kanala i neposredno uz kanal, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 350 ha staništa pogodnih za vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,36 % površine) pogodnih staništa. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:**		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 350 ha vodenih staništa sa što više vegetacije u koritu i na obalama, pogodnih za hranjenje i zimovanje (NKS A.)	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorene kamenjarske travnjake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena izvan ovog područja ekološke mreže. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. travnja.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 17 parova	-1	0
- Održano je 2030 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka pogodnih za gniježđenje (NKS B.1.4., C.3.5.1., C.3.6.1. i I.) - Održano je 880 ha otvorenih kamenjarskih travnjaka ključnih za gniježđenje (NKS C.3.5.1. i C.3.6.1.) - Očuvane su lokve na pogodnim staništima	0	0
čaplja danguba (*Ardea purpurea*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka dok gniježđenje nije zabilježeno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa ključnih za vrstu, 90 ha staništa pogodnih za vrstu, 110 ha ključnih poznatih gnijezdilišta i 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) ključnih staništa, na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa, na 0,12 ha (0,11 % površine) ključnih poznatih gnijezdilišta		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

ciljne vrste i 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci, i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. travnja.
- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 7 parova - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano 110 ha ključnih poznatih gnjezdilišta Velikog tršćaka - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
žuta čaplja (*Ardeola ralloides*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita kanala i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje ciljne vrste i 160 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje koji se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje dok se neće zadirati u područje restauracije pogodno za hranjenje ciljne vrste. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		

patka njorka (*Aythya nyroca*) (Z)

Navedena vrsta vezana je uz vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 3200 ha staništa pogodnih za ciljnu vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,13 ha (0,004 % površine) staništa pogodnih za ciljnu vrstu. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 39 jedinki - Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.)	-1	0
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
bukavac (*Botaurus stellaris*) (G, P, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike te močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa ključnih za vrstu, 90 ha staništa pogodnih za vrstu i 110 ha ključnih poznatih gnijezdilišta. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) ključnih staništa, na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa i na 0,12 ha (0,11 % površine) ključnih poznatih gnijezdilišta ciljne vrste. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. ožujka, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. lipnja do 1. ožujka.
- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je u stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 pjevajuća mužjaka - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 2 jedinke - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici)	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Održano je pogodno stanište (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano 110 ha ključnog poznatog gnjezdilišta Velikog tršćaka		
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0

ušara (*Bubo bubo*) (G)

Navedena vrsta vezana je uz poluotvorena, otvorena i stjenovita staništa. Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka na velikoj udaljenosti od ovog područja ekološke mreže. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 1.860 ha staništa pogodnih za vrstu, 60 ha staništa ključnih za gniježđenje i 870 ha staništa ključnih za hranjenje. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,53 ha (0,028 % površine) pogodnih staništa. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Potrebno je naglasiti da vrsta ekologijom nije vezana uz vodno tijelo bogato vegetacijom, stoga se ovdje ne radi o gubitku staništa, nego o privremenoj promjeni stanišnih uvjeta, bez utjecaja na kvalitetu i pogodnost staništa za ovu vrstu.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata (prostor koji vrsta koristi za hranjenje ali ne i za gniježđenje). S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Utjecaj na gniježđenje se može isključiti budući da se pogodna gnijezdilišta nalaze na udaljenosti većoj od 2 km.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja: -

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	-
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	-
3. fragmentacija staništa	0	-
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	-

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
6. akcidentne situacije	0	-
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para. - Održano je 1860 ha pogodnih staništa (otvorena i stjenovita staništa, NKS B., C. i I.) - Održana su stjenovita staništa ključna za gniježđenje (NKS B.) unutar zone od 60 ha u kojoj se na poznatim gnijezdilištima pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 870 ha kamenjarskih travnjaka ključnih za hranjenje (NKS C.3.5. i C.3.6.)	0	-
leganj (*Caprimulgus europaeus*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz poluotvorena staništa, garige i mozaična poljoprivredna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT) na lokaciji zahvata ne nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem zabilježena je jedna jedinka na velikoj udaljenosti od ovog područja ekološke mreže. Neposredno uz planirano područje izvođenja radova nalaze se pogodna staništa, no zahvatom neće doći do zadiranja u ova staništa te se može isključiti mogućnost gubitka staništa ciljne vrste. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za privremeno obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 15. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. kolovoza do 15. svibnja.		

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	0	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 45 parova	-1	0
- Održano je 2180 ha pogodnih staništa (garizi, mozaična staništa s ekstenzivnom poljoprivredom; NKS C., D., I.1.8., I.2.1. i I.5.)	0	0
velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*) (G, P, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena dok gniježđenje nije zabilježeno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa ključnih za vrstu, 90 ha staništa pogodnih za vrstu, 110 ha ključnih poznatih gnijezdilišta, 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje i 160 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje pod restauracijom. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha ključnih staništa (0,27 % površine), na 0,53 ha pogodnih staništa (0,59 % površine), na 0,12 ha (0,11 % površine) ključnih poznatih gnijezdilišta ciljne vrste i 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:**		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od povremeno 1 par - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano 110 ha ključnog poznatog gnjezdilišta Velikog tršćaka - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		
bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 3200 ha staništa pogodnih za ciljnu vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,13 ha (0,004 %) staništa pogodnih za ciljnu vrstu. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.)	-1	0
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
crna čigra (*Chlidonias niger*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 3200 ha staništa pogodnih za ciljnu vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,13 ha (0,004 %) staništa pogodnih za ciljnu vrstu. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana preletnička populacija od najmanje 64 jedinke - Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.)	-1	0
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
zmijar (*Circaetus gallicus*) (G)		
Navedena vrsta vezana je uz stjenovita područja, kamenjarske travnjake ispresijecane šumama, šumarcima, makijom ili garigom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Prema		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 2480 ha staništa pogodnih za gniježđenje ciljne vrste, 1060 ha ključnih staništa te područje teritorija (preleta) ciljne vrste. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,53 ha (0,021 %) staništa pogodnih za gniježđenje ciljne vrste. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Potrebno je naglasiti da vrsta ekologijom nije vezana uz vodno tijelo bogato vegetacijom, stoga se ovdje ne radi o gubitku staništa, nego o privremenoj promjeni stanišnih uvjeta, bez utjecaja na kvalitetu i pogodnost staništa za ovu vrstu. Izvođenjem radova neće nastati novi elementi u prostoru koji bi ometali prelet ciljne vrste te se ovaj utjecaj isključuje.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 31. srpnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 31. srpnja do 1. travnja.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 par	-1	0
- Održano je 2480 ha stjenovitih i mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom, pogodnih za gniježđenje (NKS B., C., D. i I.) - Održano je 1060 ha ključnih stjenovitih područja, kamenjarskih travnjaka ispresijecanih šumama, šumarcima, makijom ili garigom (NKS B., C.3.5. i C.3.6.) - Na 1410 ha teritorija osiguran je neometan prelet	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
eja močvarica (*Circus aeruginosus*) (G, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz močvarna i vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena dok gniježđenje nije zabilježeno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa ključnih za vrstu, 90 ha staništa pogodnog za vrstu, 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje, 940 ha staništa ključnih za hranjenje i 1680 ha mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) ključnih staništa i na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa, na 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje, 0,53 ha (0,032 % površine) otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje i na 0,52 ha (0,055 % površine) travnjačkih staništa ključnih za hranjenje. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 11 jedinki - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima, vlažni travnjaci; NKS A.4.1. i C.2.5.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.) - Održano je 1680 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS C. i I.) - Održano je 940 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.)	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
eja strnjarica (*Circus cyaneus*) (Z)		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Navedena vrsta vezana je uz močvarna i vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 940 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje vrste i 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje vrste. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,52 ha (0,055 %) travnjačkih ključnih staništa i na 1,23 ha (0,062 %) pogodnih staništa. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 5 jedinki - Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) - Održano je 940 ha travnjačkih staništa ključnih za hranjenje (NKS C.)	-1	0
eja livadarka (*Circus pygargus*) (G)		

Navedena vrsta vezana je uz otvorena i vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se ključna i pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena, no izvan ovog područja ekološke mreže. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 210 ha staništa pogodnih za gniježđenje vrste, 30 ha ključnih staništa za gniježđenje vrste, 1980 ha mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje i 330 ha ključnih hraništa u krškim poljima. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,53 ha (0,25 % površine) pogodnih gnijezdilišta, 0,53 ha (1,77 % površine) ključnih gnijezdilišta, 1,23 ha (0,062 % površine) otvorenih mozaičnih staništa i na 0,53 ha (0,16 % površine) ključnih staništa u krškim poljima. Potrebno je naglasiti da vrsta gniježđenjem nije vezana uz vodno tijelo bogato vegetacijom, stoga se ovdje ne radi o gubitku staništa, nego o privremenoj promjeni stanišnih uvjeta, bez utjecaja na kvalitetu i pogodnost staništa za ovu vrstu.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja.
- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 3 para - Održana su staništa pogodna za gniježđenje u zoni od 210 ha (vlažni travnjaci; NKS C.2.5.) - Održano je 30 ha ključnih staništa za gniježđenje na poznatom gnjezdilištu uz Veliki tršćak - Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) - Održano je 330 ha ključnih hranilišta u krškim poljima	-1	0
mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*) (P, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje i 160 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje koji se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,3 %) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje dok se neće zadirati u vlažna staništa koja se restauriraju. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan,		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 1 jedinke - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.)	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
mali sokol (*Falco columbarius*) (Z)		
Navedena vrsta vezana je uz otvorena mozaična staništa i krška polja. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja makrofita i druge vodene vegetacije iz korita i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 1980 ha mozaičnih staništa pogodnih za hranjenje i 330 ha ključnih hranilišta u krškim poljima. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,23 ha (0,062 % površine) otvorenih mozaičnih staništa i na 0,53 ha (0,16 % površine) ključnih staništa u krškim poljima. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 1 jedinke - Održano je 1980 ha otvorenih mozaičnih staništa s ekstenzivnom poljoprivredom pogodnih za hranjenje (NKS A.4.1., C. i I.) - Održano je 330 ha ključnih staništa u krškim poljima	-1	0
vlastelica (*Himantopus himantopus*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta, 4 ha ključnih staništa za hranjenje i 160 ha staništa pogodnih za hranjenje koji se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje. Radovima se neće zadirati u područje restauracije pogodno za hranjenje ciljne vrste kao niti u staništa ključnih za hranjenje ciljne vrste. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je preletnička populacija od najmanje 7 jedinki - Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine; NKS A.1.3.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je 4 ha ključnih staništa za hranjenje (muljevite i pješčane plićine; NKS A.1.3.) - Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		
čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*) (G, P)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike te vlažna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje, 90 ha staništa pogodnog za gniježđenje u kompleksu, 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje i 160 ha staništa pogodnih za hranjenje koji se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za gniježđenje, oko 0,53 ha (0,59 % površine) staništa pogodnog za gniježđenje u kompleksu i na oko 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje dok se neće zadirati u staništa koja se restauriraju. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. svibnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 125 parova - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - U razdoblju od 1. ožujka do 15. kolovoza na poznatim lokalitetima kolonija čaplji visina vode ispod same kolonije iznosi najmanje 50 cm - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
sivi svračak (*Lanius minor*) (G)		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Navedena vrsta vezana je uz otvorene mozaična staništa, higrofilne i mezofilne travnjake te poljoprivredna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena izvan ovog područja ekološke mreže na većoj udaljenosti. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita i pokosa kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 400 ha otvorenih mozaičnih poljoprivrednih staništa pogodnih za vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,53 ha (0,13 % površine) staništa pogodnih za vrstu. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, potencijalno je moguće gniježđenje neposredno uz kanal. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 30. lipnja do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 30. lipnja do 1. svibnja.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 4 para - Održano je 400 ha otvorenih mozaičnih poljoprivrednih staništa (NKS C.2.5., I.1.8. i I.2.1.)	-1	0
modrovoljka (*Luscinia svecica*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz močvarnu vegetaciju naročito tršćake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 370 ha staništa pogodnih za vrstu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,34 % površine) staništa pogodnog za ciljnu vrstu. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 370 ha pogodnih staništa (močvarna vegetacija uz vode, naročito tršćaci; NKS A.4.1. i D.3.2.)	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*) (Z)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta i 160 ha pogodnih hranilišta koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše, vlažni travnjaci; NKS A. i C.2.5.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		

veliki pozviždač (*Numenius arquata*) (P, Z)

Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta i 160 ha pogodnih hranilišta koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je preletnička populacija od najmanje 7 jedinki - Očuvana je zimujuća populacija od u prosjeku najmanje 20 jedinki - Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
gak (*Nycticorax nycticorax*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa s vodenom vegetacijom. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita te vegetacije iz korita i na pokosu kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje i 160 ha staništa pogodnih za hranjenje koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan,		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (vodena staništa s dostatnom močvarnom vegetacijom; NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		
mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*) (G, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike te veće vodene površine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta je zabilježena na području tršćaka kod ušća kanala u Vransko jezero. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje i 90 ha staništa pogodnih za gniježđenje vrste u kompleksu, 110 ha ključnih poznatih gnijezdilišta te 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor ciljne vrste. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za gniježđenje, na 0,53 ha (0,59 % površine) staništa pogodnih za gniježđenje vrste u kompleksu, 0,12 ha (0,11 % površine) ključnih poznatih gnijezdilišta ciljne vrste i do utjecaja na 0,13 ha (0,004 % površine) staništa pogodnih za ciljnu vrstu. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. travnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 28 jedinki - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je zimujuća populacija od najmanje 525 jedinki - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (tršćaci i rogozici; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano 110 ha ključnih poznatih gnjezdilišta Velikog tršćaka - Održano 3200 ha staništa pogodnih za hranjenje i odmor (veće vodene površine obrasle tršćacima; NKS A.1., A.2. i A.3.)	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

pršljivac (*Philomachus pugnax*) (P)

Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta i 160 ha pogodnih hranilišta koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje dok se neće zadirati u staništa koja se restauriraju. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 196 jedinki. - Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
žličarka (*Platalea leucorodia*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta i 160 pogodnih hranilišta koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Održana su pogodna hranilišta (močvare s plitkim otvorenim vodama; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*) (P)

Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hranilišta 160 ha pogodnih hranilišta koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan.

Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je preletnička populacija od najmanje 18 jedinki - Održana su pogodna hranilišta (močvare s plitkim otvorenim vodama; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
siva štijoka (*Porzana parva*) (G, P, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike te šaranske ribnjake. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa pogodnih za vrstu i 90 ha staništa pogodnih za vrstu u kompleksu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) pogodnih staništa i na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa u kompleksu. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. rujna do 1. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. rujna do 1. svibnja.
- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 4 para - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 270 ha pogodnih staništa (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
riđa štijoka (*Porzana porzana*) (G, P, Z)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i vlažna i močvarna staništa. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje vrste, 100 ha staništa pogodnih za gniježđenje vrste u kompleksu te 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za gniježđenje vrste, na 0,53 ha (0,53 % površine) staništa pogodnih za gniježđenje vrste u kompleksu i na 1,25 ha (0,3 % površine) vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja, odnosno izvan sezone gniježđenja Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 1. travnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 2 para - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Trend zimujuće populacije je stabilan ili u porastu - Održano je 270 ha staništa pogodnih za gniježđenje (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima, poplavni travnjaci; NKS A.4.1. i C.2.5.) unutar zone od 100 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 410 ha vlažnih staništa pogodnih za hranjenje (močvare s tršćacima; NKS A.)	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		
mala štijoka (*Porzana pusilla*) (G, P)		
Navedena vrsta vezana je uz tršćake i rogozike. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 270 ha staništa pogodnih za vrstu i 90 ha staništa pogodnih za vrstu u kompleksu. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,73 ha (0,27 % površine) pogodnih staništa i na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa u kompleksu. S obzirom na površine pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Budući da je vrsta gnijezdarica na ovom području ekološke mreže, moguće je gniježđenje na najnizvodnijem dijelu kanala gdje dominiraju tršćaci i na pogodnim staništima u blizini predmetnog zahvata. Kako bi se utjecaj na gniježđenje u vidu uznemiravanja isključio, radove je potrebno izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. svibnja, odnosno izvan sezone gniježđenja Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. srpnja do 15. svibnja. • Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata. • Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
2. stradavanje ciljnih vrsta	-1	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend gnijezdeće populacije je stabilan ili u porastu - Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je gnijezdeća populacija od najmanje 1 para - Održano je 270 ha pogodnih staništa (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za gniježđenje (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
prutka migavica (*Tringa glareola*) (P)		
Navedena vrsta vezana je uz vlažna staništa i muljevite i pješčane plićine. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna i ključna staništa. Provedenim istraživanjem vrsta nije zabilježena. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan tršćak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja tršćaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će ova dionica postati nepogodna za ovu vrstu. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 470 ha pogodnih hraništa i 160 ha pogodnih hraništa koja se restauriraju. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 1,25 ha (0,27 % površine) staništa pogodnih za hranjenje dok neće doći do zadiranja u staništa koja se restauriraju. S obzirom na površine ključnih i pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona tršćaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen

poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati.

Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan.

Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrsta nije gnjezdarica ovog područja ekološke mreže.

Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela.

Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljnu vrstu i atribute cilja očuvanja neće biti značajan.

Mjere ublažavanja:

- Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.
- Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.
- Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

vrsta utjecaja:	ocjena utjecaja:	ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trend preletničke populacije je stabilan ili u porastu - Očuvana je preletnička populacija od najmanje 27 jedinki - Održana su pogodna hranilišta (muljevite i pješčane plićine, obalne slanuše; NKS A.) unutar zone od 470 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844 - Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881	0	0
značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica		
Guščarice i liska vezane su uz otvorene vode i vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom, šljukarice vezane su uz plićine dok su kokošice vezane uz trščake i rogoze te močvare s trščacima u kompleksu. Na završnih oko 130 m kanala dominantno je prisutan trščak, dok se na preostalih oko 1.500 m nalaze drugi makrofiti (uz trsku na obali) čija se gustoća smanjuje uzvodno. Izvođenjem radova doći će do uklanjanja trščaka i drugih makrofita iz korita kanala, čime će navedene dionica postati nepogodna za ove vrste. Prema podacima o prostornoj rasprostranjenosti staništa ciljnih vrsta (baza podataka MZOZT-a) na lokaciji zahvata nalaze se pogodna staništa. Prema podacima MZOZT-a na području ekološke mreže zabilježeno je 3200 ha pogodnih staništa za guščarice i lisku, 410 ha pogodnih staništa za šljukarice te 270 ha staništa pogodnih za kokošice, 90 ha staništa pogodnih za kokošice u kompleksu i 160 ha pogodnih staništa za hranjenje koja su u restauraciji. Izvođenjem radova doći će do utjecaja na 0,13 ha pogodnih staništa (0,004 % površine) za guščarice i lisku, na 1,25 ha pogodnih staništa (0,3 % površine) za šljukarice, na 0,73 ha (0,27 % površine) pogodnih za kokošice i na 0,53 ha (0,59 % površine) pogodnih staništa za šljukarice u kompleksu dok se na pogodna staništa u restauraciji neće utjecati. S obzirom na površinu pogodnih staništa ciljne vrste na području ekološke mreže radi se o negativnom utjecaju koji nije značajan. Planiranim radovima se neće utjecati na restauraciju vlažnih staništa pogodnih za hranjenje. Radi očuvanja najpogodnijih staništa (zona trščaka), potrebno je izuzeti završnih 130 m iz zahvata. Nadalje, primjenom mjera ublažavanja o podijeli zahvata na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici, te modifikacije poprečnog presjeka zahvata (u svrhu očuvanja vegetacije), neće doći do gubitka staništa, nego do određene degradacije stanišnih uvjeta u kanalu. Ovaj utjecaj nije trajan, budući da će se kroz određeni vremenski period (od nekoliko godina) vegetacija u određenoj mjeri obnoviti, a s obnovom vegetacije i stanišni uvjeti će se postepeno poboljšavati. Izvođenjem radova doći će do uznemiravanja i unošenja nemira u stanište te će stanišni uvjeti privremeno biti degradirani uz lokaciju zahvata. S obzirom na to da se pogodna staništa nalaze na velikoj površini na području ekološke mreže, jedinke će po potrebi moći pronaći druga pogodna staništa za obitavanje te ovaj negativan utjecaj neće biti značajan. Do stradavanja jedinki neće doći budući da su dobro pokretne i vrste nisu gnjezdarica ovog područja ekološke mreže. Budući da zahvat uključuje radove redovnog održavanja kanala kojima ne dolazi do trajnih promjena u staništu, isključuje se utjecaj na vodna tijela. Slijedom navedenog, negativan utjecaj na ciljne vrste i atribute cilja očuvanja neće biti značajan. **Mjere ublažavanja:** • Izuzeti završnih 130 m (zona trščaka) iz zahvata.		

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
• Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici. • Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u poglavlju 7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.		
vrsta utjecaja:	**ocjena utjecaja:**	**ocjena utjecaja s mjerama ublažavanja:**
1. gubitak staništa	-1	0
2. stradavanje ciljnih vrsta	0	0
3. fragmentacija staništa	0	0
4. uznemiravanje i promjena stanišnih uvjeta	-1	-1
5. unošenje i širenje invazivnih vrsta	0	0
6. akcidentne situacije	0	0
utjecaji na atribute cilja očuvanja:		
- Trendovi preletničkih populacija su stabilni ili u porastu - Trendovi zimujućih populacija su stabilni ili u porastu - Na području redovito zimuju značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica s ukupno najmanje 20000 jedinki - Održano je 3200 ha otvorenih voda pogodnih za guščarice i lisku (vodena staništa s dostatnom vodenom i močvarnom vegetacijom; NKS A.1., A.2. i A.3.) - Održana su pogodna staništa za šljukarice (plićine; NKS A.) unutar zone od 410 ha u kojoj se pojavljuju u kompleksu s drugim stanišnim tipovima - Održano je 270 ha staništa pogodnih za kokošicu (čisti tršćaci i rogozici) - Održano je pogodno stanište za kokošicu (močvare s tršćacima; NKS A.4.1.) unutar zone od 90 ha u kojoj se pojavljuje u kompleksu s drugim stanišnim tipovima	-1	0
- Restaurirana su vlažna staništa pogodna za hranjenje unutar zone od 160 ha na području Jasena i Jezerina selidbenih populacija - Održano je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnog tijela JKR00359_001844	0	0

Procjena utjecaja na ciljne vrste područja HR1000025 Vransko jezero i Jasen		
- Postignuto je dobro stanje (ekološko i kemijsko) vodnih tijela JKR00019_013826 i JKS001 - Postignut je dobar ekološki potencijal/ekološko stanje i dobro kemijsko stanje vodnih tijela JKR00050_002421 i JKR00644_000881		

6 Kumulativni utjecaji

6.1 Kumulativni utjecaji na području HR2001361 Ravni kotari

U poglavlju 5.2 Pojedinačni utjecaji na područje HR2001361 Ravni kotari zaključeno je da će izvedbom predmetnog zahvata doći do značajnijih negativnih utjecaja jedino na vrstu bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*) te je stoga u ovom poglavlju analiziran kumulativan utjecaj na nju.

Analizirani su kumulativni utjecaji predmetnog zahvata sa svim zahvatima na području ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari za koje su ishođena pozitivna rješenja u postupcima procjene utjecaja na okoliš i ekološku mrežu od 2013. godine (proglašenje ekološke mreže Republike Hrvatske Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13)) do trenutka izrade predmetne Studije. Popis zahvata koji su sagledani definiran je temeljem dostavljenih podataka Zavoda za zaštitu okoliša i prirode MZOZT-a, a uz navedene dostavljene podatke pregledane su i web stranice MZOZT-a, Zadarske i Šibensko-kninske županije na kojima se objavljuju podaci o zahvatima za koje su provedeni odgovarajući postupci procjena utjecaja na okoliš i ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Prema dostupnim podacima, jedino zahvat Sustav navodnjavanja Vransko polje – I. faza može doprinijeti kumulativnim utjecajima na ovu ciljnu vrstu. Za ovaj zahvat proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš i glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i ishođeno je pozitivno rješenje (KLASA: UP/I-351-03/16-02/85, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-36, 23.4.2018.). Zahvat između ostalog uključuje izgradnju ustave na Lateralnom kanalu, 2,6 km nizvodno od mosta na državnoj cesti D503. Direktno uništavanje staništa očekuje se u zoni izgradnje ustave na Lateralnom kanalu. Ovaj utjecaj ne može se spriječiti, ali se očekuje postepeno uspostavljanje doprirodnih uvjeta nakon izgradnje. Prilikom rada crpne stanice, zatvarat će se ustava kako bi se usporio tok vode i omogućilo nesmetano crpljenje. Ustava ima 2 protočna polja i preljev za evakuaciju viška vode, a nizvodno će se morati osigurati EPP. Ovo će se dešavati periodički, po potrebi. Maksimalno crpljenje vode će se izvoditi u vodnom razdoblju, odnosno tijekom kasne jeseni i zime. U ovom razdoblju nisu prisutne migracije rakova te se ne očekuje značajan negativan utjecaj zbog uzimanja vode u tom razdoblju. Ipak, rad ustave potrebno je regulirati na način da bude otvorena što veći dio vremena, odnosno da se spušta samo u vremenu crpljenja vode. Uz osiguranje EPP-a neće doći do prekida kontinuiteta Lateralnog kanala uslijed crpljenja vode.

Slijedom navedenog, zaključuje se kako izgradnjom predmetnog zahvata neće doći do značajnih kumulativnih utjecaja.

6.2 Kumulativni utjecaji na području HR1000024 Ravni kotari

U poglavlju 5.3 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000024 Ravni kotari zaključeno je da izvedbom predmetnog zahvata neće doći do trajnog utjecaja na staništa ciljnih vrsta, stoga se isključuje i mogućnost doprinosa kumulativnim utjecajima s ostalim odobrenim i provedenim zahvatima na ovom području ekološke mreže.

6.3 Kumulativni utjecaji na području HR5000025 Vransko jezero i jasen

U poglavlju 5.4 Pojedinačni utjecaji na područje HR5000025 Vransko jezero i Jasen zaključeno je da izvedbom predmetnog zahvata neće doći do trajnog utjecaja na staništa ciljnih vrsta niti na ciljna staništa, stoga se isključuje i mogućnost doprinosa kumulativnim utjecajima s ostalim odobrenim i provedenim zahvatima na ovom području ekološke mreže.

6.4 Kumulativni utjecaji na području HR1000025 Vransko jezero i jasen

U poglavlju 5.5 Pojedinačni utjecaji na područje HR1000025 Vransko jezero i Jasen zaključeno je da izvedbom predmetnog zahvata neće doći do trajnog utjecaja na staništa ciljnih vrsta, stoga se isključuje i mogućnost doprinosa kumulativnim utjecajima s ostalim odobrenim i provedenim zahvatima na ovom području ekološke mreže.

7 Mjere ublažavanja negativnih utjecaja zahvata

7.1 Tijekom pripreme i izgradnje zahvata

Opće mjere

1. O početku izvođenja radova obavijestiti Javnu ustanovu Natura Jadera, Ulica Braće Vranjana 11, 23 000 Zadar i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

7.1.1 HR2001361 Ravni kotari, HR1000024 Ravni kotari, HR5000025 Vransko jezero i Jasen i HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

Eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), mali sokol (*Falco columbarius*), bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*), ždral (*Grus grus*)

Jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*)

Crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), žuta čaplja (*Ardeola ralloides*), patka njorka (*Aythya nyroca*), bukavac (*Botaurus stellaris*), velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*), bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*), crna čigra (*Chlidonias niger*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), mali sokol (*Falco columbarius*), vlastelica (*Himantopus himantopus*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), sivi svračak (*Lanius minor*), modrovoljka (*Luscinia svecica*), mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*), gak (*Nycticorax nycticorax*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), pršljivac (*Philomachus pugnax*), žličarka (*Platalea leucorodia*), blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), prutka migavica (*Tringa glareola*), značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica

2. Očuvati vegetaciju na pokosu kanala uz dno kanala, prema modificiranom poprečnom presjeku prikazanom na slici u nastavku (Slika 59). Navedeno će se postići ograničavanjem iskopa nanosa na dno kanala.

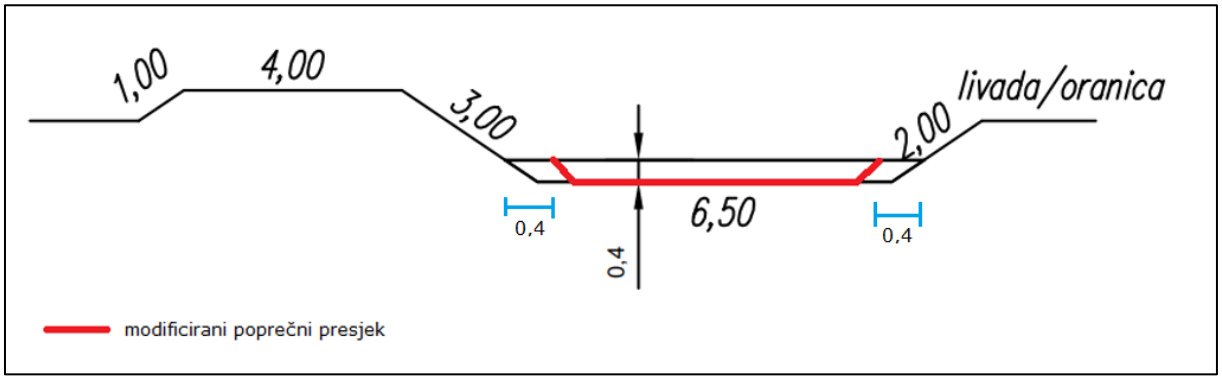

Slika 59. Modificirani poprečni presjek

7.1.2 HR2001361 Ravni kotari i HR1000024 Ravni kotari

Bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

Eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), mali sokol (*Falco columbarius*), bjelonokta vjetruša (*Falco naumanni*), ždral (*Grus grus*)

3. Očuvati u najvećoj mogućoj mjeri drvenastu vegetaciju na pokosu kanala i na obali. Drvenastu vegetaciju je dozvoljeno u određenoj mjeri ukloniti poštujući sljedeće uvjete:
    - dozvoljeno je ukloniti drvenastu vegetaciju s dna kanala;
    - drvenastu vegetaciju na pokosu i obali uklanjati jedino ako je protočnost kanala narušena na način da predstavlja opasnost od plavljenja okolnog terena;
    - sačuvati drvenastu vegetaciju koja ne ometa protok;
    - gdje god je moguće ostvariti potrebnu protočnost samo uklanjanjem visećih grana do visine najvišeg vodostaja (princip „tunela“) i pojedinačnog drveća koje ometa protočnost;
    - gdje god je moguće krčenje i sječu provoditi minimalnim zahvatima prorjeđivanjem vegetacijskog sklopa na način da se prvenstveno uklanja drvenasta vegetacija promjera manjeg od 20 cm, dok grupe većih stabala treba ostavljati u što većoj mjeri;
    - na dionicama gdje je drvenasta vegetacija prisutna na obje strane kanala, uklanjanje provesti samo s jedne (onoj sa slabije razvijenom vegetacijom);
    - ne vaditi panjeve posječenih stabala;
    - neposredno prije izvođenja radova u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera utvrditi provedbu ove mjere ublažavanja.

7.1.3 HR2001361 Ravni kotari, HR5000025 Vransko jezero i Jasen i HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

Jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*)

Crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), žuta čaplja (*Ardeola ralloides*), patka njorka (*Aythya nyroca*), bukavac (*Botaurus stellaris*), velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*), bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*), crna čigra (*Chlidonias niger*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), mali sokol (*Falco columbarius*), vlastelica (*Himantopus himantopus*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), sivi svračak (*Lanius minor*), modrovoljka (*Luscinia svecica*), mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*), gak (*Nycticorax nycticorax*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), pršljivac (*Philomachus pugnax*), žličarka (*Platalea leucorodia*), blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), prutka migavica (*Tringa glareola*), značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica

4. Zahvat podijeliti na najmanje 9 dionica podjednake duljine (oko 1 km), pri čemu je unutar razdoblja u kojem je potrebno izvoditi radove (navedeno kod mjera ublažavanja za ptice) dopušteno izvoditi radove na samo jednoj dionici.

7.1.4 HR2001361 Ravni kotari

Bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

5. Radove izvoditi u uzvodnom smjeru kako bi se izbjeglo sekundarno uznemiravanje i ugrožavanje faune koja se kreće nizvodno.
6. Nekoliko metara uzvodno i nizvodno od mostova u najvećoj mogućoj mjeri očuvati postojeću vegetaciju.
7. Na ušćima vodotoka koji se ulijevaju u Lateralni kanal u najvećoj mogućoj mjeri očuvati postojeću vegetaciju.
8. Prije izvođenja radova sakupiti sve jednike bjelonogog raka s lokacije radova i preseliti ih na dovoljnu udaljenost uzvodno. Kod izvođenja radova na početnih (uzvodnih) 5 km, jedinke je moguće preseliti i na dovoljnu udaljenost nizvodno. Sakupljanje i preseljenje jedinki provesti do kraja rujna. Metodologiju sakupljanja i postupanja s jedinkama treba utvrditi stručnjak s iskustvom terenskih istraživanja i postupanja sa slatkovodnim rakovima nekoliko mjeseci prije početka sakupljanja. Stručnjak s iskustvom terenskih istraživanja i postupanja sa slatkovodnim rakovima mora educirati osobe koje će provoditi sakupljanje i postupanje s jedinkama te nadzirati provođenje sakupljanja i postupanja s jednikama. Sakupljanje i preseljenje jedinki provoditi u svakoj godini izvođenja radova.

9. Po završetku radova na pojedinoj dionici, a prije uklanjanja zaštitne barijere („zavjese“), osoba koja je prethodno (prilikom izlova jedinki bjelonogog raka prije početka izvođenja radova) bila educirana za postupanje s jedinkama od strane angažiranog stručnjaka, treba pregledati zaštitnu barijeru („zavjesu“) te ukloniti i zbrinuti eventualno uhvaćene/zaostale jedinke.
10. Radi sprječavanja širenja račje kuge i invazivnih stranih vrsta, prije početka radova mehanizaciju i opremu očistiti od mulja i vegetacije, detaljno oprati vrućom parom pod pritiskom i osušiti.

7.1.5 HR2001361 Ravni kotari i HR5000025 Vransko jezero i Jasen

Bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

Glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), 3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)

11. Na najnizvodnijoj točki dionice na kojoj se planiraju radovi postaviti zaštitne barijere („zavjese“) koje će spriječiti širenje zamućenja i prijenos sedimenta nizvodno.

7.1.6 HR1000024 Ravni kotari

Ptice gnjezdarice

12. Radove od st. km 1+650 do 9+215 izvoditi od 1. kolovoza do 15. ožujka (ograničenje određeno prema vrstama koje najkasnije završe s gniježđenjem (leganj *Caprimulgus europaeus*, zmijar *Circaetus gallicus*, zlatovrana *Coracia garrulus*) i najranije započnu (ševa krunica *Lullula arborea*)).

Zlatovrana (*Coracias garrulus*), sivi svračak (*Lanius minor*)

13. Očuvati sva visoka stabla u postojećem stanju, a pogotovo stabla na kojima se nalaze kućice za zlatovranu. Neposredno prije izvođenja radova u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera utvrditi stabla na kojima se nalaze kućice. Koordinate stabala s kućicama zabilježenih terenskim istraživanjem su sljedeće (HTRS96):
    - 420320.34, 4871343.32
    - 423139.40, 4867528.26
    - 419805.85, 4871639.38
    - 418519.99, 4872637.52
    - 418897.68, 4872383.24
    - 419717.10, 4871856.83
    - 418119.19, 4873309.06

7.1.7 HR5000025 Vransko jezero i Jasen i HR1000025 Vransko jezero i Jasen

Jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), 3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)

Jarebica kamenjarka (*Alectoris graeca*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), bukavac (*Botaurus stellaris*), leganj (*Caprimulgus europaeus*), velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*), zmijar (*Circaetus gallicus*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), sivi svračak (*Lanius minor*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*)

14. Radove od st. km 0+000 do 1+650 izvoditi u razdoblju od 1. rujna do 30. studenog (ograničenje početka radova određeno prema ekologiji ciljnih vrsta, a ograničenje završetka radova radi ciljnog staništa 3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)).

7.1.8 HR1000025 Vransko jezero i Jasen i HR5000025 Vransko jezero i Jasen

Jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), glavočić vodenjak (*Knipowitschia panizzae*), 3140 Tvrde oligo-mezotrofne vode s dnom obraslim parožinama (*Characeae*)

Crnoprugasti trstenjak (*Acrocephalus melanopogon*), vodomar (*Alcedo atthis*), čaplja danguba (*Ardea purpurea*), žuta čaplja (*Ardeola ralloides*), patka njorka (*Aythya nyroca*), bukavac (*Botaurus stellaris*), velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*), bjelobrada čigra (*Chlidonias hybrida*), crna čigra (*Chlidonias niger*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), eja strnjarica (*Circus cyaneus*), eja livadarka (*Circus pygargus*), mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*), mali sokol (*Falco columbarius*), vlastelica (*Himantopus himantopus*), čapljica voljak (*Ixobrychus minutus*), modrovoljka (*Luscinia svecica*), mala šljuka (*Lymnocryptes minimus*), veliki pozviždač (*Numenius arquata*), gak (*Nycticorax nycticorax*), mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*), pršljivac (*Philomachus pugnax*), žličarka (*Platalea leucorodia*), blistavi ibis (*Plegadis falcinellus*), siva štijoka (*Porzana parva*), riđa štijoka (*Porzana porzana*), mala štijoka (*Porzana pusilla*), prutka migavica (*Tringa glareola*), značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica

15. Izuzeti završnih 130 m (zona tršćaka) iz zahvata.

8 Program praćenja stanja ekološke mreže

Bijelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*)

Tijekom provođenja radova na dionici kanala unutar područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari potrebno je provoditi praćenje stanja populacija bijelonogog raka (*Austropotamobius pallipes*). Praćenje je potrebno provoditi 3 godine, pri čemu je prva godina praćenja godina nakon završetka radova na prvoj dionici unutar područja ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari. U svakoj godini praćenja stanja potrebno je izraditi Izvješće o rezultatima praćenja i ukoliko je potrebno predložiti dodatne mjere ublažavanja negativnih utjecaja. Nakon treće godine praćenja, Izvješće mora sadržavati i zaključak je li potrebno nastaviti s programom praćenja stanja. Izvješća o rezultatima praćenja stanja ekološke mreže potrebno je dostavljati Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije i Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije Natura Jadera.

9 Zaključak

Zahvat za koji je izrađena predmetna studija Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu je „Uklanjanje naplavina i nanosa na lijevom Lateralnom kanalu u Vrani“. Područja ekološke mreže unutar kojih se nalazi zahvat i na koja je moguć utjecaj su HR1000024 Ravni kotari, HR2001361 Ravni kotari, HR1000025 Vransko jezero i Jasen i HR5000025 Vransko jezero i Jasen.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na područje HR2001361 Ravni kotari može se zaključiti kako će do izraženije degradacije stanišnih uvjeta i potencijalnog utjecaja na populaciju vrste doći za vrstu bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*), no ovaj utjecaj neće biti značajan uz uvjet provedbe predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na područje HR1000024 Ravni kotari može se zaključiti kako do negativnog utjecaja u vidu gubitka staništa ciljnih vrsta neće doći, uz uvjet provedbe predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na područje HR5000025 Vransko jezero i Jasen može se zaključiti kako do negativnog utjecaja u vidu gubitka staništa ciljnih vrsta i ciljnih staništa neće doći, uz uvjet provedbe predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja.

Temeljem provedenih analiza mogućih pojedinačnih utjecaja zahvata na područje HR1000025 Vransko jezero i Jasen može se zaključiti kako do negativnog utjecaja u vidu gubitka staništa ciljnih vrsta neće doći, uz uvjet provedbe predloženih mjera ublažavanja negativnih utjecaja.

Temeljem provedene analize mogućih kumulativnih utjecaja može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja. Do kumulativnog utjecaja koji neće biti značajan doći će jedino za ciljnu vrstu bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*).

Slijedom svega navedenog, zaključujemo kako planirani zahvat „Uklanjanje naplavina i nanosa na lijevom Lateralnom kanalu u Vrani“ neće uzrokovati značajne negativne utjecaje na ciljne vrste, ciljna staništa, ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je prihvatljiv za ekološku mrežu.

10 Literatura

1. Informacijski sustav prostornoga uređenja, https://ispu.mgipu.hr/
2. ENVI portal okoliša, http://envi-portal.azo.hr/
3. Idejno rješenje (Hrvatske vode, 2024): Uklanjanje naplavina i nanosa iz lijevog lateralnog kanala u Vrani
4. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, https://mingor.gov.hr/
5. Zadarska županija, https://www.zadarska-zupanija.hr/
6. Priručnik za ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (OPEM), 2016., Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
7. DG Environment (2013): Interpretation manual of European Union habitats, European Commission
8. Alegro, A. (2013): Nacionalni programi praćenja stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – livadni procjepak (*Chouardia litardierei* (Breistr.) Speta), Državni zavod za zaštitu prirode
9. Maguire, I. (2014): Nacionalni program za praćenje stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – bjelonogi ili primorski rak (*Austropotamobius pallipes*); Državni zavod za zaštitu prirode
10. Maguire, I., Klobučar, G., Jelić, M. (2010): Izvješće za potrebe izrade prijedloga potencijalnih Natura 2000 područja: slatkovodni rakovi (*Austropotamobius torrentium* i *Austropotamobius pallipes*); Državni zavod za zaštitu prirode
11. Maguire, I., Jelić, M., Klobučar, G. (2011): Update on the distribution of freshwater crayfish in Croatia; Knowledge and Management of Aquatic Ecosystems; 401; 31
12. Špranić, R., Vilenica, M., Šegota, V. (2013): Nacionalni programi praćenja stanja očuvanosti vrsta u Hrvatskoj – jezerski regoč (*Lindenia tetraphylla*), IRES - Institut za istraživanje i razvoj održivih eko sustava, Državni zavod za zaštitu prirode
13. Šašić, M., Mihoci, I., Kučinić, M. (2015): Crvena knjiga danjih leptira Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb
14. Belančić, A., Bogdanović, T., Franković, M., Ljuština, M., Mihoković, N., Vitas, B. (2008): Crvena knjiga vretenaca Hrvatske, Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
15. Topić, J., Vukelić, J. (2009): Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o stanišnima EU, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
16. Glöer, P., Groh, K. (2007): A contribution to the biology and ecology of the threatened species Anisus vorticulus (Troschel, 1834) (Gastropoda: Pulmonata: Planorbidae). Mollusca 25 (1): 33 – 40.
17. Topić J., Vukelić J. (2009): Priručnik a određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU, DZZP
18. Tutiš V., Kralj J., Radović D., Ćiković D., Barišić S. (ur.) (2013): Crvena knjiga ptica Hrvatske, MZOIP i DZZP
19. Jelić, D., Kuljerić M., Koren T., Treer, D., Šalamon, D., Lončar, M., Podnar Lešić, M., Janev Hutinec, B., Bogdanović, T., Mekinić, S., Jelić, K. (2012): Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
20. Jelić, D., Lauš, B., Burić, I. (2016): Završno izvješće za skupine *Amphibia* i *Reptilia* – Projekt integracije u EU Natura 2000 - Terensko istraživanje i laboratorijska analiza novoprikupljenih inventarizacijskih podataka za taksonomske skupine:

Actinopterygii i *Cephalaspidomorphi, Amphibia* i *Reptilia, Aves, Chiroptera, Decapoda, Lepidoptera, Odonata, Plecoptera, Trichoptera*. OIKON-HID-HYLA-NATURA-BIOM-CKFF-GEONATURA-HPM-TRAGUS, Zagreb: 1-27.

21. Antolović, J., Flajšman, E., Frković, A., Grgurev, M., Grubešić, M., Hamidović, D., Holcer, D., Pavlinić, I., Vuković, M., Tvrtković, N. (2006): Crvena knjiga sisavaca Hrvatske, Ministarstvo kulture i DZZP
22. Dolenc Z. (2014): Ptice prirodnih staništa Hrvatske, Školska knjiga
23. Kotrošan D., Sarajlić N., Topić G., Radoš, D., Topić B., Šarac M. (2018): Priručnik za edukaciju turističkih vodiča za promatranje ptica na krškim poljima Bosne i Hercegovine
24. Kralj J., Barišić S., Tutiš V., Ćiković D. (2013): Atlas selidbe ptica Hrvatske, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za ornitologiju
25. Dumbović Mazal V., Pintar V., Zadravec M. (2019): Prvo izvješće o brojnosti i rasprostranjenosti ptica u Hrvatskoj sukladno odredbama Direktive o pticama
26. Dumbović Mazal, V. (2015): Monitoring čestih vrsta ptica poljoprivrednih staništa, HAOP
27. Mikulić K., Kapelj S., Zec M., Katanović I., Budinski I., Martinović M., Hudina T., Šoštarić I., Ječmenica B., Lucić V., Dumbović Mazal V. (2016) Završno izvješće za skupinu Aves. U: Mrakovčić M., Mustafić P., Jelić D., Mikulić K., Mazija M., Maguire I., Šašić Kljajo M., Kotarac M., Popijač A., Kučinić M., Mesić Z. (ur.) Projekt integracije u EU Natura 2000 - Terensko istraživanje i laboratorijska analiza novoprikupljenih inventarizacijskih podataka za taksonomske skupine: Actinopterygii i Cephalaspidomorphi, Amphibia i Reptilia, Aves, Chiroptera, Decapoda, Lepidoptera, Odonata, Plecoptera, Trichoptera. OIKON-HID-HYLA-NATURA-BIOM-CKFF-GEONATURA-HPM-TRAGUS, Zagreb: 1-49.
28. Kralj, J. (2013): Monitoring programme for red-backed shrike *Lanius collurio*
29. Mikulić, K., Majer, M., Zec, M., Čulig, P., Katanović, I. (2017): Indeks populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima, Izvještaj za 2015. i 2016. godinu, Udruga BIOM
30. Mikulić K., Budinski I., Zec M. (2014): Monitoring nacionalne populacije bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*), Konačni izvještaj za 2014. Udruga BIOM, Zagreb, 16 str.
31. Mikulić K., Lucić V., Budinski I., Hudina T. (2013): Monitoring nacionale populacije bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*), Konačni izvještaj za 2013., Udruga BIOM, Zagreb, 14 str.
32. Mikulić, K., Lucić, V. Budinski, I. (2012): Konačno izvješće za monitoring bjelonokte vjetruše. Udruga za biološka istraživanja – BIOM (za DZZP), Zagreb. 12 str.
33. Mikulić, K. & Budinski, I. (2011): Istraživanje i monitoring populacije bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*) na otoku Rabu, Završni izvještaj za 2011. godinu. Udruga za biološka istraživanja - BIOM, Zagreb. 20 str.
34. Mikulić, K., Budinski, I., Lucić, V. (2010): Istraživanje bjelonokte vjetruše (*Falco naumanni*) u Primorju, Konačni izvještaj za 2010., Udruga za biološka istraživanja - BIOM, Zagreb, 16 str.
35. Ćiković, D.: Monitoring programme for middle-spotted woodpacker *Dendrocopos medius*, HAZU

28. Kralj, J.: Program monitoringa velika ševa (*Melanocorypha calandra*), Zavod za ornitologiju, HAZU
29. Tomik, A (2013): Program monitoringa za crnoprugastog trstenjaka *Acrocephalus melanopogon*, Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode
30. BIOM (2017): Indeks čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima za 2017., Zagreb
31. Ćaleta, M., Buj, I., Mrakovčić, M., Mustafić, P., Zanella, D., Marčić, Z., Duplić, A., Mihinjač, T., Katavić, I. (2015): Hrvatske endemske ribe, Agencija za zaštitu okoliša, Zagreb
32. Kralj, J., Krnjeta, D. (2015): Atlas ptica gnjezdarica grada Zagreba, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb
33. Franković, M., Bogdanović, T. (2008): Studija važnih područja za očuvanje vrsta vretenaca (*Odonata*) navedenih na dodatku II EU Direktive o staništima za 2008. godinu. DZZP, Zagreb, pp 38.
34. Mihoković, N. (2010): Monitoring, faunističke i populacijske značajke jezerskog regoča (*Lindenia tetraphylla* Vander Linden, 1825) u Hrvatskoj
35. Budinski, I., Turkalj, J., Dender, D. (2020): Izvještaj o praćenju ornitofaune u PP Vransko jezero; Udruga BIOM, Zagreb
36. Čulig, P., Mihalić, I., Lucić, V., Budinski, I., Dender, D., (2021): Izvješće o praćenju ornitofaune u Parku prirode „Vransko jezero“ – izvještaj za 2020, Udruga BIOM, Zagreb
37. Dumbović., V (2004): Monitoring ptica vodarica u PP Vransko jezero, JU PP Vransko jezero, Biograd n/M
38. Rubinić, J., Radišić, M., Kalajžić, D. (2023): Praćenje stanja u Vranskom jezeru kao i upravljačkih akcija vezanih uz procese zaslanjivanja i smanjivanja rizika od njegove pojave, Građevinski fakultet, Rijeka
39. Lolić i sur. (2015.): Izvješće o monitoringu ornitofaune Parka prirode Vransko jezero 2015. Ornitološko društvo ''Brgljez kamenjar'', Žrnovnica
40. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“ (2023): Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023.-2032.
41. Javna ustanova „Park prirode Vransko jezero“: Plan upravljanja Parkom prirode i Posebnim ornitološkim rezervatom Vransko jezero i pridruženim područjima ekološke mreže (PU 6163) 2023.-2032.
42. Turkalj, J. (2024): Istraživanje ornitofaune za potrebe Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu „Uklanjanje naplavina i nanosa na Lijevom lateralnom kanalu u Vrani", Alectoris Birding d.o.o.
43. Dakić, L. (2024): Izvješće o istraživanju populacije bjelonogog raka (*Austropotamobius pallipes*) u Lateralnom kanalu, Vransko jezero
44. Jelić, D., Deanović, I., Blažević, M. (2024): Istraživanje ciljnih vrsta glavočić vodenjak (Knipowitschia panizzae) i jezerski regoč (Lindenia tetraphylla) u svrhu izrade glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Uklanjanje naplavina i nanosa na Lijevom lateralnom kanalu u Vrani", Biota d.o.o.
45. https://tragus.hr/vrsta-sismisa/ostrouhi-sismis/
46. http://zoo.hr/velika-usara-bubo-bubo/
47. https://animaldiversity.org/accounts/Bubo_bubo/

48. https://uharica.ptice.si/hr/o-usari/
49. http://www.pp-vransko-jezero.hr/hr/pracenje-gnijezdecih-parova-sova-usara-bubo-bubo-u-parku-prirode-vransko-jezero/
50. https://www.plantea.com.hr/leganj-mracnjak/
51. http://www.birdlife.org/
52. http://prirodahrvatske.com/2018/03/24/1032/
53. http://datazone.birdlife.org/
54. https://biodiversity.europa.eu/species/196442

11 Popis priloga

Prilog 1) Ovlaštenje tvrtke VITA PROJEKT d.o.o. za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode

Prilog 2) Rješenje o potrebi provedbe glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu

Prilog 3) Pregledna situacija zahvata

Prilog 4) Poprečni presjeci

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i
održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-02/23-08/28
URBROJ: 517-05-1-1-23-4
Zagreb, 13. listopada 2023.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, OIB19370100881, na temelju članka 43. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), u vezi sa člankom 130. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09 i 110/21), rješavajući povodom zahtjeva ovlaštenika VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb, OIB 99339634780, radi utvrđivanja promjena u popisu zaposlenika ovlaštenika, donosi

R J E Š E N J E

I. Ovlašteniku VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode:

3. GRUPA:
- izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu
- izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu
- priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta.

II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša.

III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koje vodi Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

IV. Ukida se Rješenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja KLASA: UP/I 351-02/15-08/29, URBROJ: 517-05-1-2-22-20 od 24. ožujka 2022. godine.

V. Uz ovo rješenje prileži Popis zaposlenika ovlaštenika i sastavni je dio ovoga rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Ovlaštenik VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb (u daljnjem tekstu: ovlaštenik), podnio je zahtjev za izmjenom podataka o zaposlenicima 28. lipnja 2023. godine, navedenim u Rješenju KLASA: UP/I 351-02/15-08/29; URBROJ: 517-05-1-2-22-20 od 24. ožujka 2022. godine. Ovlaštenik zahtjevom traži uvrštenje Dore Čukelj, mag.oecol. na popis zaposlenih stručnjaka. Uz zahtjev je dostavljen životopis, diploma, potvrda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje te popis stručnih podloga navedene zaposlenice ovlaštenika.

S obzirom na to da se zahtjev odnosi na izdavanje suglasnosti za poslove zaštite prirode, zatraženo je mišljenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva o predmetnim zahtjevima. Uprava za zaštitu prirode je dostavila mišljenja (KLASA: 352-01/23-17/8; URBROJ: 517-10-2-3-23-2 od 15. rujna 2023. godine) u kojem navodi da predložena zaposlenica ovlaštenika Dora Čukelj, mag.oecol. sukladno članku 11. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10) zadovoljava uvjete stručnjaka odgovarajućeg profila i stručne osposobljenosti za obavljanje zatraženih stručnih poslova iz područja zaštite prirode.

Slijedom navedenoga, utvrđeno je kao u točkama od I. do V. izreke ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:
Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6 u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

VIŠA SAVJETNICA SPECIJALIST
Milica Bijelić

REPUBLIKA HRVATSKA – ZAGREB – MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

U prilogu: Popis zaposlenika ovlaštenika kao u točki V. izreke rješenja

DOSTAVITI:
1. VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb (**R!, s povratnicom!**)
2. Državni inspektorat, Šubićeva 29, Zagreb
3. Očevidnik, ovdje

POPIS **zaposlenika ovlaštenika: VITA PROJEKT d.o.o., Ilica 191c, Zagreb** **za obavljanje stručnih poslova zaštite prirode sukladno Rješenju Ministarstva** **KLASA: UP/I 351-02/23-08/28; URBROJ: 517-05-1-1-23-4 od 13. listopada 2023. godine**		
STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE PRIRODE *prema članku 40. stavku 2. Zakona*	*VODITELJI STRUČNIH POSLOVA*	*ZAPOSLENI STRUČNJACI*
3. GRUPA: - izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu - izrada poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu - priprema i izrada dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta	Domagoj Vranješ, mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing. Goran Lončar, mag.oecol., mag.geogr.	Katarina Burazin, mag.ing.prosp.arch. Ivana Tomašević, mag.ing.prosp.arch. Mihaela Meštrović, mag.ing.prosp.arch. Dora Čukelj, mag.oecol.

REPUBLIKA HRVATSKA
ZADARSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I KOMUNALNE POSLOVE

KLASA: 612-07/20-01/25
URBROJ: 2198/1-07/2-20-4
Zadar, 8. svibnja 2020. godine

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije, na temelju članka 30. stavka 5., vezano uz članak 29. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine broj 80/13., 15/18. i 14/19.) i članka 9. Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Zadarske županije (Službeni glasnik Zadarske županije broj 16/17.), povodom zahtjeva nositelja zahvata Hrvatskih voda, Vodnogospodarskog odjela za slivove južnog Jadrana, Split, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat *Uklanjanje naplavina i nanosa iz Lijevog lateralnog kanala u Vrani*, nakon provedenog postupka, d o n o s i

R J E Š E N J E

I. Za planirani zahvat *Uklanjanje naplavina i nanosa iz Lijevog lateralnog kanala u Vrani*, nositelja zahvata Hrvatskih voda, Vodnogospodarskog odjela za slivove južnog Jadrana, Split, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je za njega **obvezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.**

II. Ovo Rješenje objavljuje se na mrežnim stranicama Zadarske županije.

O b r a z l o ž e n j e

Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije zaprimio je, 27. veljače 2020. godine, zahtjev nositelja zahvata Hrvatskih voda, Vodnogospodarskog odjela za slivove južnog Jadrana, Split, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat *Uklanjanje naplavina i nanosa iz Lijevog lateralnog kanala u Vrani.*

Upravni odjel je dopisom, KLASA: 612-07/20-01/25, URBROJ: 2198/1-07/2-20-2, od 27. veljače 2020. godine, temeljem odredbe članka 30. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode, zatražio prethodno mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Ministarstva zaštite okoliša i energetike je dostavio prethodno mišljenje, KLASA: 612-07/20-38/227, URBROJ: 517-20-2, od 4. svibnja 2020. godine.

U tom mišljenju, između ostalog, navodi se:

Sukladno dostavljenoj dokumentaciji, zahvatom je predviđeno uklanjanje naplavina i nanosa iz Lijevog lateralnog kanala u naselju Vrana u Općini Pakoštane, Zadarska županija. Planiranim zahvatom će se izvršiti izmuljenje dna na dionici od stac. 0+000 do stac. 3+310 u ukupnoj duljini od 3310 m. Svi radovi obavljat će se na trasi postojećeg korita. Višak materijala od izmuljenja odvest će se i zbrinuti na

deponiju. Radovi se planiraju izvesti u roku od maksimalno 60 dana izvan razdoblja gniježđenja ptica, odnosno u periodu od 15. kolovoza do 15. ožujka. Za provedbu navedenih radova predviđaju se slijedeći strojevi i mehanizacija: plovni bager s refuliranjem, bager gusjeničar do 75 kW (8-10 t) po potrebi, bager gusjeničar do 120 kW (20-25 t), kombinirani bager do 75 kW (8 t) po potrebi, kamioni kiperi (odvoz materijala), mobilna crpka za dizel gorivo-atestirana autocisterna za dopremu goriva.

Planirani zahvat nalazi se unutar područja ekološke mreže (Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, Narodne novine broj 80/19.), Područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS): *HR2001361 Ravni kotari i HR5000025 Vransko jezero i Jasen te* područja očuvanja značajnog za ptice (POP): *HR1000024 Ravni kotari i HR1000025 Vransko jezero i Jasen.*

Zaključno, s obzirom na prije navedeno, Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, smatramo da je potrebno provesti Glavnu ocjenu zahvata.

S obzirom da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže Upravni odjel za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i komunalne poslove Zadarske županije nalazi da je za zahvat *Uklanjanje naplavina i nanosa iz Lijevog lateralnog kanala u Vrani* obvezna provedba Glavne ocjene zahvata.

Člankom 29. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi Prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu kojim se uređuje zaštita okoliša i za zahvate čiji obuhvat se nalazi na području dvije ili više jedinica područne (regionalne) samouprave i/ili Grada Zagreba.

Stavkom 2. tog članka propisano je da Upravno tijelo provodi Prethodnu ocjenu i Glavnu ocjenu za zahvate za koje tijelo područne (regionalne) samouprave nadležno za poslove zaštite okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu iz područja zaštite okoliša i za zahvate koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, osim za zahvate iz stavka 1. ovoga članka.

Člankom 30. stavkom 3. Zakona o zaštiti prirode propisano je da će o podnesenom zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo iz članka 29. ovoga Zakona zatražiti prethodno mišljenje Ministarstva o mogućnosti značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Člankom 30. stavkom 4. Zakona o zaštiti prirode propisano je da ako nadležno tijelo isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu, a stavkom 5. da ako nadležno tijelo ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obvezna provedba Glavne ocjene.

U skladu s odredbama članka 44. stavaka 1. i 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se Ministarstvu zaštite okoliša i energetike i inspekciji zaštite prirode.

U skladu s odredbom članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje objavljuje se na mrežnim stranicama Zadarske županije.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, u roku od 15 dana od dana dostave. Žalba se predaje ovom Odjelu pismeno, neposredno ili preporučenom poštom, a može se izjaviti i usmeno na zapisnik. Na žalbu se plaća upravna pristojba u iznosu od 50,00 kuna prema Tar. br. 3. Tarife upravnih pristojbi Zakona o upravnim pristojbama.

POMOĆNIK PROČELNIKA
Josip Matić, dipl. iur.

DOSTAVITI:
1. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za slivove južnog Jadrana, Split, Vukovarska 35
2. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Zagreb, Radnička cesta 80
3. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite prirode, Zagreb, Šubićeva 29
4. Arhiva, ovdje

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: SITUACIJA P1 - P15

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:7500	2

P15 3+440
P14 3+190
P13 3+050
P12 2+850
P11 2+700
P10 2+580
P9 2+380
P8 2+200
P7 1+900
P6 1+670
P5 1+290
P4 1+090
P3 0+800
P2 0+440
P1 0+000

Lijevi lateralni kanal

ČUKOVAC
GAJICA
ARARINE
PEPELJUŠA
Crna gora
POD KULOM
LIVADE
BAKIN BRIG
JASEN
VRANSKO JEZERO

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: SITUACIJA P15 - P30

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:7500	3

P30 6+400
P29 6+220
P28 5+900
P27 5+650
P26 5+470
P25 5+200
P24 4+895
P23 4+790
P22 4+440
P21 4+340
P20 4+160
P19 4+000
P18
P17 3+760
P16 3+630
P15 3+440

Gradina
DRAGA
STABANJ
PETRINE
OŠAC
JEZERO
Modro jezero
Jagodski most
VRANSKO POLJE
ŠKOK
SMREKOVAC
SOKOLUŠA
Platine

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: SITUACIJA P30 - P42

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:7500	4

P42 9+215
P41 8+920
P40 8+645
P39 8+485
P38 8+300
P37 8+050
P36 7+940
P35 7+800
P34 7+500
P33 7+200
P32 7+100
P31 6+750
P30 6+400
P29

VLAČINARI
Lukići
KAKMA
Kukići
PUDARICA
Kolundžići
ZABLANJENE
VN 10 KV
FURLANJE
OGRADE
SUVAJE
Stabanj
TROJANSKA
LAKOMIJA BARE
Jablanac
LAKOMICE
GORĆINE

P1

0+000

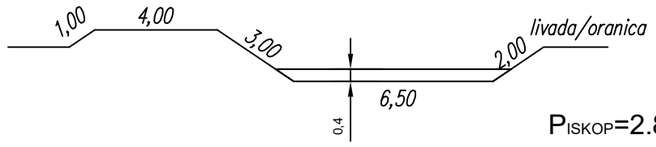

P_{ISKOP}=2.83 m²

P2

0+440

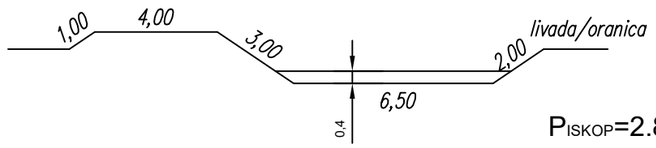

P_{ISKOP}=2.83 m²

P3

0+800

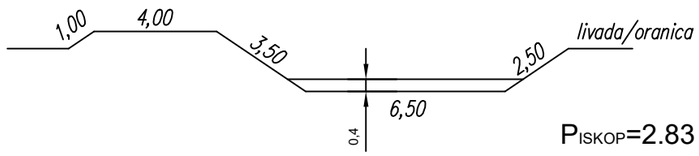

P_{ISKOP}=2.83 m²

P4

1+090

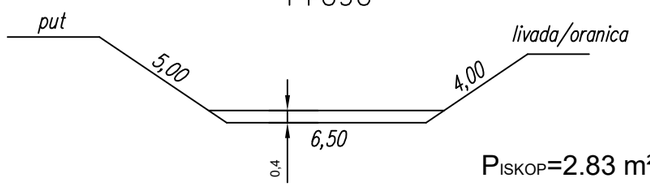

P_{ISKOP}=2.83 m²

P5

1+290

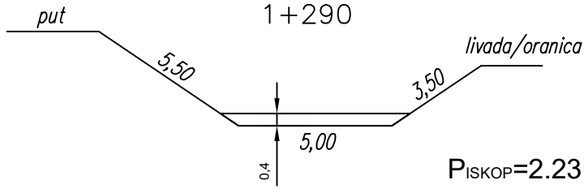

P_{ISKOP}=2.23 m²

P6

1+670

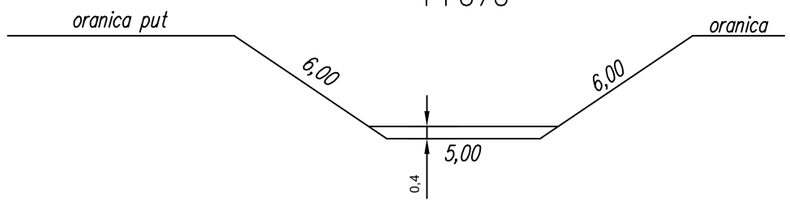

P7

1+900

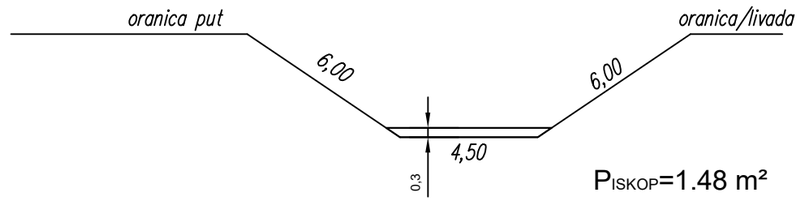

P_{ISKOP}=1.48 m²

P8

2+200

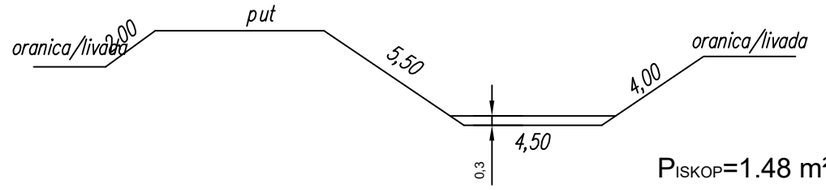

P_{ISKOP}=1.48 m²

P9

2+380

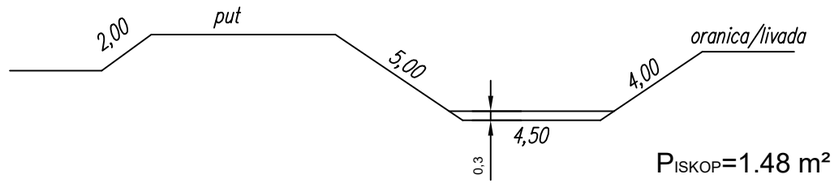

P_{ISKOP}=1.48 m²

P10

2+580

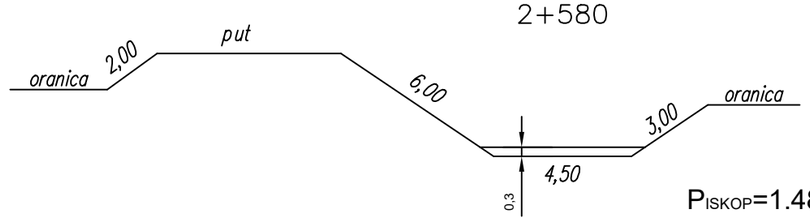

P_{ISKOP}=1.48 m²

P11

2+700

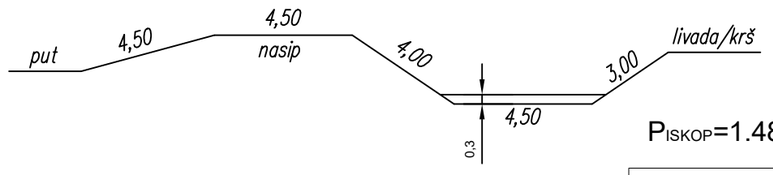

P_{ISKOP}=1.48 m²

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: POPREČNI PRESJECI P1 - P11

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:200	5

P12
2+850

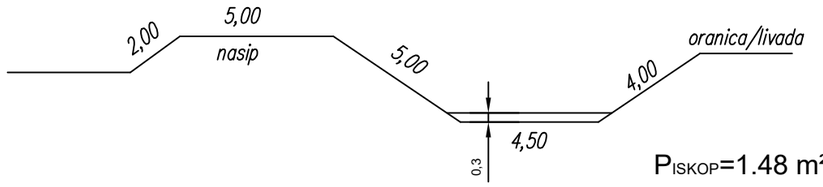

P_{ISKOP}=1.48 m²

P13
3+050

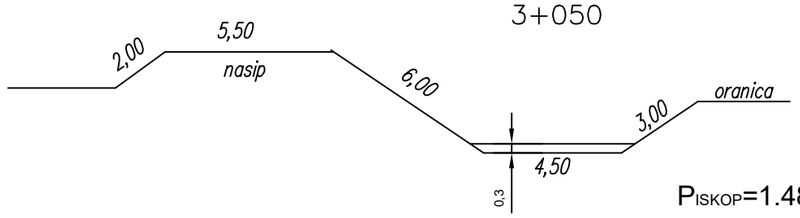

P_{ISKOP}=1.48 m²

P14
3+190

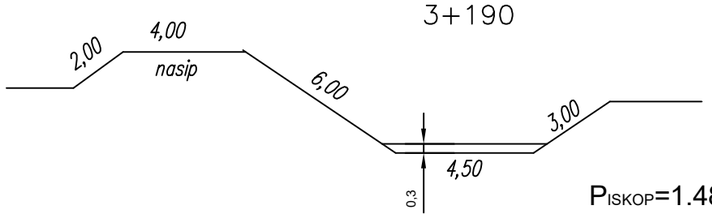

P_{ISKOP}=1.48 m²

P15
3+440

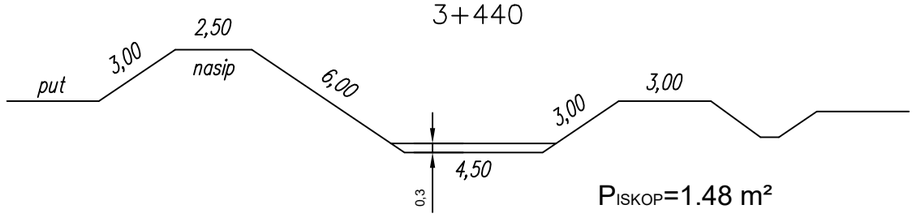

P_{ISKOP}=1.48 m²

P16
3+630

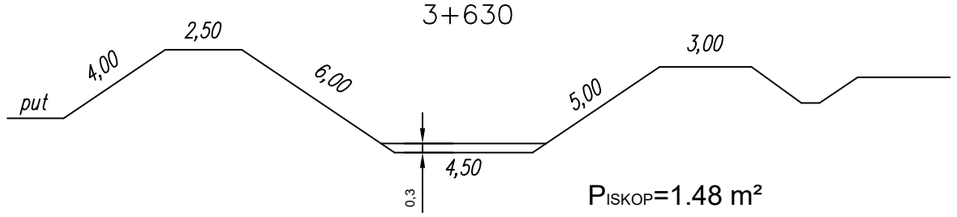

P_{ISKOP}=1.48 m²

P17
3+760

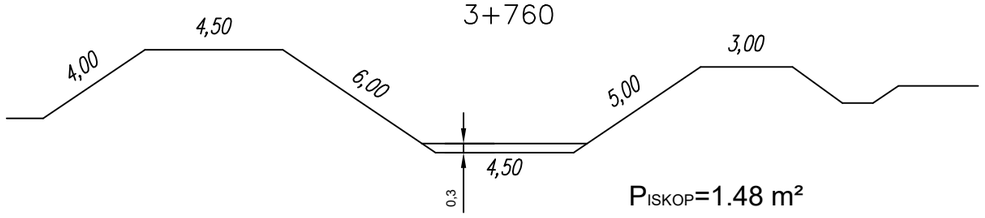

P_{ISKOP}=1.48 m²

P18
3+820

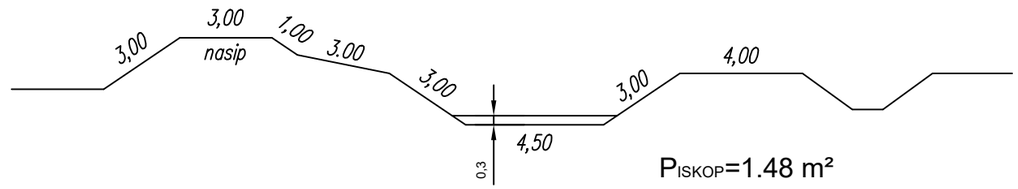

P_{ISKOP}=1.48 m²

P19
4+000

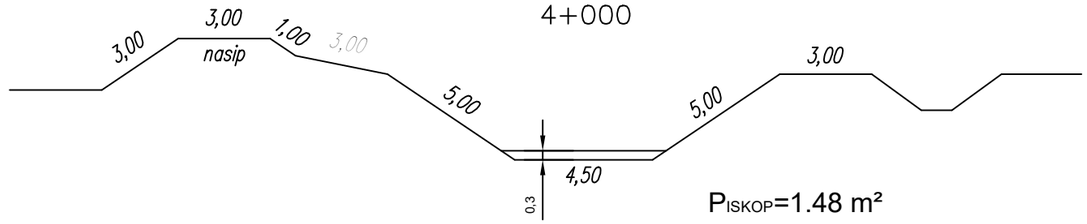

P_{ISKOP}=1.48 m²

P20
4+160

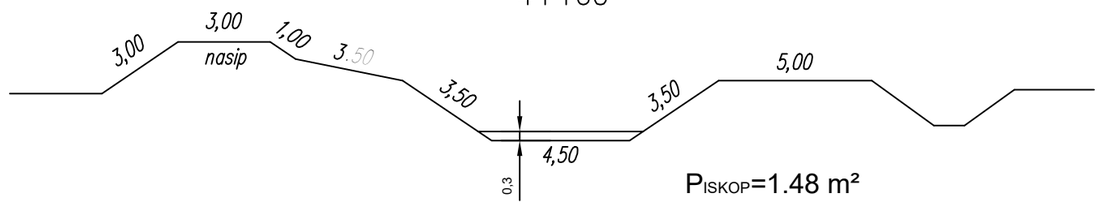

P_{ISKOP}=1.48 m²

P21
4+340

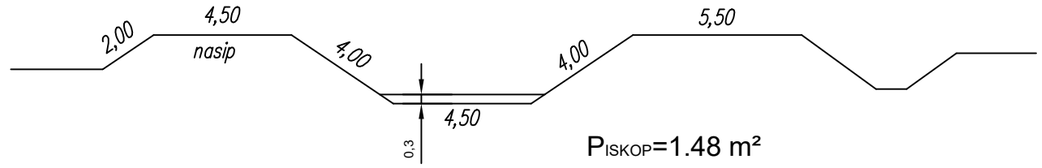

P_{ISKOP}=1.48 m²

P22
4+440

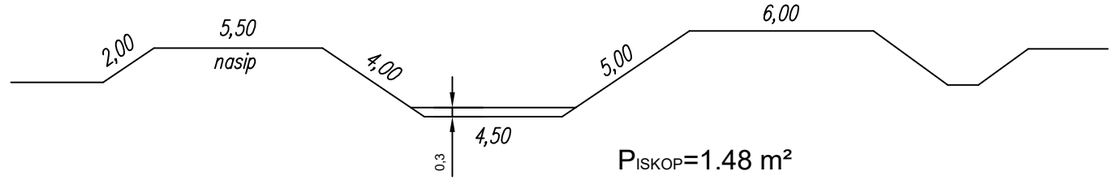

P_{ISKOP}=1.48 m²

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: POPREČNI PRESJECI P12-P22

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:200	6

P23
4+790

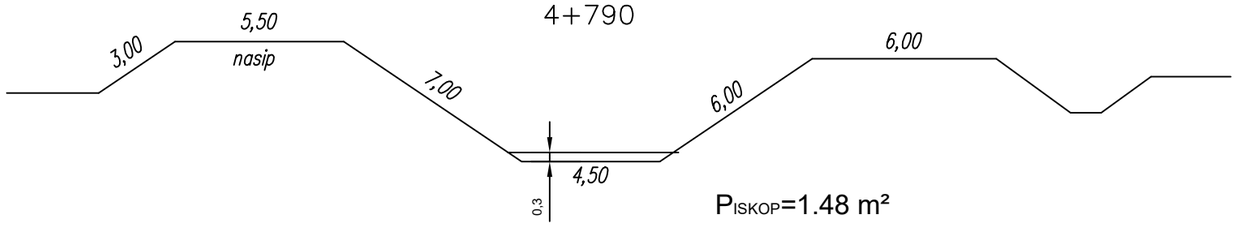

P_{ISKOP}=1.48 m²

P24
4+895

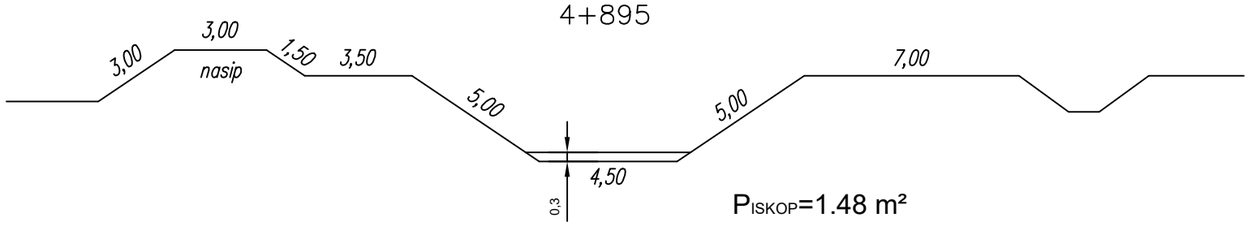

P_{ISKOP}=1.48 m²

P25
5+200

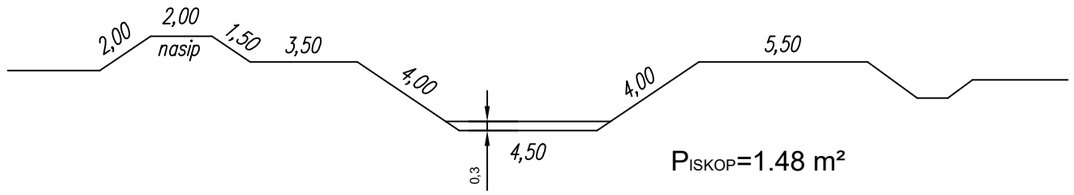

P_{ISKOP}=1.48 m²

P26
5+470 stepenica

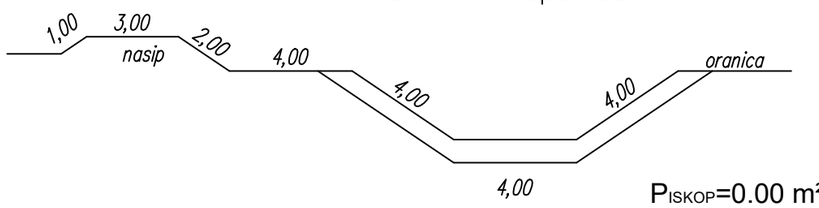

P_{ISKOP}=0.00 m²

P27
5+650

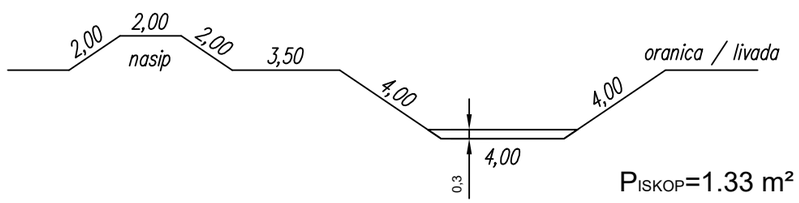

P_{ISKOP}=1.33 m²

P28
5+900

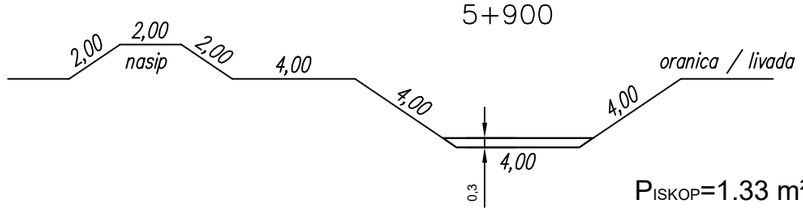

P_{ISKOP}=1.33 m²

P29
6+220

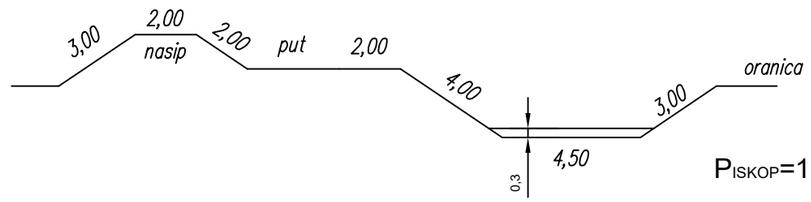

P_{ISKOP}=1.48 m²

P30
6+400

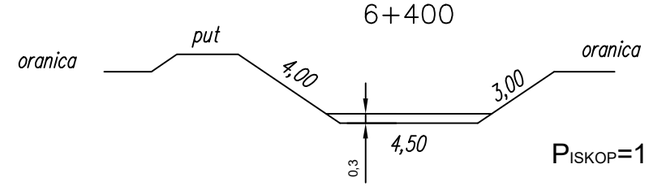

P_{ISKOP}=1.48 m²

P31
6+750

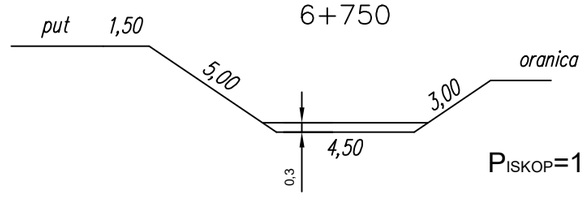

P_{ISKOP}=1.48 m²

P32
7+100

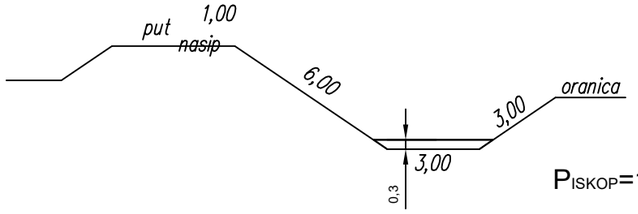

P_{ISKOP}=1.03 m²

P33
7+200

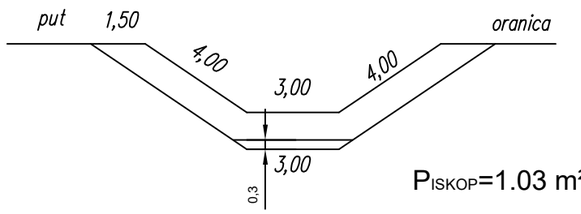

P_{ISKOP}=1.03 m²

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: POPREČNI PRESJECI P23 - P33

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:200	7

P34
7+500

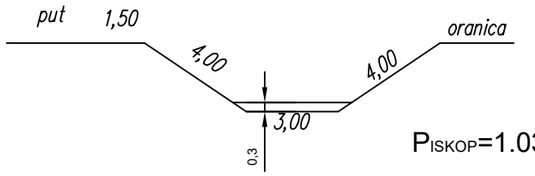

P_{ISKOP}=1.03 m²

P35
7+800

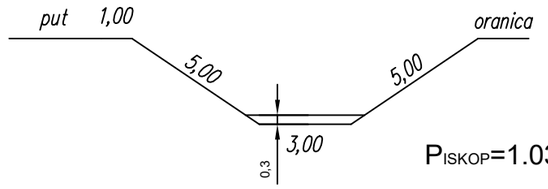

P_{ISKOP}=1.03 m²

P36
7+940

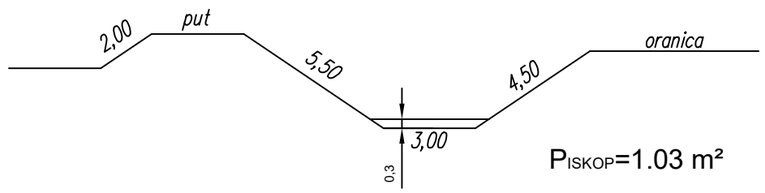

P_{ISKOP}=1.03 m²

P37
8+050 – stepenica

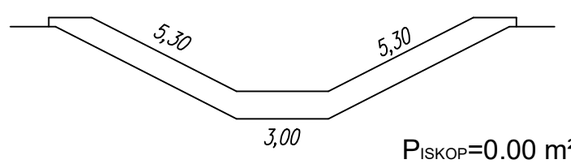

P_{ISKOP}=0.00 m²

P38
8+300

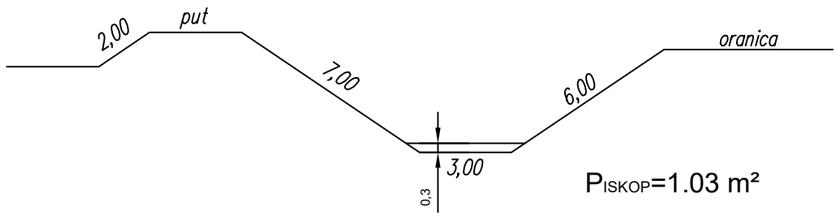

P_{ISKOP}=1.03 m²

P39
8+485 – stepenica

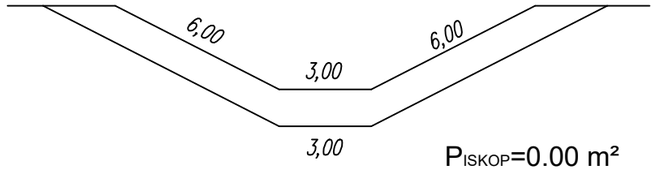

P_{ISKOP}=0.00 m²

P40
8+645

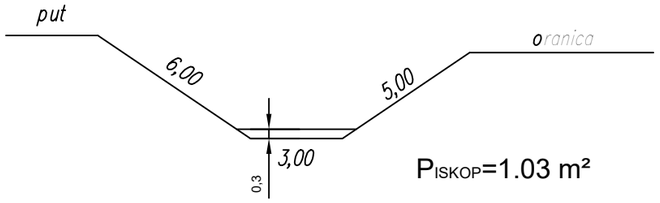

P_{ISKOP}=1.03 m²

P41
8+920

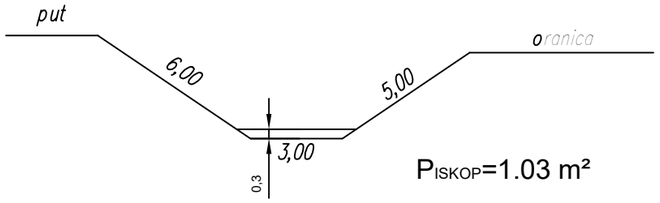

P_{ISKOP}=1.03 m²

P42
9+215

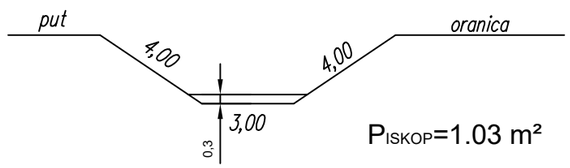

P_{ISKOP}=1.03 m²

HRVATSKE VODE - Zagreb
Vodnogospodarski odjel Split
Vodnogospodarska ispostava Zadar

INVESTITOR: HRVATSKE VODE	IZRADIO: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
VRSTA PROJEKTA: T.D. ODRŽAVANJA	VODITELJ ISPOSTAVE: Ivan Peša, dipl.ing.građ.
NAZIV PROJEKTA: UKLANJANJE NANOSA U LIJEVOM LATERALNOM KANALU U VRANI OD STAC. 0+000 DO STAC. 9+215	SADRŽAJ: POPREČNI PRESJECI P34 - P42

DATUM:	MJERILO:	PRILOG BR:
1/ 2024	1:200	8